

ODJECI

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE PRESVETOG SRCA ISUSOVA

Školskih sestara franjevaka - SPLIT, Lovret

God. 2012./XLII.

Br. 2/165

SADRŽAJ

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE	3
IZ PROVINCIJALATA	
Sa sjednica Provincijalnoga vijeća	4
Godišnji raspored sestara	5
Obavijesti	10
ZBIVANJA I OSVRTI	
Sijači dobrote.....	14
Susret u Međugorju	16
Blagoslov u koji se vjeruje	18
Druženje uz riječ Božju.....	18
Virtualno u službi zajedništva	20
Arbanaško zajedništvo	21
Jubilantkinje stopama sv. Franje i sv. Klare.....	22
Kultura vrtića i(li) zajedništvo	23
Kod Gospe u Vepricu	24
Obnova obećanja i primanje u Framu	25
Pođimo zajedno	26
Obnovljen samostanski atrij	27
UZ JUBILEJE REDOVNIČKOGA ŽIVOTA	
Mala, crnkice, mogla bi ti biti časna!	28
Da mi je biti kao one!	30

Sretna što je redovnica	32
Sve žrtve i križevi u životu znak su beskrajne Božje ljubavi.....	34
NAŠI POKOJNICI	
Sestre naše Družbe	36
Rodbina sestara	36
S. M. Ana Vidić.....	37
Zahvale	39
KONGREGACIJSKI LIST	
Iz generalne kuće.....	40
Iz Mariborske provincije	41
Iz Splitske provincije.....	42
Iz Tršćanske provincije	43
Iz Lemontske provincije.....	43
Iz Mostarske provincije.....	44
Iz Argentinsko-urugvajске provincije.....	45
Iz Bosansko-hrvatske provincije	46
Iz Austrijske provincije	47
Iz Rimske regije	48
PRILOZI	
Porta fidei.....	49
Nota s pastoralnim smjernicama za Godinu vjere.....	56
Šutnja i riječ: put evangelizacije	63

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9

Uređuje: s. Marija Petra Vučemilo

tel. 021/ 319-805; faks 021/ 319-358

e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr

splitska.provincija@ssfcr.org

skype: skolskesestreLovret

www.skolske-sestre-franjevke.hr

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE

Drage sestre!

Ovih sam dana pročitala nekoliko novinskih članaka koji su nudili savjet kako se odmoriti. U svima se ponavlja da se većina ljudi zapravo i ne zna odmarati zbog opterećenosti problemima i razmišljanja o njima. Stoga se s godišnjega odmora, nerijetko vraćaju umorni. Žele li izbjeći umor, osloboditi se problema i zaboraviti na brige nude im se sljedeći savjeti: izaberite što bolji smještaj, 'pegajte' kartice, isključite sve uređaje koji vas spajaju s drugima koji vas opterećuju, mislite samo na sebe i ugađajte si ne misleći pri tom da je to sebično.

Već na prvi pogled čovjek ostaje zatečen pročitanim i pita se kome su ovi savjeti upućeni. Kakve veze imaju sa stvarnošću?! Zar većina naših bližnjih nema velike i stvarne poteškoće oko preživljavanja i skrbi za obitelj. Ma, obitelj, zajednicu nitko i ne spominje. U tome i jest problem. Pojedinaac je stavljen u prvi plan i ne gleda ga se kao osobu koja ima potrebu, usudujem se reći i obvezu, biti s drugima i za druge. Loše je što se čovjeka sustavno potiče da bude puki konzument, (ne)umjereni sebičnjak, rob hedonizma i materije.

Dobro znamo da u našim redovničkim strukturama navedeni savjeti za odmor nisu primjenjivi niti je oblikovanje osobnosti na navedeni način dobrodošlo. Naš odmor, uostalom kao i rad, trajno je u nekom dijaloškom odnosu s Drugim i s drugima što se može dobro povezati s biblijskim izvještajem o stvaranju, točnije sa sedmim danom stvaranja (usp. Post 2, 2-3) kad čitavo stvorenje, a na poseban način čovjek počiva u zajedništvu sa Stvoriteljem i bratom čovjekom. To je dan sklada koji ostaje otvoren za budućnost tako da smo i mi njegove suvremenice, ali i suradnice uprisutnjenja u našu zbilju, dan za danom.

Drage sestre, važno je da za vrijeme zasluženoga odmora još aktivnije živimo svoju duhovnost. Za nas je potrebno da u tim danima odmaka od redovitoga posla s učenicima slijedimo Isusov primjer i prihvatimo njegov poziv: "Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo" (Mk 6, 31). Znamo da se Isus u osami molio i pripremao za rad. Isto su činili apostoli. Tako i mi.

Odlazeći sa svojih radnih mjesta, iza sebe ostavljamo vrijedan rad od kojega ćemo u svoje vrijeme ubirati plodove. Kao što ljetu prethodi proljetna sjetva nakon koje slijedi žetva, tako i odmoru prethodi radna godina. Jesen u koju želimo ući odmorne i brati plodove proljetne sjetve, vjerujem da će ovisiti i o tome jesmo li dobro razumjele Isusove riječi "Dođite k meni svi koji ste izmoredni i opterećeni i ja ću vas odmoriti" (Mt 11, 28).

U želji da odmor provedemo u zajedništvu s Bogom i ljudima, ne zapuštajući zasijane plodove za buduću žetvu, svim sestrama, dobročiniteljima naše zajednice i čitateljima *Odjeka* želim ugodan odmor i radostan povratak u zajednicu i obitelji.

Vaša

s. Leonka Bošnjak Čovo, provinc. predstojnica

Split, 1. srpnja 2012.

IZ PROVINCIJALATA

SA SJEDNICA PROVINCIJALNOGA VIJEĆA

Split, 28. travnja 2012.

Učinjen je osvrt na prethodnu sjednicu Provincijalnoga vijeća i događaje koji su slijedili od tada. S. Leonka je izvijestila o stanju u zajednicama koje je pohodila: Sinj - naša kuća, Split - Glagoljaška 1, Trpanj, Zadar - Trg Gospe Loretske 10, Zadar - Sv. Mihovil, Pag, Split - Poljud.

Razmotreni su pristigli dopisi i usmene molbe sestara.

Nakon što je od Vrhovne uprave dobivena suglasnost za zatvaranje podružnice u franjevačkom samostanu u Sinju uslijedio je daljnji postupak za zatvaranje podružnice.

Od Vrhovne uprave je zatražena suglasnost i pokrenut je postupak za zatvaranje podružnice u franjevačkom samostanu na Poljudu u Splitu.

Razmotren je zapisnik sastanka Misijskoga vijeća od 11. travnja 2012. na temelju kojega je Vijeće upoznato s djelovanjem sestara u DR Kongu.

Split, 21.-23. lipnja

Provincijalna predstojnica je izvijestila o pohodu zajednicama sestara u Zagrebu: u našoj kući Jordanovac 55, u franjevačkom samostanu Majke Božje Lurdske i samostanu franjevac trećoredaca na Ksaveru.

Na temelju pisanog izvješća provincijalne ekonomice Vijeće je upoznato s trenutnim gospodarstvenim stanjem Provincije.

Zastupnica sestara u DR Kongu s. Mirjam Penić, koja se nalazi na redovitom odmoru u domovini, izvijestila je Vijeće o životu i djelovanju sestara u DR Kongu.

Razmotrene su i povoljno riješene molbe za obnovu zavjeta s. Emilienne Nankafu i s. Seraphine Fazila Kanyere Karambu te molbe za ulazak u novicijat postulantkinja Anne-Marie Mukundwa Kalinga i Marie-Louise Masika Kavuke.

Utvrđen je godišnji raspored sestara za 2012./2013. radnu godinu.

Imenovane su kućne predstojnice zajednica u kojima je to bilo potrebno:

s. Božidara Kottek u zajednici sestara u samostanu Sv. Mihovila u Zadru,

s. Zorislava Radić u zajednici sestara u franjevačkom samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu,

s. Tamara Bota u zajednici sestara u Pagu,

s. Jozefina Ćosić u zajednici sestara u Zagrebu, Jordanovac 55.

Na drugo trogodište imenovana je s. Sidonija Radić u zajednici sestara u Trpnju.

s. Marija Petra Vučemilo, provinc. tajnica

GODIŠNJI RASPORED SESTARA

Br. 91/2012.

Split, 27. lipnja 2012.

Svim sestrama Provincije

Drage sestre!

Dostavljamo vam raspored sestara za 2012./2013. godinu utvrđen na sjednici Provincijalnoga vijeća od 21. do 23. lipnja ove godine.

Sjednicu Provincijalnoga vijeća, koja se svake godine održava u mjesecu lipnju, prate očekivanja sestara da će se s njom dogoditi nešto novo. Očekivanja, u pravilu, potvrđuje određen broj sestara koje su uvijek i u svim okolnostima spremne žrtvovati se za zajednicu - do zadnjih snaga. Starosna dob, fizička iscrpljenost i narušeno zdravlje nisu toliko jaki da ih poljuljaju u nastojanju odjelotvorenja vjernosti Bogu, Crkvi, zajednici i ljudima. One nas svojim primjerima zadivljuju ali i potiču na preispitivanje osobne dosljednosti.

Među nama su i sestre koje teško prihvaćaju premještaj ili službu vođenja kućne zajednice. Prihvaćanje odgovornosti za sestru, zajednicu i potrebite ne bi trebalo biti uvjetovano vezanostima za pojedinu kuću, posao, obitelj, suradnike i drugo. Ako su to razlozi za Zajednici reći *ne*, onda ne samo da nismo dosljedne u vršenju zavjeta nego smo zaboravile što smo uopće zavjetovale.

Bilo da smo slabe ili jake, oslanjati nam se na Krista. Tražeći iznad svega duha Gospodnjega i njegovo sveto djelovanje (usp. Pravilo, Poticaj i blagoslov, čl. 32), moći ćemo se lakše oslobađati od vlastitih navezanosti i slabosti te više biti raspoložive za zajedničko dobro.

U ime Provincijalnoga vijeća zahvaljujem se svakoj sestri koja je prihvatila novu službu ili prelazak u novu zajednicu. Osobito hvala sestrama koje su u prošlom šestogodištu ili trogodištu obnašale službu kućne predstojnice kao i onima koje su prihvatile imenovanje na tu službu za iduće trogodište.

Zbog objektivnih razloga kao što su bolest, visoka životna dob, umirovljenje, pomanjkanje sestara bile smo primorane na zatvaranje podružnice u franjevačkom samostanu na Poljudu u Splitu i u franjevačkom samostanu u Sinju uz zadržavanje nekih djelatnosti na koje će sestre odlaziti iz naših samostana. Odlaskom u mirovinu dokida se jedno radno mjesto sestre u našem dječjem vrtiću u Zagrebu.

Drage sestre, bilo da smo više ili manje vjerodostojne u služenju Bogu i bližnjemu po poslanju zajednice, vrijeme u kojem živimo od nas zahtjeva da ne posustajemo nego da se i nadalje trsimo oko onoga što smo s vjerom i čvrstom voljom obećale Bogu i na što smo se obvezale prihvaćanjem Pravila i Konstitucija (usp. Obrazac redovničkog zavjetovanja).

U vjeri i nadi da nas u tome neće ništa omesti neka vas, svaku pojedinu, i cijelu Zajednicu prati obilje Božje milosti.

s. Leonka Bošnjak Čovo, provinc. predstojnica

RASPORED SESTARA ZA RADNU GODINU 2012./2013.

Provincijalno vijeće:

s.M. Leonka Bošnjak Čovo, provincijalna predstojnica
s.M. Jozefa Lučić, zamjenica
s.M. Kruna Plazonić, savjetnica
s.M. Jelena Lončar, savjetnica
s.M. Natanaela Radinović, savjetnica

Pomoćne službe:

s.M. Marija Petra Vučemilo, provincijalna tajnica
s.M. Senka Jenjić, provincijalna ekonomica
s.M. Mirjam Penić, zastupnica sestara u DR Kongu

Odgoviteljice:

s.M. Karolina Bašić, odgojiteljica novakinja, postulantkinja i juniorka
s.M. Milka Čotić, odgojiteljica kandidatkinja

u DR Kongu

s.M. Erika Dadić, odgojiteljica novakinja
s.M. Samuela Šimunović, odgojiteljica postulantkinja i juniorka
s.M. Ivka Piplović, odgojiteljica kandidatkinja

1. 21000 SPLIT, Lovretska 9, provincijalno središte

tel. 021/ 319 660; faks 021/ 319 358- provincijalat
tel. 021/ 319 805 - provinc. tajništvo
tel. 021/ 319 355 - ekonomat
tel. 021/ 319 366 - samostan
tel./faks 021/ 319 806 - kućna predstojnica
e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr
splitska.provincija@ssfcr.org
skype: skolskesestreLovret

s.M. Ivana Džimbeg, kućna predstojnica
s.M. Marta Knez
s.M. Vladimira Runje
s.M. Skolastika Rančić
s.M. Amalija Klapež
s.M. Anuncijata Klapež
s.M. Berhmana Nazor
s.M. Matilda Čarić
s.M. Serafika Balajić
s.M. Aleksija Sardelić
s.M. Teofila Mastelić
s.M. Ozana Jagnjić
s.M. Feliksa Budeša
s.M. Irena Zorica
s.M. Branimira Čarić
s.M. Ladislava Šentija
s.M. Anđelka Čovo

s.M. Bernardica Jenjić
s.M. Elizabeta Župić
s.M. Estera Žaknić
s.M. Laurencija Mravak
s.M. Felicita Ostojić
s.M. Verena Masnić
s.M. Tihomira Zorica
s.M. Zdravka Marić
s.M. Virgina Župić
s.M. Hijacinta Vucić
s.M. Zorana Penić
s.M. Nazarija Koljanin
s.M. Judita Čovo
s.M. Lucija Lagator
s.M. Aleksija Marušić
s.M. Ljubomira Kustura
s.M. Branka Barun

s.M. Vida Hrsto
s.M. Darija Bota
s.M. Edita Šolić
s.M. Danijela Bilić
s.M. Anizija Šučur
s.M. Ema Damjanović
s.M. Roza Totić
s.M. Dominika Grgat
s.M. Nedjeljka Milanović-Litre
s.M. Karolina Bašić
s.M. Smiljana Runje
s.M. Maristela Bašić
s.M. Mirta Vranjković
s.M. Izabela Tojčić
s.M. Ljiljana Todorić
s.M. Večenega Dovranić
s.M. Mirja Tabak
s.M. Davorka Knezović
s.M. Jozefa Lučić
s.M. Rahela Tojčić
s.M. Milka Čotić
s.M. Lidija Čotić
s.M. Senka Jenjić
s.M. Tabita Protrka
s.M. Rebeka Anić
s.M. Marija Petra Vučemilo
s.M. Anita Perkušić
s.M. Andrea Nazlić
s.M. Martina Aračić
s.M. Leonka Bošnjak Čovo
s.M. Gabrijela Damjanović
s.M. Lidija Bernardica Matijević
s. Nada Dolić
s. Mirjana Puljiz
s. Dragica Karlić

Novakinja:

s. Marina Fuštar

2. 21260 IMOTSKI, Fra Stj. Vrljića 20
tel. 021/ 841 115

s.M. Sofija Vuković, predstojnica
s.M. Emilija Glibotić
s.M. Karla Brečić
s.M. Konzolata Glibotić
s.M. Dobroslava Vranjković
s.M. Jasna Kasalo
s.M. Filipa Smoljo

3. 22300 KNIN, Zvonimirova 47
tel. 022/ 662 200

s.M. Venancija Džimbeg, predstojnica
s.M. Melita Maloča
s.M. Valentina Žeravica
s.M. Mara Pervan
s.M. Marija Ivana Oltran

4. 20240 TRPANJ, Andričići 1
tel. 020/ 743 539

s.M. Sidonija Radić, predstojnica
s.M. Celestina Masnić
s.M. Borislava Kovač
s.M. Tihoslava Bilokapić

5. 10000 ZAGREB, Vrbanićeva 35
tel. 01/ 46 600 30

s.M. Željka Čeko, predstojnica
s.M. Vitomira Damjanović
s.M. Eugenija Bešlić

6. 23000 ZADAR, M. Klaića 11
tel. 023/ 350 037

s.M. Božidara Kottek, predstojnica
s.M. Leonita Tabak
s.M. Milena Gelo

7. 21000 SPLIT, Trg G. Bulata 3
tel. 021/ 340-190

s.M. Zorislava Radić, predstojnica
s.M. Vinka Čovo
s.M. Mira Kamber
s.M. Ljerka Bilobrk
s.M. Agneza Masnić

8. 20000 DUBROVNIK
Od Sigurate 13
tel. 020/ 321 467
faks 020/ 321 135

s.M. Franka Babić, predstojnica
s.M. Sebastijana Stanić
s.M. Marislava Samardžić
s.M. Matija Drmić
s.M. Karmen Knezović

9. 23250 PAG, Lokunja bb

tel. 023/ 611 332

s.M. Tamara Bota, predstojnica

s.M. Ilinka Lovrić

s.M. Miljenka Biošić

10. 10000 ZAGREB, Jordanovac 55

tel. 01/ 2339 440 - centrala

tel./faks 01/ 2339 430 - kućna predst.

tel./faks 01/ 2339 388 - dj. vrtić

e-mail: ss.franjevke@zg.htnet.hr

dv-jordanovac@zg.htnet.hr

s.M. Jozefina Čosić, predstojnica

s.M. Pija Padjen

s.M. Egidija Vučemilo

s.M. Beata Milas

s.M. Jelena Štrbac

s.M. Stjepanka Vučemilo

s.M. Silvija Vrdoljak

s.M. Ivanka Mravak

s.M. Tatjana Labrović

s.M. Andrijana Marušić

s.M. Viktorija Drmić

s.M. Silvestra Bešlić

s.M. Radoslava Bralo

s.M. Emanuela Ercegovac

s.M. Hedviga Bandić

s.M. Gertruda Džimbeg

s.M. Marina Gelo

s.M. Zvezdana Bajan

s.M. Ljubica Bilobrk

s.M. Ljiljanka Marić

s.M. Mariangela Todorić

s.M. Mirna Puljiz

s.M. Melanija Vojković

s.M. Ana Jukić

s.M. Sanja Stojić

s.M. Jelena Lončar

s.M. Luca Petrović

s.M. Diana Dolić

s.M. Helena Rašić

s.M. Marina Mičić

11. 85625 GLONN, Rotterstr. 10

tel. 0049/ 8093/ 90 90 80

s.M. Lujza Plavša, predstojnica

s.M. Silvana Klapež

s.M. Nada Masnić

s.M. Marija Perpetua Kaša

s.M. Vesna Lapenda

12. 21230 SINJ, 126. brigade HV 3

tel. 021/ 821 271

s.M. Natanaela Radinović, predstojnica

s.M. Ksenija Balajić

s.M. Mladena Runje

s.M. Trpimira Penić

s.M. Vitalija Križan

s.M. Vedrana Ivišić

s.M. Marija Jelena Mijić

s.M. Vjera Gulić

13. 21215 KAŠTEL LUKŠIĆ

Uz sv. Ivana 8

tel. 021/ 227 292

dj. vrtić tel. 494 658; faks 494 657

e-mail: djvrticjordanovac@optinet.hr

s.M. Kruna Plazonić, predstojnica

s.M. Vendelina Mijić

s.M. Dragutina Krolo

s.M. Ambrozija Čaleta

s.M. Marijana Rimac

s.M. Terezina Bašić

s.M. Davorina Jurić

s.M. Blagoslava Lončar

s.M. Ivona Baković

14. 60325 FRANKFURT / M

Rüsterstr. 5

tel. 0049/69/ 97 206 955

s.M. Magdalena Višić, predstojnica

s.M. Damira Gelo

s.M. Pavlimira Šimunović

15. 23000 ZADAR

Trg Gospe Loretske 10

tel. 023/ 309 900 - centrala

faks 023/ 309 925

023/ 302-561 - dj. vrtić

s.M. Marta Škorić, predstojnica

s.M. Ljudevita Šonje

s.M. Leopolda Kleva

s.M. Rozarija Župić

s.M. Božena Duvnjak

s.M. Genoveva Milanović
s.M. Margarita Marušić
s.M. Gracija Damjanović
s.M. Sabina Radas
s.M. Melhiora Biošić
s.M. Berislava Tkalić
s.M. Mihelina Čirjak
s.M. Milijana Kulić
s.M. Animira Jurić
s.M. Antonija Jurić
s.M. Antonela Malenica
s.M. Miranda Škopljanac-Maćina
s.M. Rita Maržić
s.M. Danijela Kovačević
s.M. Lucija Bilokapić

16. 10000 ZAGREB
Jandrićeva 21

s.M. Anka Cvitković, predstojnica
s.M. Paulina Kurtović
s.M. Bonifacija Barun
s.M. Ilijana Pripušić

17. LUHWINJA, RD Congo
B. P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
tel. 00243993039470

s.M. Françoise Balibuno Ciza, predstojnica
s.M. Noëlla Mizinzi
s.M. Clara Agano Kahambu
s. Justine Kavugho Vumilia
s. Brigitte Nsimire Machumu

18. 21310 OMIŠ, Put Skalica 16
tel. 021/ 862 339; 861 083

s.M. Mladenka Matić, predstojnica
s.M. Krescencija Domazet
s.M. Bernarda Župić

19. 21000 SPLIT, Glagoljaška 1
tel. 021/ 345 455

s.M. Natalija Vučković, predstojnica
s.M. Klaudija Todorčić
s.M. Katarina Čotić
s.M. Stela Mijić

20. 64 293 DARMSTADT
Feldbergstr. 32
tel. 0049/ 6151/ 896 386; 896 266

s.M. Anđela Milas, predstojnica
s.M. Damjana Damjanović

21. NYANTENDE, RD Congo
B. P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
tel. 00243997736281

s.M. Noëlla Kajibwami Namasonga, predst.
s.M. Blaženka Barun
s.M. Marie-Louise Kaswera

22. BUKAVU, Avenue du Plateau 5
RD Congo
B. P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
tel. 00243810685110
e-mail: ssfcrcongo@yahoo.fr

s.M. Erika Dadić, predstojnica
s.M. Romana Baković
s.M. Mirjam Penić
s.M. Mislava Prkić
s.M. Samuela Šimunović
s.M. Immaculée Mauwa Kashera

23. BUKAVU, Av. La voix du Congo 177
RD Congo
B.P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
tel. 00243997775603

s.M. Mirabilis Višić, predstojnica
s.M. Ivka Piplović
s.M. Deodata Baganda Musimwa
s.M. Espérance Casinga
s. Emilienne Nankafu
s. Seraphine Fazila Kanyere Karambu

IZVAN PROVINCIJE

GENERALNA KUĆA**Via Bruno Buozzi, 1****I - 00046 GROTTAFERRATA**

s.M. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica

tel. 0039/06/94 13 932

e-mail: klara.simunovic@ssfcr.org

s.M. Zrinka Čotić

tel. 0039/06/94 12 466

S dopuštenjem Vrhovne uprave izvan redovničke zajednice boravi od 26. ožujka 2012. do 26. ožujka 2013. godine

s.M. Fabijana Balajić

Jasensko 63

21230 SINJ

BROJČANO STANJE

Sestre s doživotnim zavjetima: 208

Sestre s privremenim zavjetima: 7

Ukupan broj sestara: 215

Srednja dob sestara: 62,10

Novakinje:
u Splitu 1Postulantkinje:
u Bukavuu 2Kandidatkinje:
u Bukavuu 1

s. Leonka Bošnjak Čovo, provinc. predstojnica

Split, 23. lipnja 2012.

OBAVIJESTI

Bolesne sestre

Od prošlih *Odjeka* bolničkog liječenja i rehabilitacije ili operativnih zahvata bile su potrebne: s. Leopolda Kleva, s. Zvezdana Bajan, s. Ljerka Bilobrk, s. Marina Gelo, s. Sebastijana Stanić, s. Vendelina Mijić, s. Venancija Džimbeg, s. Bernardica Jenjić, s. Amalija Klapež.

Ni sestre u Kongu u zadnje vrijeme nisu pošteđene zdravstvenih problema. Liječničke pomoći i rehabilitacije bile su potrebne: s. Blaženka Barun, s. Noëlla Kajibwami, s. Mislava Prkić i s. Marie-Luise Kaswera.

Izbor u znanstveno zvanje

Na temelju Odluke Matičnog odbora za područje humanističkih znanosti iz polja filozofije i teologije, s. Rebeka Anić je 23. veljače 2012. izabrana u znanstveno zvanje više znanstvene suradnice u znanstvenom području humanističkih znanosti i u znanstvenom polju teologije.

Regionalna smotra

Dana 27. ožujka 2012. godine održana je u Zadru Regionalna smotra projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo republike Hrvatske za područje predškolskog odgoja. Smotru je organizirala Agencija za odgoj i obrazovanje, a sudjelovale su četiri dalmatinske županije. Naš dječji vrtić Jordanovac podružnica Zadar sudjelovao je na smotri prezentacijom projekta *Sijači dobrote*.

Međuprovincijski susret odgojiteljica

Godišnji susret odgojiteljica i provincijalnih predstojnica naših triju provincija hrvatskoga govornoga područja održan je 10. travnja u Tučepima. Iz naše Provincije sudjelovale su odgojiteljice s. Karolina Bašić i s. Milka Čotić te provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo.

Nagrada za humanitarni rad

Dana 16. travnja 2012. u Arsenalu u Zadru održana je svečana sjednica Županijske skupštine kojom je obilježena 19. obljetnica postojanja Zadarske županije. Tom prigodom dodijeljene su nagrade. Nagrada Zadarske županije za dugogodišnji humanitarni rad dodijeljena je s. Melhiori Biošić. Na svečanosti je sudjelovalo nekoliko naših sestara iz samostana u Zadru zajedno s provincijalnom predstojnicom s. Leonkom Bošnjak Čovo.

Priznanje za najuređeniji okoliš

Priznanje za najuređeniji okoliš našem dječjem vrtiću u Kaštel Lukšiću dodijeljeno je na 11. kaštelanskom prazniku cvijeća 27. travnja 2012. godine.

Vijećanje redovničkih odgojitelja i odgojiteljica

Na 41. Vijećanju redovničkih odgojitelja i odgojiteljica u duhovnom centru Marijin dvor u Lužnici 24. i 25. travnja o.g. obrađena je tema *Odgoj za emocionalnu i duhovnu zrelost*. Zadanu je temu, s psihološkog gledišta, obradila i izlagala i naša s. Klaudija Todorčić. Sudjelovalo je pedesetak odgojiteljica i odgojitelja, a među njima i naša s. Karolina Bašić.

Susret mladih u Livnu

Naše odgojiteljice i sestre u početnom odgoju sudjelovale su na susretu i duhovnoj obnovi za mlade koju su 28. travnja u Livnu upriličile sestre Bosansko-hrvatske provincije sa svojim kandidatkinjama, novakinjama i postulantkinjama. Bila je to prigoda da se i na taj način upoznaju s programom koji sestre te provincije provode u apostolatu mladeži.

Susreti sestara

Susret i duhovna obnova medicinskih sestara, njegovateljica i sestara koje djeluju u socijalnim ustanovama održan je u Međugorju 31. ožujka, na temu *Patnja – otajstveni Božji govor*. Izlaganje je održao fra Miljenko Šteko, župnik u Međugorju. Na susretu je sudjelovalo petnaest sestara iz naše Provincije, deset iz Mostarske i tri iz Bosansko-hrvatske provincije. Susret je organizirala Sekcija za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat naše Provincije.

Sestre katehistkinje, voditeljice liturgijskoga pjevanja i sakristanke imale su susret 1. svibnja u Jurlinovim dvorima kod Primoštena. Prigodno predavanje održala im je s. Rebeka Anić na temu *Riječ Božja stvarateljica*.

Susret odgojiteljica naših dječjih vrtića iz Zagreba, Zadra i Kaštel Lukšića bio je 9. lipnja u Zadru. Izlaganje na temu *Kultura vrtića i(li) zajedništvo* održala je i prigodne radionice vodila s. Rebeka Anić.

Seminar za juniorke

U organizaciji HKVRPP održan je 18. i 19. svibnja u Granešini susret sestara s privremenim zavjetima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Tema susreta bila je *Virtualno u službi zajedništva*. Od naših sestara sudjelovale su s. Nada Dolić i s. Dragica Karlić.

Hodočašće u Asiz

Sestre koje ove i sljedeće godine slave 50. i 60. obljetnicu redovničkoga života, koje su mogle i htjele, hodočastile su u Asiz i druga franjevačka mjesta od 24. do 29. svibnja. Odlukom Provincijalnoga vijeća s njima je hodočastila i s. Marija Petra Vučemilo.

Sastanak Vijeća franjevačkih zajednica

U samostanu sv. Franje u Imotskom u srijedu, 30. svibnja održana je sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Uz redovite teme, članovi Vijeća posebno su raspravljali o projektu *Franjevački izvori* i o proslavi 800. obljetnice dolaska sv. Franje u naše krajeve. Na sastanku je sudjelovala naša provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo.

Naše misionarke

Dana 23. svibnja na redoviti tromjesečni odmor iz Konga je stigla naša misionarka s. Mirjam Penić. Nakon njezinoga povratka, na odmor će doći s. Mislava Prkić.

Redovnički jubileji

Proslava jubileja sestara koje ove godine obilježavaju 70., 60., 50. i 25. godina redovničkoga života bit će na blagdan Male Gospe u provincijalnom središtu u Splitu. Svojom molitvom i prisutnošću na slavlju toga dana zahvalimo Gospodinu za život, predanje i ustrajnost tih sestara – njih 22 – koje su ugradile svoj život u našu redovničku zajednicu.

Duhovna obnova uz redovničke jubileje

Sestre koje obilježavaju 25. obljetnicu redovničkoga života u duhovnoj obnovi pridružiti će se sestrama Mostarske provincije od 16. do 22. srpnja u Međugorju. Nakon toga naše sestre nastaviti će tjedan dana duhovne obnove u Trpnju.

Za sestre visokih redovničkih jubileja - od 50. obljetnice na više - upriličuje se trodnevna duhovna obnova u Splitu od 10. do 12. rujna, na temu *Oni ne razumješe riječi koju im reče* (Lk 2, 50). Voditelj je fra Domagoj Runje. Ovogodišnjim jubilatkinjama pridružiti će se i jubilatkinje sljedeće godine. Sve starije sestre koje su u mogućnosti rado su pozvane da im se pridruže.

Redovnički dani

Redovnički dani na temu *Važnost i uloga žene u prenošenju vjere* održat će se u Zagrebu 14. i 15. rujna, a u Splitu 21. i 22. rujna 2012. godine.

Proslava 800. obljetnice dolaska sv. Franje na hrvatsko tlo

Franjevačka obitelj u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u mjesecu listopadu ove godine obilježava 800. obljetnicu dolaska svetoga Franje Asiškoga na naše tlo.

Proslava će se odvijati u Splitu i Zadru:

1. Znanstveni simpozij održat će se 1. i 2. listopada u Splitu i Zadru;
2. Proslavi će prethoditi devetnica pred blagdan svetoga Franje, od 25. rujna do 3. listopada. Devetnicu će svaka franjevačka zajednica obilježiti na svoj način. U tu svrhu bit će pripremljene posebne kateheze;
3. Liturgijski dio proslave, 6. listopada:
 - a) bdijenje u crkvi sv. Frane na Obali u Splitu, od ponoći do 6 sati ujutro. Cijelu noć bit će izloženo Presveto i uz njega će do jutarnjih sati bdjeti jedna redovnička franjevačka zajednica s područja grada Splita,
 - b) prigodne molitve, od 6.00 do 10.00 sati, animiraju Frami i OFS,
 - c) blagoslov s Presvetim na kraju bdijenja i molitve,
 - d) procesija od samostana svetoga Frane na Obali do Sustipana,
 - e) euharistijsko slavlje u 11 sati na Sustipanu.

Nakon svete mise zborovi mladih održat će prigodni koncert.

Seminar za medicinske sestre

Seminar za medicinske sestre u organizaciji povjerenstva za medicinske sestre pri HKVRPP održat će se u Lužnici od 5. do 7. listopada 2012. Voditelj seminara je vlč. Krunoslav Pačalat, a tema *Gospodine, tko smije prebivati u šatoru tvome* (Ps 15,1).

Sestre koje žele sudjelovati neka se prijave do 15. rujna. Prijavu za seminar primaju: s. Danica Grgić, voditeljica, mob: 099/6761089 ili e-mail: danica.grgic.zg@gmail.com; s. Mirjana Tomašević, tajnica, mob: 098/1871149 ili e-mail: tomasevicmirjana@gmail.com.

Novi telefonski brojevi

Sestre u samostanu franjevaca trećoredaca u Zagrebu, Jandrićeva 21, imaju izravne telefonske brojeve:

s. Paulina Kurtović	01/ 4646 003
s. Bonifacija Barun	01/ 4646 993
s. Ilijana Pripušić	01/ 4646 996
s. Anka Cvitković	01/ 4646 997

ZBIVANJA I OSVRTI

SIJAČI DOBROTE

Dana 27. ožujka 2012. godine održana je u Zadru Regionalna smotra projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo republike Hrvatske za područje predškolskog odgoja. Ovu smotru organizirala je Agencija za odgoj i obrazovanje, a sudjelovale su četiri dalmatinske županije. I naš dječji vrtić Jordanovac sudjelovao je na smotri prezentacijom projekta *Sijači dobrote* koji su predstavile s. Lucija Bilokapić i Luciana Berović.

Na dnevnom redu smotre bile su promocije najboljih programa u predškolskim ustanovama koji prikazuju mogućnost primjene prava djece. O pravima djece napisane su mnoge konvencije, ali nažalost nisu dovoljno zaživjele u praksi. Djeca trebaju upoznati svoja prava što je ranije moguće, i to upravo u vrtićima. U tom smislu važna je uloga odgajatelja koji moraju biti kvalitetno obrazovani kako bi potrebno znanje mogli prenositi djeci. Tolerancija, kreativnost, samosvijest, te na koncu aktivno sudjelovanje u životu, samo je dio onoga što djeca usvajaju u predškolskoj dobi.

Ukratko o našem projektu. Kako je započeo? Razgovarajući s djecom o zdravoj i nezdravoj prehrani, potaknule smo ih na promišljanje o važnosti hrane, kao i o siromašnoj djeci koja nemaju što jesti. Djeca su prihvatila da je hrana blagoslov za koji svakodnevno molimo i dragom Bogu zahvaljujemo. To nas je 'dovelo' do Afrike i u tom smo pravcu nastavile raditi na projektu. Imale smo dovoljno poticaja za promišljanje i stvaranje okruženja u kojem će svako dijete moći ostvariti svoj potencijal, izraziti svoje emocije te upoznavati sebe i djecu koja tamo žive.

Ponudjenim materijalima omogućile smo djeci aktivno učenje, zastupanje svojih prava i prava drugih. Učeći se toleranciji i empatiji, razvijali su pozitivnu sliku o sebi, bolje su upoznavali druge i shvatili su važnost pripadanja skupini. Spoznali su da mogu biti drukčiji, mijenjati se, napredovati, učiti - i što je jako važno, shvatili su da na svijetu postoje ljudi kojima je potrebna i njihova pomoć.

S obzirom da inicijativu nismo htjele prepustiti zaboravu, nego je što prije oživotvoriti prema onoj da je 'vjera bez djela kao zdjela bez jela', organizirale smo i roditeljski sastanak. Upoznale smo roditelje s projektom i predložile da svaka skupina u vrtiću prihvati školovanje jednog djeteta. Oni su se rado odazvali, a uz to još su 22 obitelji prihvatile po jedno kumstvo. Također smo upriličile radionice s roditeljima, volonterkom i našim sestrama koje su bile u misijama.

Potaknuti viđenim i doživljenim djeca su sama kroz likovni izričaj ispričala priču na temu: *Mi i Afrika. Kako pomoći djeci u Africi?*

Drago nam je da smo svojim zalaganjem kroz projekt promicanja prava djece kod njih nešto i postigle: posvijestile smo im važnost odricanja za potrebite i to kroz konkretnu pomoć djeci Afrike; omogućile smo sudjelovanje svakog pojedinca u iskazivanju pomoći potrebitima uz osobno zalaganje i odricanje, bez razlike na vjeru, kulturu, jezik, materijalni status.

U želji da budemo *sijači dobrote* na domaćem terenu organizirale smo korizmenu akciju prikupljanja pomoći za obitelj koja živi u blizini našeg vrtića, a za koju znamo da je u potrebi. Radosni smo da možemo pomoći našim svakodnevnim malim, ali od srca učinjenim, odricanjem.

Mi odgojiteljice, kao i roditelji, sretni smo i ponosni da smo bili sudionici događaja važnog za predškolski odgoj u našoj ustanovi. Dakako, osobito je nama djelatnicama drago da smo svojim sudjelovanjem na Regionalnoj smotri projekata mogle predstaviti naš vjerski vrtić, i to na zapažen i vrlo pohvalan način.

s. Lucija Bilokapić

SUSRET U MEĐUGORJU

U organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat održan je u Međugorju, 31. ožujka, susret za sestre koje rade u zdravstvenim i socijalnim ustanovama. Na susretu je sudjelovalo tridesetak sestara Splitske, Mostarske i Sarajevske provincije. Tema susreta bila je *Patnja – otajstveni Božji govor*, a predavač fra Miljenko Šteko, OFM.

Ova je tema uvijek suvremena, prikladna za svaku dob i sve staleže a na osobit je način bliska nama koji radimo u zdravstvenim i socijalnim ustanovama jer smo u svom apostolatu bitno usmjerene na čovjeka koji pati i treba blizinu, usuđujem se reći, supatnice. Koliko god naše iskustvo s trpećima bilo veliko događa nam se da i mi pred otajstvom patnje i boli ostajemo nijeme, bez prikladne riječi nade i utjehe.

Živimo u vremenu kada se prisutnost uz onoga koji pati pokušava zamijeniti na razne načine. Uza sve te moderne oblike skrbi opasnost je da čovjek ostane sam, sam u i sa svojom boli. Mi, redovnice upravo u tom smislu možemo puno pružiti potrebitima samom svojom pojavom, prisutnošću. Ljudi u nama traže i vide poveznicu s Bogom, očekuju sugovornika puna strpljenja i razumijevanja.

Onaj tko govori o svojoj patnji izlaže se velikome riziku. Naime, patnja mijenja čovjeka, a čovjek promijenjen kroz patnju o njoj teško govori. Jedino što se može sugerirati onome tko trpi je da pokuša ovladati patnjom, a znamo da to uvijek nije moguće. Stoga je svaki pokušaj tješnja patnika u opasnosti da se prometne u govor Jobovih prijatelja, onih koji ga nisu razumjeli a niti savjetovali baš na ispravan način. Fra Miljenko nam je u svom izlaganju približio smisao patnje koji se ne može ostvariti bez ozbiljnijeg promišljanja o smislu života. Temeljno je pitanje: Kako ostvariti svoj život u svijetu koji nema smjerokaza ili ako ih ima onda ukazuju samo na sadašnji trenutak sreće. Krhka sreća koju ljudi pokušavaju izgraditi uglavnom se ruši pred naletom kušnje koja dođe u obliku bolesti, neuspjeha ili neke druge muke koja je sastavni dio ljudskoga života.

Unatoč bremenu patnje koje sa sobom nosi, život nam nudi iskustva milosti, rast u ljudskosti, slobodi i unutarnjem miru. Kako to postići? Jedini način je da prestanemo grčevito programirati vlastiti život i da taj projekt što više prepuštamo Bogu koji nas je i pozvao na postojanje. Iz ljubavi. Zahvaljujući tom njegovom, prvom pozivu mi smo iz ništavila prešli u postojanje. Moglo bi se reći da isto vrijedi za svaki drugi poziv, pa i poziv na patnju koji nam Bog upućuje: on nas na neki način izvlači iz ništavila, spašava nas, daruje nas nama samima.

Živi! Hoću da živiš! To je prvi i najosnovniji poziv koji nam Bog upućuje. Svakom čovjeku osobno. Kad nam se život učini preteškim, a bilo je i bit će takvih trenutaka, uhvatimo se za Božju životvornu riječ, odgovorimo na njegov poziv svojom voljom, izaberimo život i prihvatimo ga kakav jest, zajedno s bremenom muke i boli koje sadrži. Ako ga prihvatimo s povjerenjem, u konačnosti ćemo otkriti da je neizmjeran dar.

Suvremena zapadna kultura jedva da je svjesna da je svaki, uistinu svaki ljudski život jednako vrijedan. Prema nekim suvremenim stavovima čini se da je život vrijedan življenja samo ako smo bogati, mladi, zdravi, okrunjeni uspjehom na svim područjima, a kad je posrijedi neki hendikep, kad nastupi starost ili patnja čini se da gubi obilježje dostojanstva. Svako razdoblje kušnji kroz koje prolazimo u nama ostavlja mnoštvo pitanja kao npr.: Kako se iz ovoga izvući? Koliko će potrajati? Zašto se ovo mora baš meni događati? Na niz

ovakvih pitanja najčešće nemamo odgovora, posvijestio nam je predavač. Spasenje nije u tome da znamo odgovor na sva pitanja nego u tome da imamo hrabrosti neka, možda i opravdana pitanja ostaviti bez odgovora. Pokušajmo se izdići na neku drugu razinu, propitujući što Bog očekuje od mene u mom trpljenju. S kršćanske točke gledišta patnja nije samo znak bespomoćnosti i slabosti nego i velika mogućnost koja smjera k spasenju što se jasno vidi i u Isusovu primjeru. On je slobodnim prihvaćanjem muke i našem trpljenju dao smisao.

Nakon predavanja uslijedila je zajednička molitva Križnoga puta. Na unaprijed pripremljenim tekstovima razmišljale smo o Isusovoj mucu pokušavajući, svaka za sebe, još dublje poniknuti u otajstveni Božji govor u i po patnji. Nakon kratke pauze sudjelovale smo na sv. misi zajedno s pukom.

Ovaj prvi međuprovincijski susret polučio je dobre kritike kao i želje da se što prije ponovi. Ništa čudno jer je u ugodnom sestrinskom zajedništvu radno-rekreacijsko druženje prošlo veoma brzo i kao da nam se bilo žao rastati. Stoga smo čvrsto odlučile da ćemo ovakve susrete i dalje podržavati. Nadam se da nam svakodnevnica kojoj smo se vratile neće ugušiti dobre odluke i želje.

s. Andrea Nazlić

BLAGOSLOV U KOJI SE VJERUJE

Evo sve činim novo, svetopisamske su riječi koje su se u potpunosti ostvarile u i po Isusu. Najveća novost koju nam je podario jest Uskrsnuće. Njegovim se uskrsnućem obnavlja i blagoslivlja život. Stoga ne čudi što se upravo o Uskrsu događaju mnogi blagoslovi: ulja, ognja kojim se užije uskrsna svijeća koja simbolizira Uskrslog Krista, voda u kojoj se na krštenju preporučaju duše krštenika. Narodu, napose drag blagoslov, jest blagoslov uskrsnoga jela koji se obavlja na Veliku subotu ili na uskrsnim jutarnjim misama.

U Dubrovniku u staroj romaničkoj crkvi Preobraženja Kristova koja se nalazi uz naš samostan, prema, sam Bog zna koliko dugoj, tradiciji hrana se blagoslivlja na Veliku subotu u 17.00 sati. To je lijepi svečani obred. Uz pokorničku pjesmu i miris tamjana slavi se Služba riječi - ispit savjesti, pokajanje i čitanje Božje riječi. Slijedi zatim homilija i pojašnjenje značenja blagoslova kojim se dozivlje u pamet da je Isus najprije blagoslivljao pa tek onda umnažao kruh i hranio gladne. Blagoslivlja se hrana s kojom se započinje dan Uskrsnuća Gospodinova.

"Čovjek se trudi čitavi radni vijek da bi sebi i svojim priskrbio kruh, košulju i krov. No, od svega i prije svega potreban nam je kruh. Najveći dio vremena i snage potrošimo u borbi za kruh svagdašnji. Po blagoslovljenom kruhu blagoslovljeno je naše radno vrijeme, blagoslovljen je naš pošten rad i djela milosrđa. Uzimajući blagoslovljeno jelo i sami primamo blagoslov koji nas osposobljuje da budemo blagoslov svima s kojima dijelimo tegobe i radosti života", riječi su svećenika koje nam je uputio prigodom obreda blagoslova uskrsnog jela. Nakon primljenog blagoslova sestre su siguratske zajednice uz uskrsnu čestitku potaknule sve okupljene da zajedno zapjevaju *Kraljice neba, raduj se*.

U uskrsnom ozračju naši su se sugrađani radosni uputili svojim kućama kao nositelji blagoslova za svoje ukućane. Nema sumnje da su, prema našim dobrim običajima, za uskrsni doručak zajedno blagovali blagoslovljeno jelo.

s. Marislava Samardžić

DRUŽENJE UZ RIJEČ BOŽJU

U organizaciji Sekcije za katehizaciju u Primoštenu Burnji 1. svibnja upriličen je susret katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka. Mjesto održavanja susreta bili su Jurlinovi dvori – seosko imanje koje čini kompleks kamenih kućica, kapelica, muzej, izložbeni prostor, manji vrt i guvno sa stožinom.

Na susret se odazvalo devetnaest sestara. Druženje smo započele molitvom Jutarnje u kapelici Dvora. Nakon molitvenoga početka i kratkoga razgledavanja, te oduševljenja onih koje su prvi put došle na ovaj kraj Primoštena, naša je s. Rebeka Anić održala predavanje na temu *Riječ Božja stvarateljica*. U svom se izlaganju s. Rebeka kroz svetopisamske tekstove dotaknula suvremenoga života i prilika našega vremena. Posebnu je pozornost posvetila Marici Stanković, ukazujući na suvremenost njezinih tekstova. Između ostaloga, dala je i nekoliko ideja za animiranje rada u skupini koje mogu biti korisne osobito sestrama katehistkinjama u radu s djecom i mladima kao i ostalim sestrama u osobnom

ispitu savjesti. Nakon izlaganja zadržale smo se u ugodnom razgovoru na temu. Potom je uslijedilo euharistijsko slavlje koje je predvodio don Stipe Perkov na čijoj se djedovini i nalaze Jurlinovi dvori.

Don Stipe je okupljenim sestrama, s ljubavlju prema svojoj grudi, ispriповjedio povijest svoje obitelji, posebno djeda Jure po kojemu se imanje i naziva, kao i starine koju je naslijedio a dozvolom biskupa i uz pomoć, davno preminule, slikarice dobročiniteljice obnovio. Osobito je ponosan na zbirku kulturnih i crkvenih starina koje je smjestio u mali muzejčić. Sestrinsko druženje, točnije bratsko-sestrinsko, nastavili smo zajedničkim objedom u jednoj od većih dvorana Jurlinovih dvora.

Okrjepljene domaćom hranom koja se pripremala na starom, ali još uvijek funkcionalnom, ognjištu Jurlinovih dvora, krenule smo prema otoku Krapnju gdje smo imale rekreativni dio susreta. U franjevačkom nas je samostanu bratski primio fra Šime Škibola. Nakon kratkog obilaska crkve i franjevačkoga samostana godile smo u blagodatima sestrice prirode bilo šetnjom po suncu uz more, bilo šetnjom u hladovini velikoga fratarskoga parka, pa čak i ljuljanjem na ljuljačkama koje se nalaze u njemu.

Ovo je bio još jedan u nizu korisnih i ugodnih susreta u organizaciji Vijeća za apostolat. Vjerujem da sestre unaprijed s radošću iščekuju sljedeći.

s. Natanaela Radinović

VIRTUALNO U SLUŽBI ZAJEDNIŠTVA

U Granešini je 18. i 19. svibnja održan susret za sestre juniorke redovničkih zajednica Hrvatske te Bosne i Hercegovine na temu *Virtualno u službi zajedništva*. Voditelji su bili vlč. Ivan Miklenić i fra Mirko Mataušić.

Vlč. Ivan govorio je o dubljem promatranju medija, njihovom značenju i utjecaju na oblikovanje stavova i osobnosti današnjega čovjeka i mentaliteta. Između ostaloga je rečeno da nijedan medij nije slobodan nego uvijek netko s njime vlada i manipulira za svoje osobne interese.

Fra Mirko je teološki promišljao o medijima. Mišljenja je da na neki način postaju konkurencija religiji, preuzimajući ulogu u društvu koju je do sada imala Crkva. Isto tako je rekao da mediji strukturiraju horizont mladeži, oblikuju odvijanje dana i prostor u kome ljudi žive. Mediji idu tako daleko da određuju što je dobro a što loše.

Jasna je i općeprihvatljiva činjenica da današnje društvo ne može funkcionirati bez medija: televizije, novina, interneta koji postaje sve dominantnije sredstvo okupljanja. Postavlja se pitanje koliko i kako možemo upotrijebiti medije za svoje interese, tj. za promicanje dobra i temeljnih ljudskih i kršćanskih vrednota? Da bi se u tomu uspjelo, potrebno je trajno učenje, kritičko promatranje i razlučivanje. Iznad svega medije treba trezveno koristiti imajući trajno na pameti da su samo sredstvo pomoću kojih dolazimo do informacija dok formacija treba imati druge temelje.

Susret u Granešini imao je i rekreativnu stranu. U stankama smo imale prigodu zaigrati košarku ili nogomet, šetati, razgovarati. Na poseban smo način tu blagodat druženja iskoristile mi školske sestre franjevke. Naime, na susretu su bile sestre juniorke iz Mariborske i Bosansko-hrvatske provincije pa smo se mi više družile i bolje upoznale. Tako smo nedjelju, 20. svibnja, provele zajedno u razgledavanju Zagreba. Posjetile smo Katedralu, Kamenita vrata, Trg bana Jelačića... Posjetile smo botanički, a za kraj i zoološki vrt, što je doprinijelo vedrom raspoloženju i neusiljenom ozračju koje je obilježavalo naše zajedništvo tijekom čitavoga dana.

S ugodnom uspomenom i sjećanjem na to vrijeme druženja unaprijed se i s pravom radujemo sljedećem među-provincijskom susretu juniorka koji će se održati u mjesecu listopadu ove godine. Domaćin će biti naša Provincija, a mjesto održavanja Zadar.

Do tada i novih zapisao o susretu, mir vam i dobro!

s. Dragica Karlić

ARBANAŠKO ZAJEDNIŠTVO

U subotu 26. svibnja 2012. naš je arbanaški vrtić za odgajateljice, roditelje i djecu organizirao posjet Krapnju i Jurlinovim dvorima. Cjelodnevno druženje bilo je prožeto pjesmom, igrom, smijehom i dakako – molitvom. Sve je to doprinijelo međusobnom boljem upoznavanju, ali i dubljem upoznavanju unutar obitelji.

U jutarnjim satima stigli smo u predgrađe Šibenika – Brodaricu, većina nas autobusom a nekolicina s osobnim automobilima. Na otok Krapanj prevezli smo se brodicom. To prekrasno mjesto oduševilo nas je mirom, tišinom, bistrinom mora. Razgledali smo drevni samostan i crkvu sv. Križa iz 1523. godine. Najvrjedniji eksponati su "Posljednja večera" (16. st.) i "Crna Madona na prijestolju" (renesansa). U knjižnici samostana čuvaju se i druge vrijednosti, primjerice Biblija iz 1474. godine te 23 inkunabule. U samostanu također postoji muzej koji čuva zbirku spužava, koralja, amfora i antičkog posuđa. Domaćin i naš vodič fra Šime Škibola prijateljski nas je dočekaao, pokazao i protumačio povijesnu vrijednost crkve i samostana. Velikodušno nam je otvorio vrata samostana i prostranog samostanskog parka te smo u prirodnom ozračju okruženi cvrčcima i raznovrsnim Božjim stvorenjima do mile volje uživali u igri. Zbog toga nam je vrijeme brzo prošlo. Ostavili smo otok Krapanj i krenuli u eko selo, u Jurlinove dvore.

Jurlinovi dvori u Primoštenu Burnji nisu samo turistička atrakcija, premda ih godišnje pohodi prosječno deset tisuća turista. Nisu ni etnoland, iako se tako predstavljaju u turističkim mapama. Nisu isključivo ni kulturno dobro, iako su od veljače ove godine na popisu zaštićenih kulturnih dobra Republike Hrvatske. Nisu ni čudo arhitekture dalmatinskog zaleđa, iako posjetioci ostaju začuđeni funkcionalnošću i jednostavnošću toga graditeljstva. Nisu ni sakralni kompleks, iako se tu nalazi crkvice i crkveni muzej. Nisu ni galerija, a imaju je; ni knjižnica, a sastavni je dio ovog neobična kompleksa. Nisu ni konoba ili restoran, a ipak svaki putnik namjernik, za *okripit dušu i tilo*, biva počašćen dobrim vinom i rakijom, fetom pršuta i vrhunskog sira – a ako se najavi – i jelima kakva su nekad jeli naši (pra)djedovi. Dakle, Jurlinovi dvori su sve pomalo od nabrojenoga. O bogatoj i dugoj povijesti Dvora pripovijedao nam je vlasnik don Stipe Perkov. On je s nama također slavio sv. misu.

Kako je bio dan uoči svetkovine Duhova, don Stipe je naglasio važnost Duha Svetoga za svakog pojedinca. Njegovom pomoći trebamo odgajati djecu koja su nam povjerena. Poželio je da Duh Sveti, koji je zajedništvo Oca i Sina, bude čuvar zajedništva i jedinstva svake obitelji.

Nakon okrjepe duha u jednoj od Jurlinovih dvorana krijepili smo i tijelo za zajedničkim stolom. Naše ugodno druženje uz domaće fritule i kavu nastavili smo u dvorištu uz zvuke dalmatinske pisme i glasove dječje igre. Nikomu se nije žurilo. Što se vrijeme više bližilo kraju, to je teže bilo krenuti. Želja nam je da se opet vratimo. Hoće li se to ostvariti – vrijeme će pokazati!

s. Lucija Bilokapić

JUBILANTKINJE STOPAMA SV. FRANJE I SV. KLARE

U Godini sv. Klare i obilježavanja 800. obljetnice dolaska sv. Franje u Hrvatsku posebna je milost hoditi mjestima posvećenima evanđeoskim načinom života sv. Franje i sv. Klare. Tu milost doživjelo je četrnaest naših sestara koje su od 24. do 29. svibnja uz jubileje redovničkoga života – 60. i 50. – pohodile Asiz i druga franjevačka mjesta.

U organizaciji hodočasničke agencije *Ichtis travel* i pod stručnim vodstvom gospođe Nataše Bulić pohodile smo najvažnija mjesta koja su neraskidivo vezana uz Franjin život i život Franjine prve braće i sestara te smo u duhu dotaknule početke franjevačkoga reda i snagu milosti Božje koju je po njima razlio po čitavome svijetu. Naš hod po tim mjestima preobraženima njihovom prisutnošću, od La Verne, preko Sv. Marije Anđeoske, Sv. Damjana, Asiza, Greča, Fonte Kolomba, samotišta Karčeri, znalački, s puno predanosti i ljubavi prema sv. Franji i sv. Klari vodila je gđa Nataša koja nas je svojim duboko vjerničkim svjedočanstvom poticala na otvorenost i poslušnost Božjoj riječi te osluškivanju govora Križa.

Naše hodočasničko zajedništvo bilo je protkano pjesmom i molitvom koja je imala neki posebniji žar na mjestima koja se po tradiciji drže Franjinim mističnim susretištima s Kristom gdje se zaustavljao u dubokoj molitvi i pokori. Imale smo milost slaviti svetu misu na nekim od tih mjesta: u kapeli rana na La Verni, Porcijunkuli, crkvi sv. Klare i na grobu sv. Franje. Na grobu sv. Franje misu smo slavile u zajedništvu sa skupinom sestara klarisa koje su kao predstavnice zajednica klarisa iz cijele Italije u Godini sv. Klare dobile povlasticu hodočašća u Asiz.

Zahvalne Bogu za ove milosne dane darovane za osobnu duhovnu izgradnju, zahvalne za ustrajno prihvaćanje zahtjevnosti nasljedovanja Gospodina u redovničkom životu tijekom toliko godina, vjerujemo da je naš hod stopama sv. Franje i sv. Klare blagoslov i za našu zajednicu koja nam je to velikodušno omogućila.

s. M. Petra Vučemilo

KULTURA VRTIĆA I(LI) ZAJEDNIŠTVO

U subotu 9. lipnja 2012. u samostanu u Arbanasima organizirale smo susret djelatnica naših dječjih vrtića Jordanovac (Kaštel Lukšić, Zadar i Zagreb). Radost zbog ponovnog susreta vladala je među nama i uzbuđenje onih koje su prvi put na ovakvom susretu.

Naš susret se odvijao u dva dijela. Prvi, radni dio, obilježilo je predavanje na temu *Kultura vrtića i(li) zajedništvo* koje je imala naša s. Rebeka Anić. U drugom, rekreativnom dijelu zaplovile smo na pučinu mora, do Školjića.

Na samom početku druženja pozdravila nas je s. Miranda Škopljanac-Maćina, voditeljica podružnice Zadar, zatim s. Sanja Stojić, ravnateljica vrtića te s. Kruna Plazonić, voditeljica Sekcije za predškolski odgoj, koja je ukratko predstavila rad i djelovanje s. Rebeke.

Predavanje je s. Rebeka iznijela na vrlo zanimljiv način. Nije željela voditi monolog, nego među nama razviti komunikaciju kroz pitanja na navedenu temu. Tako, nismo samo slušale, nego smo i aktivno sudjelovale izmjenom svojih radnih iskustava.

U uvodnom dijelu izlaganja s. Rebeka je postavila pitanje: Što smatrate najvažnijim za uspješno funkcioniranje neke ustanove? Brzo smo se usuglasile da je na prvom mjestu komunikacija te da ona uvijek može i treba biti bolja. Uz nju ide slušanje, iskrenost, uvažavanje, razumijevanje, prihvaćanje, zajedništvo, suradnja, povezanost, humanost, profesionalnost. Sve su to temelji za uspješno vođenje i djelovanje jednoga vrtića. Samo ako na tim vrijednostima gradimo, moći ćemo ostvariti kulturu suradnje i zajedništva.

Kroz sliku mudraca koji su slijedili zvijezdu na svom putu do željenog cilja, s. Rebeka nam je posvijestila važnost traženja zvijezde vodilje i upitala nas koja je naša zvijezda, koja je naša vizija vrtića, koliko i na koji način ostvarujemo plan i program rada, što smo do sada ostvarile te što još imamo ostvariti. Na putu ozbiljenja planova i ciljeva potrebno nam je Božje vodstvo za spoznaju pravog puta do ostvarenja željenog cilja.

Nakon iscrpnog izlaganja s. Rebeke slijedio je najprije osobni rad, a potom rad u manjim skupinama. Pokušale smo odgovoriti na pitanja: Kad bih sada mogla stvarati vrtić, kakav bi bio? Po čemu bi trebao biti poseban, u odnosu na odgoj, vrednote, metode; u odnosu prema svima koji dolaze u vrtić; u odnosu na međusobnu komunikaciju? Mogu li svoju viziju vrtića izreći u nazivu za vrtić? Postoji li neki biblijski tekst kojim bih mogla predstaviti svoj vrtić?

Zanimljivo je bilo čuti odgovore. Za naziv vrtića izabrale smo "Pjesma stvorova", a trebala bi ga karakterizirati suradnja s roditeljima, franjevačka radost, suosjećanje, prijateljstvo.

Na kraju radnog dijela zahvalile smo s. Rebeki na sadržaju kojim nas je obogatila, na svemu onom što je u nama probudila i posvijestila. Zahvalne dragom Bogu na jutru koje nam je prošlo u ugodnom radnom ozračju, pridružile smo se sestrama za zajedničkim objedom.

Poslije ručka smo trajektom otplovile do Preka na otoku Ugljanu, a onda barčicom na Školjić, gdje su nas dočekala braća franjevci trećoreci. Fra Bože Sučić nam je pokazao baštinu i bogatstvo otočića i samostana. On je također slavio sv. misu. Zaželio nam je puno radosti i strpljivosti u radu s malenima. Fra Ivica Badurina nas je kao pravi domaćin pozvao u fratarsku konobu na okrjepu uz domaće proizvode.

Svjesne kako se malo poznajemo, zaključile smo da su nam ovakvi susreti jako potrebni kako bi naša povezanost bila iskrenija i jača, te da jedna drugu možemo obogatiti svojim iskustvima.

Sve zajedno imamo jednu želju, a ta je da promijenimo naziv vrtića, da budemo prepoznatljive ne samo po imenu – Pjesma stvorova - nego i po franjevačkoj karizmi: odgajati najmlađe u franjevačkom duhu zajedništva, radosti, prijateljstva, suosjećanja... Uzdamo se u Gospodina da će nam se ta želja i ostvariti.

Vjerujemo da su ovakvi susreti dar Gospodnji, a na nama je da budemo otvorene, da prihvatimo darovanu riječ jer nas potiče i obogaćuje.

s. Lucija Bilokapić

KOD GOSPE U VEPRICU

U nedjelju 17. lipnja o. g. molitvena skupina koju u župi Arbanasima u Zadru animira s. Rozarija Župić, uputila se na hodočašće Gospi u Vepric. Bile su pedeset četiri hodočasnice. Prije polaska dogovoreno je da hodočašće bude u šutnji, molitvi i razmišljanju.

Iz Zadra smo krenule autobusom u 7.00 sati. Slijedile smo dogovoreni molitveni program: molitva Duhu Svetomu s pjesmom, molitva Jutarnje, čitanje nadahnutog teksta Jutarnje molitve za dobar dan, nakon kojega je uslijedila šutnja.

Kasnije smo molile kronicu. Pojedine hodočasnice su predmolile otajstva koja su bila popraćena razmišljanjima. Zatim je svaka hodočasnica iz ponuđenih tekstova izvlačila jedan za sebe o kojem je mogla u tišini i sabranosti meditirati. Nakon toga su bile potaknute na glasno čitanje teksta kako bi bio nadahnuće i za ostale. Rado su se tome odazvale, a neke sudionice su tome dodale ove ili slične riječi: Ovaj tekst doista odgovara mojoj situaciji! Sve se odvijalo u osluškivanju uz poneku kiticu pjesme posvećene Djevici Mariji.

Stigle smo u Vepric pola sata prije svete mise i nastojale i dalje biti u šutnji. Svetu misu za nas u 11 sati slavio je fra Miljenko Odrlić. Nakon sv. mise u kapeli smo imale sat klanjanja, koji je animirala s. Karolina Bašić. Ona nas je riječima sv. Franje poticala na zahvaljivanje Kristu prisutnom u Presvetom otajstvu, na klanjanje Njemu koji se radi nas svaki dan ponižava pod prilikama Kruha. U svoje razmišljanje utkala je poruku Rupnikova mozaika koji se nalazi u kapeli – milosrdni Isus na drvu križa saginje se prema svakome od nas da nas nahrani svojim kruhom. Molitva klanjanja bila je protkana pjesmom i trenucima šutnje u kojima smo pred Bogom, po riječima sveca iz Asiza, izljevale svoje srce.

U 13 sati imale smo zajednički objed koji su hodočasnice unaprijed pripremile, a vlč. Alojzije Bavčević nam je velikodušno ustupio veliko blagovalište uz svetište u kojem smo se osjećale kao u vlastitoj kući. Nakon objeda i male pauze izišle smo u prirodu gdje smo slijedeći postaje molile *Križni put ljubavi*. Sudionice su spremno dogovorile red molitve po postajama.

Nakon zajedničke molitve križnog puta imale smo pola sata za osobnu molitvu pred špiljom. Netko je palio svijeće, netko meditirao, netko tiho razgovarao...

U 15.30 uputile smo se prema Omišu, jer se tamo u franjevačkom samostanu nalaze sestre koje su prethodno bile u Arbanasima, s. Bernarda Župić i s. Mladenka Matić. One su nas velikodušno dočekale, dale da se osvježimo. Pokazale su nam crkvu s tri Gospe: Fatimska, Lurdska i Karmelska. Zatim su nas provele kroz veliki fratarski vrt kuda je nedavno prošla procesija s kipom sv. Ante.

S. Bernarda nas je otpratila do svetišta sv. Leopolda Bogdana Mandića koje se nalazi blizu Omiša, u Zakućcu. Bile smo iznenađene prirodnom ljepotom kapele koja se nalazi u velikoj stijeni a do koje se dolazi također prolazom kroz stijenu. Odmah nasuprot kapele nalaze se stare kamene kuće, Mandića kuće. U jednoj od njih, kažu, rodio se djed Sveca. Osjećale smo se ugodno u predivnoj prirodi koja kao da je pozivala na sabranost i molitvu. Zadržale smo se kratko pred špiljom i u znak štovanja Sveca otpjevale smo *Zdravo Kraljice*.

Zatim smo krenule put Zadra. U autobusu smo nastavile čitati nepročitanu tekstove koje smo toga jutra izvukle. Sav govor u autobusu vodio se oko osobnih poruka koje smo htjele podijeliti s drugima. Duhovno obogaćene, radosne i zadovoljne vratile smo se u Zadar.

s. Rozarija Župić

OBNOVA OBEĆANJA I PRIMANJE U FRAMU

I ove godine, 17. lipnja, okupili smo se u prelijepoj kapelici školskih sestara franjevaka u Arbanasima – Zadar. Prilika koju smo željno iščekivali cijelu godinu: obnova obećanja i primanja u naše bratstvo Frame. Istinski je bilo lijepo biti svjedokom tog radosnog događaja.

Misno slavlje predvodio je fra Mario Radman, duhovni asistent Frame Drniš. Svojim pjevanjem misno slavlje su uzveličali svirači i pjevači Frame Drniš. Slavlje su svojim prisustvom uzveličali framaši iz Frame Knin, Frame Lišani, Frame Relja sv. Ivan, i mnogi naši prijatelji i gosti koji su ispunili kapelu. Pjesma i molitva učinili su da uistinu budemo jedna velika mlada franjevačka obitelj. Naše druženje nastavili smo u sestrinskoj blagovaonici za zajedničkim stolom.

Dobri Bog po zagovoru sv. Franje neka blagoslovi naše mlade živote i udijeli nam potrebne milosti da budemo istinski svjedoci Krista – našeg najboljeg prijatelja.

Frama Arbanasi

POĐIMO ZAJEDNO

Na Trsatu u Rijeci je 2. lipnja 2012. obilježena 20. obljetnica osnutka Frame u Hrvatskoj. Slavljenički program organiziran je i ostvaren “na leđima” riječkih framaša koji su se pokazali, točnije potvrdili kao vrsni domaćini - i ovaj put baš kao i 2007. godine kad su sudjelovali u organizaciji prvoga Nacionalnoga susreta Frame.

O proslavi ove male, ali važne obljetnice, Trsatsko je svetište vrvjelo razdraganim i raspjevanim mladim prijateljima koje međusobno povezuje traganje za evanđeoskim vrednotama i želja za nasljedovanjem Krista po primjeru sv. Franje Asiškoga.

Na mladima svijet ostaje - stara je i dobro poznata izreka koja je u ozračju euharistijskoga slavlja, prožetoga mladenačkim žarom i pjesmom, u svima prisutnima, među ostalima i hodočasnicima koji su se tamo zatekli, zasigurno raspirivala nadu da naša Crkva itekako ima razloge za očekivanje svjetlije budućnosti. Mladi su tomu dali svoj doprinos. Dakako, nije sve idealno i da ne bi zvučalo pretjerano, valja spomenuti da u framaškim bratstvima zasigurno ima i onih koji su tamo zalutali. Međutim, na Trsat ti nisu pošli, što mogu tvrditi sa stopostotnom sigurnošću barem za mlade koje smo fra Ante Bešlić i ja vodili iz Sinja. Framaši iz Gospe Sinjske, njih dvadesetak, bili su najbrojniji predstavnici područnoga Splitsko-dubrovačkoga bratstva. S obzirom da smo trebali putovati iz daleka a željeli smo nazočiti na tomu rođendanskomu slavlju, mi smo bili među rijetkima koji su stigli dan ranije. Večeru i smještaj u dvoranama trsatskoga svetišta priskrbila nam je Frama Trsat uz pristanak i srdačnu dobrodošlicu tamošnje braće franjevacu.

Cjelodnevni slavljenički program sastojao se od euharistijskoga slavlja koje je bilo uokvireno molitvom Srednjega časa i pozdravnim govorima u prijepodnevnom dijelu, a u poslijepodnevnom svjedočanstvima nekadašnjih framaša i rođendanskim video čestitkama od kojih su neke stigle i s drugih kontinenata. Cjelokupno ozračje poticalo je sudionike da promišljaju o radosnom i odgovornom življenju kršćanstva koje se u Frami posebice promiče godišnjim obnavljanjem obećanja. U duhu framaške himne *Pođimo zajedno* mladi su mogli primiti poticaje ohrabrenja da žive svoju vjeru u zajednici i javno je svjedoče u školi, na poslu, u susretima, posebno danas kad to među njima možda i nije baš popularno.

Nadam se da su čuli i prihvatili da se franjevačka karizma treba očitovati kroz konkretan život te da se neće bojati doći do mladih koji traže zajedništvo, iskreno i pravo, i radost koja se može naći samo u Bogu.

s. Natanaela Radinović

OBNOVLJEN SAMOSTANSKI ATRIJ

Zastanemo li na trenutak nad riječima umjetnost i teologija, možemo primijetiti da su ove dvije riječi u dijalogu i prirodno bliske. No, i jedna i druga riječ drukčiji su govor i govor o drugačijem.

Otvorenost za iznenađenje, za nove početke...

I upravo jedan novi i drukčiji početak okrunio je kip blažene djevice Marije s djetetom Isusom u ruci, u našem samostanskom atriju u Zagrebu. Po završetku nedjeljnog euharistijskog slavlja, 17. srpnja, fra Jozo Čugura u zajedništvu prisutnih sestara i uzvanika blagoslovio je kip. Nije slučajno da se ovaj kip nalazi u središtu okruženom kapelom, dječjim vrtićom i internatom za djevojke, jer danas kad je život čovjeka ugrožen od samog početka i kad gubi svoju ulogu u suvremenom društvu, pozvani smo više nego prije govoriti i odgajati buduće naraštaje za moralne vrijednosti, hraniti ih dobrotom, ljubavlju i suosjećanjem za druge po uzoru na blaženu djevicu Mariju. Neka njezin "Neka mi bude" bude i naš odgovor u prihvaćanju onoga što od nas traži Bog.

Novo estetsko uređenje atrija nam je dragocjeno, jer daje okus novog življenja. Stoga hvala arhitektici gđi Ani Nadi Krpelnik koja je osmislila i oživjela izgled atrija.

Hvala našoj kućnoj predstojnici s. Margariti Marušić koja se neumorno i ustrajno zalagala za obnovu i stvaranje još jednog molitvenog prostora.

Hvala svim sestrama jordanovačke zajednice koje su svojim radom, žrtvom, molitvom i odricanjem pridonijele uređenju i ostvarenju ovog malog projekta.

"Stoga neka Marija, žena naših dana, dođe prebivati među nama. Navijestila si kako će te svi naraštaji zvati blaženom. Među tim naraštajima dakle i naš je i on ti želi pjevati hvale, ne samo za velike stvari koje ti Gospodin učini u prošlosti, nego i za sve divote što ih po tebi izvodi i u naše dane" (Antonio Bello).

s. Helena Rašić

UZ JUBILEJE REDOVNIČKOGA ŽIVOTA

Četiri sestre ove godine navršavaju 60 godina redovničkoga života u našoj Provinciji. U novicijatu 1952. godine bilo ih je sedam. Dvije od njih, s. Pija Krolo i s. Darinka Brečić, jubilej slave u vječnosti. A jedna je, s. Leonarda Rupčić, članica mostarske provincije. Iz razgovora s jubilentkinjama, njih četiri, koje su, za svoju dob, još vrlo živahne, radišne i, Bogu hvala, prilično dobra zdravlja, nastali su sljedeći zapisi.

MALA, CRNKICE, MOGLA BI TI BITI ČASNA!

S. Irena Zorica, krsnim imenom Milka, rodila se 1. srpnja 1931. godine u Hrvacama, u obitelji Andrije i Anđe r. Titlić. Imali su pet kćeri i dva sina koji su rano umrli.

Zvanja su uvijek plod molitve pa tako i zvanje s. Irene. U obiteljskoj kući Zorica svaku večer molila se krunica i Gospine litanije. Djed i baka su smatrali da se bez molitve ne može dobiti večera niti ići na spavanje. Tako se poštivalo i starije i molitvu.

S. Irena je zarana iz obiteljskoga okruženja primala poticaje za promišljanje o redovničkom zvanju. Naime, rođak Ivan Šarić, svećenik Šibenske biskupije (ubijen od partizana, vezali mu kamen oko vrata i bacili ga u more u Primoštenu), kad bi dolazio u posjete znao bi reći: "Mala, crnkice, mogla bi ti biti časna!" Imala je i dvije rodice kod sestara ančela koje su s njom znale razgovarati o zvanju.

Naša s. Ljuba Boko je dolazila u Hrvace prositi pa je tako Milka izbliza mogla vidjeti sestre franjevke. S. Ljuba ju je također poticala da dođe u samostan te ju je preporučila s. Amabilis Masnić, predstojnici u franjevačkom samostanu u Sinju. Nakon svih poticaja da učini korak prema redovništvu Milka se odlučila za školske sestre franjevke jer su joj izgledale jako svečano obučene.

Majka i baka su voljele da Milka bude redovnica, dok otac, koji je tada bio u vojsci u Lici, nije to baš odobravao. Zbog toga je kasnije imao i problema jer su "drugovi" tražili da Milka iziđe iz samostana. No, otac je ipak bio ustrajan i poštivao je volju svoga djeteta.

Milka je najprije došla u franjevački samostan u Sinj, gdje su je sestre rado primile. Pomagala je u kuhinji. Zatim je poslana na Lovret gdje obavlja razne poslove u kuhinji, šivaonici, štali, a posebno u polju. Poznato je da je s. Irena imala "svog" konja i kar kojim je opremala sve poslove po polju i gradu za sve franjevačke samostane i nadbiskupsko sjemenište u Splitu. Upravo je zbog toga bila kandidatkinja dugi niz godina (1945.-1952.). Jednu je godinu kandidature provela u Trpnju.

S. Oresta Spacapan joj je bila odgojiteljica sve vrijeme kandidature, postulature i novicijata. Ona je znala, prema riječima s. Irene, ukoriti i pomilovati. Pola godine nakon novicijata s. Irena odlazi najprije u franjevački samostan na Poljud, pa u sestrišku kuću u Dubrovnik. Bila je tu godinu dana. Dvorila je s. Francisku Vicelić, posljednju “siguratu”, i pomagala u radionici jorgana. Poslije toga je bila na Lovretu, kratko, a zatim u franjevačkom samostanu u Makarskoj. Ostala je samo nekoliko mjeseci pa se opet vratila na Lovret. U planu je bilo da upiše medicinsku školu, ali kako je bila lošijeg zdravlja, nije se upisala.

Franjevački samostan na Poišanu bio je slijedeća postaja životnog puta s. Irene. Poslana je na mjesec dana da zamjeni bolesnu s. Benjaminu Zorica, a ostala je 11 godina. Trebala je voditi liturgijsko pjevanje i sviranje. Suočila se s problemima jer nije imala odgovarajuću pouku kao ni potrebni materijal za tu službu. Iz Splita je otišla na istu službu u Imotski gdje je ostala sedam godina i “borila” se sa četveroglasnim zborom i svim onim što zahtijeva rad na župi.

Nakon Imotskog bila je opet za orguljama u crkvi sv. Frane na Obali u Splitu. I tu je ostala lijepi broj godina – sedam. A kad su se godine redovništva nanizale, bila je malo bliže svojoj kući. Dolazi u sestrišku kuću u Sinj. U Sinju je šivala jorgane, obnašala službu kuharice i vodila crkveno pjevanje po okolnim kapelanijama – u Glavicama i Čitluku.

Kad su roditelji s. Irene onemoćali, bila im je potrebna njezina pomoć, a ona je bila u franjevačkom samostanu u Omišu. Često je kroz to vrijeme odlazila k njima. Kasnije je premještena u našu kuću u Sinj i bila im bliže. Nakon smrti majke, ostaje sa slijepim i nemoćnim ocem u rodnoj kući, a kroz to vrijeme obavlja i župske poslove u Hrvacama. Tako sedam godina! Kao da je prati ta brojka punine. Nakon *Oluje* i oslobođenja Knina poslana je na župu u Knin, gdje se zbog bolesti zadržala vrlo kratko. Godinu dana provela je u našoj kući u Splitu, Glagoljaška 1. Nakon toga vraća se po treći put u našu kuću u Sinj, odakle odlazi voditi liturgijsko pjevanje u Čitluk, Glavice i Lučane, ali sada “samo” tri godine. Napokon godine 2004. dolazi na Lovret, gdje i danas boravi i pomaže s. Tihomiri Zorica u crkvenoj radionici.

S. Irena je gotovo sav svoj život utrošila na rad po župama, vodeći uglavnom liturgijsko pjevanje. Zanimljivo je, međutim, da joj je sva glazbena naobrazba bio glazbeni tečaj za redovnice u Bogosloviji u Splitu koji je trajao samo godinu dana. Stoga svoje umijeće s. Irena vrednuje kao Božji dar, prije svega, ali i plod osobne upornosti i neumornoga vježbanja. Nije joj bilo jednostavno. Prisjećajući se tih dana, kaže da joj je bilo teško, što se tiče liturgijskog sviranja, suočiti se sa izazovima, posebno na Poišanu i u Imotskom. Bila je svjesna oskudne vlastite glazbene izobrazbe. No, sve je to trebalo proživjeti i izdržati!

Kad bi usporedila redovnički život danas i prije, s. Irena kaže da vidi puno razlika. Prije je, iznad svega, bilo puno više tišine, koja nam danas svima nedostaje. Uvjerenja je da je prije bilo više međusobnog poštovanja, smirenosti, održavanja dnevnog reda, uza sav posao bilo na polju ili drugdje te rano ustajanje. Više se molilo u odnosu na današnji ritam života koji nas zaokuplja te se čini kao da svi negdje žurimo.

Mladim redovnicama bi poručila da budu što ustrajnije u svojim dobrim nakanama, a mi starije da im pomognemo svojim primjerom.

s. Milka Čotić

DA MI JE BITI KAO ONE!

“Evo me opet na Lovretu, ovdje su počeli moji prvi redovnički dani”, bile su prve riječi koje je s velikim zadovoljstvom i zahvalnošću izrekla s. Branimira Čarić kad je 4. rujna 2011. godine došla na Lovret. Na podružnici je bila sve do svoje 81. godine i jedva je čekala priliku da dođe na Lovret, da bude tamo gdje je započela svoj redovnički život. Na Lovretu joj se posebno sviđa pjevanje preko mise i časoslova. Vrijeme joj je ispunjeno molitvom i radom. Rado sestrama okrpa i popravi odjeću, a toga na Lovretu ima na pretek. Ništa joj to ne smeta, naučila je u životu sve primati iz ruke Božje. A takav stav, sigurno ima korijen u vjeri roditelja.

Ljubica je rođena u tradicionalnoj kršćanskoj obitelji 11. rujna 1930. godine u Brnazama kod

Sinja od oca Stipe i majke Marinke. U obitelji je bilo šestoro djece, a Ljubica je bila najstarija. Jedan brat i sestra su umrli ubrzo nakon rođenja.

U obitelji se svake večeri molila krunica. Kroz mjesec svibanj se molila krunica i Gospine litanije pred kapelicom Gospe Sinjske koja je bila podignuta baš u Čarića zaseoku. Tu bi se skupilo puno odraslih, a i djece, među kojima je redovito bila i Ljubica. Krunicu je najčešće predmolio njezin otac ili *teta* Ivka (kako su joj se iz poštovanja mještani obraćali), koja je najviše pridonijela podizanju te kapelice u čast Gospi.

Krunica se u zimskim večerima molila u svim obiteljima. Na glas “Zdravo Marije” djeca su se vraćala kući a onda bi se po cijelom selu razlijegala melodija: “Budi hvaljeno po sve vrime, Isusa, Marije i Josipa sveto ime”. S. Branimira kaže da joj to i danas odzvanja u ušima kao nešto anđeosko.

Imali su dosta zemlje i bili su vrijedni zemljoradnici. Dan Gospodnji se poštivao. Nikome nije bilo teško redovito nedjeljom i blagdanom ići na sv. misu. Roditelji su bili članovi Trećeg reda tako da je franjevački duh bio prisutan u obitelji. Čitao se i vjerski tisak koji se u ono vrijeme mogao kupiti u Gospinu svetištu. Tako je Ljubica, još dok nije znala čitati, rado listala i gledala slike, a kad je naučila čitati onda je polako ulazila u sadržaj teksta.

Redovnički poziv je osjećala već u ranim godinama, a kad je bila na *oblačenju* s. Matilde Čarić, od tada ju je to još više privlačilo. Pred Gospinim oltarom je mogla vidjeti sestre franjevke kako kleče i mole i tada bi pomislila: “Da mi je biti kao one!” Kad je svoju želju izrazila roditeljima, oni su joj rekli: “Kad to želiš, idi s našim blagoslovom. Ako ne budeš mogla izdržati, vrati se”.

Teta Ivka je bila sretna kad je čula da Ljubica želi ići u franjevke. I sama je to željela, ali joj roditelji nisu dali. Naša pokojna s. Amabilis Čarić, koja je kao novakinja umrla od tuberkuloze u svojoj kući u Sinju, bila je Ivkina nećakinja. Teta Ivka je dobro poznavala naše sestre, a osobito s. Asumptu Alfrević, provincijalku. Kad je s. Asumpta došla u pohod sestrama u Sinj, teta Ivka je Ljubicu dovela k njoj i ona ju je odmah primila.

Dana 6. lipnja 1948. godine, u pratnji roditelja i tete Ivke, krenula je Ljubica *feratom* u Split. Na Lovretu su ih dočekale s. Asumpta i s. Oresta. Nitko veseliji od Ljubice, ali kad su se roditelji vratili kući, uhvatila je tuga. Bio je to prvi rastanak od njih!

Na Lovretu se Ljubica brzo uklopila. Kandidatkinje koje su došle prije, pomagale su tek pridošlima. Tako su Katica Sardelić (s. Aleksija) i Milka Zorica (s. Irena) upućivale Ljubicu. Kao kandidatkinja najviše je radila kod s. Imakulate Ostojić i s. Albine Tavčar u crkvenoj radionici. Sestre su zapazile da ima ruku za šivanje i ručni rad.

Sljedeće godine, 6. veljače 1949. poslale su je u Zagreb u franjevački samostan Gospe Lurdske. Sama je putovala vlakom, pa joj se put učinio jako dug. Kad je na kolodvoru ugledala s. Armelu Čveljo, obradovala se kao da ju je sunce ogrijalo. U Vrbanicevoj je pomagala u kuhinji. I tu su također bile kandidatkinje, Pava Mastelić (s. Teofila) i Pava Jagnjić (s. Ozana), koje su joj puno značile, jer su joj rado sve pokazivale. No, u Zagrebu se nije puno zadržala, jer je nisu mogli prijaviti, pa se morala vratiti u Split. Kako su naše sestre uskoro preuzele domaćinstvo u samostanu Gospe od Zdravlja, poslali su je da pomaže u kuhinji.

U to vrijeme u Splitu se otvorila osmogodišnja škola za odrasle i tečaj šivanja. S. Henrika Glinšek, provincijalka, upisala je u školu i na tečaj neke kandidatkinje, među kojima je bila i Ljubica.

U novicijat je primljena na Veliku Gospu 1952. godine s još šest novakinja. Njih sedam! Jedna od njih je s. Leonarda Rupčić iz Mostarske provincije. Voditeljica je bila s. Oresta Spacapan, koju s. Branimira posebno cijeni. Bila je skromna redovnica, žena žrtve i odricanja, koja je nastojala krepostan život prenijeti na novakinje.

U Trpanj je premještena 7. studenoga 1954. godine. Tada su sestre u Trpnju šivale jorgane, madrace, štep-deke, ali su uvjeti bili nepovoljni. Zbog zime i vlage se razboljela i vratila na Lovret. Kad se oporavila, opet je radila u crkvenoj radionici. Godine 1958. premještena je u Dubrovnik, u Siguratu, gdje ju je s. Ruža Vučković naučila plesti na mašinu, te je taj posao umješno obavljala. Tada je u Dubrovniku bila i s. Angelika Šilc, koju s. Branimira pamti kao inteligentnu ženu koja je znala drugoga poučiti bilo u redovničkom bilo u kulturnom pogledu.

U Sigurati je s. Branimira bila odgovorna sestra tri godine (1969.-1972.), a 1. rujna 1972. je premještena u Zadar, u Sjemenište *Zmajević*, gdje također kao odgovorna sestra obavlja razne poslove. Rado se sjeća tih dana, kada je bilo dosta posla, ali i veselja i zajedništva. U Zadru je bila sedam godina, a 1979. godine je premještena u drugo Sjemenište - u Sinj.

U Sinju, pod okriljem Čudotvorne Gospe Sinjske, ostat će najduže, 32 godine! Dočekao ju je veliki posao - puno habita je bilo za šivanje, a ona nikad nije šivala fratarske habite. Otišla je u Makarsku kod s. Tihomire Zorica da je pouči. Uzela je od nje kroy, bila s njom dok je ona šivala jedan habit i tako je 'ispit' bio položen. Vratila se u Sinj i dala se na posao. Kroz tu kuću je prošlo bezbroj sjemeništara, bogoslova, svećenika. S. Branimira je znala cijeli dan šivati, naravno, ne zanemarujući molitvu. Dok je šivala, svjedoči, "molila sam da fratri habit veselo nose, u franjevačkom duhu".

Čini se da je životna mudrost s. Branimire sadržana u riječima: "Što Bog pošalje, treba prihvatiti, On će pomoći! Njemu hvala za sve!" To je iskusila u svom životu i učila od drugih. Posebno je zahvalna s. Paskaliji Bilokapić koju je doživjela kao ženu pravednu, ženu molitve, onu koja je znala dati pravi savjet. "Kad se mislima vratim u prošlost", kaže s. Branimira, "koješta se promijenilo, ali bit našeg redovništva ostaje ista. Dnevni red i molitva me ispunjava. Imam dosta vremena da mogu koju sestru razveselit svojim radom. Bogu hvala za sve!"

s. Karolina Bašić

SRETNNA ŠTO JE REDOVNICA

S. Ladislava Ana Šentija rođena je u Brnazama 22. veljače 1930. godine od majke Kate i oca Petra u obitelji s osmero djece. Dvoje djece je umrlo dok su bili mali. Živjelo se skladno u dubokoj privrženosti Bogu i obitelji. Obitelj se bavila zemljoradnjom, uzgojem stoke i od toga se živjelo. Mala Ana je često čuvala ovce i to ju je veselilo. Sjeća se jedne anegdote iz tog razdoblja. Bile su ljetne vrućine a ona jako žedna. U blizini je bio izvor vode i susjedov kupus. Uzela je list kupusa i njime zahvatila vodu da se

napije. Kad je utazila svoju žeđ, htjela je napojiti i svoju omiljenu ovca koja je bila uz nju. Pruži joj list kupusa s vodom, a ovca k'o ovca, zgrabila list kupusa i pobjegla.

Od ranog djetinjstva Ana je osjećala duhovni poziv, ali je tek kao punoljetna djevojka odlučila poći u samostan. Roditelji su je podržali iako ju je otac upozorio da ni u samostanu nije lako. Čudila se ona toj njegovoj informiranosti o samostanu, ali je to nije pokolebalo u njezinom naumu. Sestre franjevke je viđala samo na sv. misi u crkvi Gospe Sinjske ali o njima nije puno znala. Jednom je samo razgovarala sa s. Ljubom Boko, ali ni tada nije spomenula želju za odlaskom u samostan. Ana se odlučila za Lovret jer su godinu dana ranije iz njezinog sela tu došle s. Ozana Jagnjić i s. Branimira Čarić. Dobro je poznavala Split pa se sama pred Malu Gospu 1948. godine *sinjskom rerom* uputila prema Splitu.

Na Lovretu je bila samo tjedan dana te je kandidaturu nastavila u Hvaru u franjevačkom samostanu gdje su bile s. Kornelija Bajalo, s. Celina Dragojevići i s. Mirjana Jerković. Za nju je poseban doživljaj bio kad je sa s. Mirjanom došla u sakristiju te svojom rukom mogla dotaknuti crkveno ruho. Radila je sa sestrama na vrtu, oko stoke, u kući, a u slobodno vrijeme joj je s. Mirjana imala poduke. U Hvaru je ostala dvije godine.

Poslije toga dolazi u Split te pomaže u kuhinji sa s. Dionizijom Balajić i s. Angelikom Šilec u đlačkom domu koji se zvao *Pomorski tehnikum* a nalazio se kod željezničkog kolodvora. Kroz to vrijeme pohađala je i večernju školu, jer je s. Henrika Glinšek, provincijalka, upisala u školu kandidatkinje koje nisu imale osnovnu školu.

U postulaturu ulazi 14. veljače 1952. godine. Prije ulaska u postulaturu trebalo je proći kanonski ispit i izjasniti se o svom zvanju. Tom prilikom je kanonik, ispitivač, rekao Ani da doista ima pravo zvanje. Ta izjava joj je bila prava podrška i pomoć koja je snažila ne samo onda nego i kasnije kroz život. Bila su to teška vremena komunizma. Jednom je Ana kao postulantkinja bila pozvana na Udbu. Službenici su je nagovarali da ide doma samo da bude što manje redovnica. Ana se pak odlučno tome usprotivila i rekla da je njezin osobni izbor što će biti u životu. Ni u samostanu na Lovretu nije bilo lako, jer su u jednoj strani kuće stanovali vanjski đaci. Služili su se istim stubama kao i sestre. Kako bi pripravnice za redovnički život bile što manje uočljive, nisu nosile ovratnik tijekom postulaturne kao ni bijeli veo za vrijeme novicijata. Pripravnice su bile uključene u Franjevački svjetovni red u

župi na Dobrome, a vodio ih je župnik fra Stanko Romac. Svaka od njih je dobila svoje ime. Ana je dobila ime s. Izidora.

Novicijat je provela također na Lovretu. Naime, godinu dana ranije novicijat je bio u Makarskoj te su sve bile sretne što se vratio u svoju kuću. S. Tomislava Pantelić je bila voditeljica, zatim s. Oresta Spacapan. Nakon novicijata s. Ladislava ostaje godinu dana na Lovretu te u šivaonici pomaže bolesnoj s. Luciji Rodić. Zatim odlazi u franjevački samostan na Poljud, pa u samostan franjevac konventualaca na Obali, gdje je bila po godinu dana i obavljala kućanske poslove. Potom ide u Dubrovnik u Siguratu i ostaje dvije godine, do 1958.

S. Rafaela Stanić je često napominjala kako bi trebalo koju sestru poslati u bolničku školu. Redovničke poglavarice su odlučile da to bude s. Ladislava. Godine 1958. poslana je u Zadar gdje je završila dvogodišnju bolničku školu. Zaposlila se u bolnici u Zadru i tu ostaje do mirovine. Uz posao je završila i srednju medicinsku školu u Šibeniku. Bila je svjesna da medicina napreduje i da bez učenja i znanja ne može raditi tako zahtjevan i odgovoran posao. S. Ladislava je radila trideset i četiri godine u smjenskom radu i noćnim smjenama na internom odjelu. Brinula se često o bolesnicima s neizlječivom bolesti koji su mladi umirali. Tako se sjeća kako je jednom zatvorenih očiju molila kronicu dok je mlada žena umirala. Pacijentica je mislila da s. Ladislava spava te ju je ukorila kako može spavati dok ona umire. Nije joj to s. Ladislava uzela za zlo jer je znala u kakvoj je situaciji. Snagu je crpila u molitvi za sebe i za nju. Rado bi nešto pročitala, u noćnim smjenama, kada je to bilo moguće. Jednom prilikom joj je jedna doktorica oduzela *Mali Koncil* zato što ga je čitala za vrijeme posla. Morala je čak poći u upravu bolnice i objasniti što je čitala. Bila je hrabra i odlučna te je upitala zašto ona ne bi smjela čitati *Mali Koncil*, ako drugi mogu čitati *Slobodnu Dalmaciju* ili *Partijski list*? Ona je u vjerskom štivu nalazila snagu za svoj rad. Bilo joj je teško što je doktorica tako postupila prema njoj, ali je bila odlučna u obrani svoje vjere. Sestre su u bolnici radile u civilu sve do 1991. godine, kada su na blagdan sv. Stošije zajedno sa sestrama milosrdnicama sve došle na posao u redovničkom odijelu. Bio je to poseban dan, jer su mogle napokon i u svojoj redovničkoj odjeći svjedočiti svoje životno opredjeljenje.

U mirovinu je s. Ladislava išla godinu dana prije nego je navršila puni radni staž, jer su poglavari imali s njome svoje planove. Trebalo je naime poći u Unešić dvoriti biskupa u miru Josipa Arnerića. U međuvremenu je biskup iznenada umro, pa je u mjesecu studenome 1994. godine s. Ladislava poslana u franjevački samostan na Poljudu u Splitu dvoriti bolesne svećenike, gdje ostaje šest godina. Jubilarne 2000. godine dolazi na Lovret gdje i danas živi.

S. Ladislava cijeloga života gaji sklonost šivanju i uzgoju cvijeća. Sretna je kada sestrama može štogod pokrpiti te ponuditi lijepi cvijet koji ona zasadi, uzgoji i ubere na našem lovretskom vrtu. U životu, kaže, nije pamtila loše stvari pa ih se tako ni ne sjeća. Najteži trenutak joj je bio kada je na posljednje ovozemaljsko počivalište ispratila posljednjeg člana svoje uže obitelji. Moto njezinog života je: *Činiti pokoru i poboljšati svoj život*, koji je i danas nosi. Sretna je što je redovnica. Mladima bi poručila da slušaju Božji glas i da se ne kolebaju na svom putu.

s. Andrea Nazlić

SVE ŽRTVE I KRIŽEVI U ŽIVOTU ZNAK SU BESKRAJNE BOŽJE LJUBAVI

“Pravedniku Bog sve teškoće okreće na dobro!”

Jela s. Karla Brečić je peto od devetero djece Ane i Stjepana Brečić. Odrastala je uz pet braće i tri sestre. Samo najmlađa sestra je ostala skrbiti o majci želeći da svoj život do kraja živi u obiteljskoj kući, a ne u nekim ustanovama. Ostala braća i sestre su stvorili vlastite obitelji.

Brojna obitelj je uvijek nastojala živjeti svoju vjeru i živjeti od vjere u Boga, u svim teškoćama svakidašnjeg života. Brojnost obitelji odraz je upravo te vjere i pristupa životu kao daru od Boga. Odgoj djece i njihov rast bio je moguć jedino s vjerom i povjerenjem u Boga koji će „upraviti sa svima“. Obiteljska molitva bila je svakidašnja hrana cijele obitelji i izvor snage za hod u najtežim danima Drugog svjetskog rata i poraća. Svaku večer se molila krunica. Nedjeljom i blagdanom je cijela obitelj obavezno slavila Euharistiju što je bilo sasvim prirodno ponašanje svih članova obitelji. Na poseban način se živio

Veliki tjedan. To su bili za sve doista sveti dani. Uz sudjelovanje u bogatim obredima u župnoj crkvi, ozračje u obitelji bilo je ispunjeno posebnim duhom praštanja, međusobnog pomaganja, pomirenja, ljubavi i nade. To su dani kojih se s. Karla sjeća s posebnim zadovoljstvom jer je sve “nekako bilo sveto”. Na duhovna zvanja se gledalo s izuzetnim poštovanjem. Otac je znao često reći da je svećenik na oltaru sami Krist, a časne sestre su svi doživljavali kao posebno uzvišena bića. Kada bi vodile u šetnju djecu iz sirotišta i prolazile pored kuća Brečićevih, mala Jela i ostala djeca bi im, puni divljenja, trčala u susret. Za Jelu su one bile svete, kao da su s neba došle, pa ih je svaki put gledala s posebnim osjećajima zanosa. U želji da bude blizu sestrama, zasigurno se javila i prva klica zvanja, što je Jela čuvala duboko u svom srcu.

Kada je navršila 15 godina prvi put je izrazila roditeljima želju da pođe u samostan. Kako je bilo poratno vrijeme, kada su komunisti, kao i tijekom rata, na sve moguće načine progonili i napadali Crkvu, svećenike, redovnike i redovnice, roditelji su bili ustrašeni. Jela im je bila najosjetljivije dijete pa su držali da ona nije u stanju izdržati ono što će se dalje događati sa sestrama. Čulo se naime o mnogim mučenjima i ubijanjima sestara i svećenika u Hrvatskoj i susjednoj Bosni i Hercegovini pa su svi ti strahovi bili opravdani. Navršivši 21 god. 1951. godine Jela je odlučno rekla da ju više nitko neće zadržati jer ona želi postati redovnica. U dogovoru sa župnikom fra Ivanom Glibotićem, javila se provincijalki s. Henriki, kada je došla u pohod sestrama u Imotski. S. Henrika joj je također pokušala reći koliko su teška vremena i kako je teško biti časna, ali je Jela bila uporna. Kako su joj roditelji i starija braća prije branili ići, mlađi brat joj je čak i kofer razbio pa su morali praviti novi. Odlaskom sestre u samostan braća su imala dosta problema s partizanskim vlastima u Imotskom: bili su pozivani na saslušanja i, pri zapošljavanju, bili tretirani kao državni neprijatelji.

U trenucima napuštanja roditeljske kuće Jeli je najteže bilo ostaviti majku u suzama. Znala je Ana da ne može ništa promijeniti u odluci svoje kćerke. Jedino što je mogla moliti se za

nju u prelijepoj i njoj dragoj crkvi sv. Franje u Imotskom. Često su je viđali kako moli plaćući pred Gospinim likom, a danas s. Karla kleči i moli na istom mjestu sjećajući se ljubavi i brige svoje drage majke.

Još kao djevojčica Jela je imala velike probleme u vožnji autom, pa je i pri odlasku u Split “umirala od povraćanja i bolova”.

Kako je bilo vrijeme poslije rata kandidatkinje su uglavnom bile zrelije osobe pa se Jela s njima dosta dobro snašla. S. Oresta im je bila magistra sve vrijeme formacije, a za s. Karlu je ona bila jako dobra osoba i primjerna redovnica. Učila ih je temeljima življenja u redovničkoj zajednici, a to je “međusobno pomaganje, molitva, poslušnost i zajedništvo”, kako kaže s. Karla. Život je bio dosta težak i zahtjevan pa je trebalo jako puno raditi. S. Karla je uglavnom radila u praonicama u različitim samostanima. Bez mnogih pomagala koja danas imamo na raspolaganju trebalo je oprati i ispeglati svu robu u kućama gdje je živio, često veliki broj osoba. Iza novicijata je do doživotnih zavjeta, djelovala na Poljudu, a nakon toga je upućena u Makarsku s dekretom da će raditi kao sakristanka, što je bio njezin životni san. Po dolasku u Makarsku određeno je da ipak bude u praonici. To je za s. Karlu bilo prvo veće razočaranje, ali je vjernički “prihvatila križ koji joj je Gospodin namijenio”.

Poslije Makarske je bila na službi u Zadru, a potom u Zagrebu, u Splitu na Dobrom te na Poljudu i u našoj kući u Sinju.

Godine 1975. s. Karla dolazi u Imotski za sakristanku u jednoj od najljepših crkava na ovim našim prostorima – u crkvu sv. Franje. Najsretnija je kada uređuje oltar i pegla crkveno rublje. Tu, u okrilju Gospe od anđela se osjeća kod kuće, na sigurnom, zadovoljno i ispunjeno. Od djetinjstva je bila pobožna Gospi, voljela ju, kao i cijela njezina obitelj, zato je sretna da sada baš tu obnaša dužnost sakristanke.

S. Karla je pučku školu završila u Imotskom. Kako je nastupio rat nije nastavila školovanje. Dolaskom u samostan nije se po tom pitanju ništa promijenilo. Nije nastavila školovanje iako su neke sestre pedesetih godina pohađale različite škole i tečajeve. I tu s. Karla doživljava svojevrsnu nepravdu kao i u odluci da bude u praonici, a ne u sakristiji što je žarko željela.

S. Karli najviše smetaju laži; istina, koliko god bila teška, najbolji je temelj dobrih odnosa. Zato je, smatra ona, važno imati hrabrosti uvijek reći istinu, ali i čuti istinu drugoga. Isto tako joj teško pada kada ju netko smatra nesposobnom shvatiti, slijepom za istinu, kada netko drugi smatra da treba preuzeti odgovornost za nju, za njezine odluke i poteze u životu što je zapravo slanje poruke osobi da je glupa i nesposobna.

Iako je u životu bilo puno situacija kada joj je bilo teško prihvatiti odluke poglavara, s. Karla kaže da je snagu nalazila u molitvi i predanju Bogu. Osjeća da ju je majčinskom ljubavlju Gospa pratila u svim teškim iskušenjima i mučnim situacijama života.

Danas, kao osamdesetvogodišnjakinja, s. Karla se osjeća zadovoljno i sretno. Još uvijek sa zadovoljstvom obavlja poslove sakristanke u župnoj crkvi u Imotskom i nada se da će to još dugo moći raditi. “Ovo je nagrada mog Isusa i njegove majke Marije!” kaže s. Karla i dodaje “Nemam se na što potužiti. Zdravlje mi je odlično; osjećam se lagano i volim raditi svoj posao”.

Mlađim sestrama bi poželjela više unutarnjeg mira kojega neće imati ako se ne zaustave, ako se ne mole i ako ne izgase sva tehnološka pomagala s kojima danas raspolažu. Misli da su mlađe sestre previše u akciji, a premalo u kontemplaciji pa nemaju mira i ne mogu ga širiti oko sebe. Trebali bi imati i više ljubavi i razumijevanja za druge, posebno za starije i nemoćne.

s. Klaudija Todorčić

NAŠI POKOJNICI

SESTRE NAŠE DRUŽBE

S. M. Agnese Viti, živjela 100 godina, u Družbi 61 godinu
preminula 5. svibnja 2012. u Rimu

S. M. Honorija Šterbak, živjela 92 godine, u Družbi 71 godinu
preminula 13. svibnja 2012. u Zemunu

S. M. Benjamina Cardozo, živjela 77 godina, u Družbi 54 godine
preminula 18. svibnja u San Lorenzu

S. M. Ana Vidić, živjela 87 godina, u Družbi 69 godina
preminula 5. lipnja 2012. u Splitu

S. M. Francisca Flajšman, živjela 91 godinu, u Družbi 68 godina
preminula 13. lipnja u Asuncion, Paraguay

S. M. Camila Lovera, živjela 87 godina, u Družbi 66 godina
preminula 22. lipnja 2012. u Lan Lorenzo

RODBINA SESTARA

Mara Renić, sestra s. Tihomire Zorica, preminula 12. travnja 2012.

Stipe Jenjić, brat s. Bernardice, preminuo 30. travnja 2012.

Ivan Vučemilo, brat s. Stjepanke, preminuo 17. svibnja 2012.

Filip Bilokapić, brat s. Tihoslave, preminuo 13. lipnja 2012.

Josip Čovo, brat s. Anđelke i s. Vinke, preminuo 27. lipnja 2012.

S. M. ANA VIDIĆ

Malo više od tri mjeseca dijelila su našu dragu s. Anu od proslave jubileja 70. obljetnice redovničkoga života, visoke obljetnice služenja Crkvi po našoj franjevačkoj zajednici. Slavlje, koje je u pripremi, s. Ana, nažalost, nije doživjela. Vjerujemo i nadamo se da je ona iz ovoga zemaljskoga hoda, prešavši u vječnost, prispjela na vječno slavlje i da slavi pobjedu života nad smrću koju joj je Gospodin pripravio.

U utorak, 5. lipnja, nekoliko minuta prije poziva samostanskoga zvona na molitvu Večernje među sestrama se proćuo glas da umire s. Ana.

U sestrijskom okruženju i uz molitve koje smo upravljale Gospodinu za s. Anu, koja je zadnjih dana neprestano ponavljala da će umrijeti, dogodio se njezin tihi prijelaz k Ocu nebeskom.

Svjesna svojih godina kao i narušenoga zdravlja s. Ana je budno iščekivala dolazak Gospodnji. O tomu svjedoči i redovito primanje sakramentalnoga pomirenja s Bogom kojim je hranila svoju čežnju da bude što spremnija za susret s Njim.

S. Ana Vidić krsnim imenom Anđa rođena je 24. prosinca 1924. godine u Lučanima, župi Čudotvorne Gospe Sinjske, od oca Ante i majke Ane rođ. Batarelo. Deseteročlana obitelj, otac, majka i osmero djece, 1930. godine preselila se iz Lučana u Brnaze. S. Ani je tada bilo šest godina, no ona se toliko povezala s mjestom svoga djetinjstva i odrastanja te je Brnaze isticala i voljela kao rodno mjesto.

Dobrostojeću seosku obitelj Vidić resio je vjerski život te je u kršćanskome okruženju osobitu ulogu u odgoju djece imala obiteljska molitva. Da je tomu tako potvrđuje činjenica da je Anđa, s. Ana, već u petoj godini života znala i predmolila kronicu. Možda je već u toj ranoj djetinjoj dobi započelo tkanje njezinoga budućega redovničkoga opredjeljenja.

Uz roditelje važnu ulogu na duhovnom putu s. Ane imao je i stric svećenik, fra Stanko Vidić. Nakon završene pučke škole on savjetuje roditelje da pošalju Anđu u Domaćinsku školu, u Split na Lovret, što su oni i poslušali. U školi je ostvarivala dobre uspjehe, a njezino osobito zanimanje privukao je redovnički život. Oduševljena životom i radom lovretskih sestara Anđa je počela razmišljati o tome da i sama postane redovnica.

Po završetku Domaćinske škole, u kojoj je stekla zvanje švelje, ulazi u kandidaturu u Splitu 1. listopada 1939. godine. U postulaturu je primljena 7. veljače 1942. te je iste godine, na blagdan Velike Gospe, započela novicijat. Prve je redovničke zavjete s. Ana položila 16. kolovoza 1943., a doživotne zavjete 16. kolovoza 1946. godine u Splitu.

Pola godine nakon zavjeta ostala je u zajednici sestara na Lovretu. Radni vijek s. Ane obilježilo je zvanje švelje koje je stekla u Domaćinskoj školi. Prepoznata i priznata kao uredna i pedantna švelja tu je službu obavljala u gotovo svim sjemeništima i samostanima gdje su djelovale naše sestre i to ovim redosljedom: u franjevačkoj bogosloviji u Makarskoj, u samostanu franjevaca konventualaca na Sv. Duhu u Zagrebu, u sjemeništu Zadarske nadbiskupije u Lošinj i u Zadru, u franjevačkom samostanu u Sinju, u franjevačkom samostanu na Poljudu gdje je obnašala i službu odgovorne sestre.

Nakon Poljuda djeluje i kod franjevacu trećoredaca najprije u samostanu Sv. Mihovila u Zadru, a onda i u njihovom sjemeništu u Odri kraj Zagreba.

Od 1969. do 1971. godine s. Ana je zbog narušenog zdravlja povučena u naše kuće te je živjela najprije u sestrijskoj kući u Sinju, a potom u Splitu.

Iako oslabljenoga zdravlja, s. Ana se 1971. godine ponovno vraća u franjevački samostan na Sv. Duhu u Zagrebu. Sveukupno je, otprilike, trideset godina svoga života s. Ana predano služila braći svećenicima, bogoslovima i sjemeništarima. Do posljednjega im je dana ponosno iskazivala ljubav i ostala im privržena.

Godine 1975. premještena je u sestrijsku kuću u Kaštel Lukšić, a 1988. godine u provincijalnu kuću na Lovretu.

Na bolesničkom je katu s. Ana živjela dvadeset i četiri godine. U to vrijeme osobito se isticala po revnosti u obdržavanju dnevnoga reda i molitvi.

Kad se zdravlje s. Ane narušilo i kad je bila prisiljena odustati od šivanja ona se nije predala besposličarenju. Nju je udaljavanje od šivanja približilo izradi ručnih radova. Mnogima ih je poklanjala rado u znak pažnje i zahvalnosti za učinjeno dobro.

Zadnje godine života s. Ane bile su obilježene molitvom i patnjom. Osobito je teško podnosila umiranje svoje braće i sestara. Svakodnevno je isticala duboku povezanost sa svojom obitelji, kao i želju da se što prije susretne s njima u vječnom životu. Stoga se može reći da je umiranje s. Ane započelo s umiranjem bližih članova njezine obitelji.

Naša draga s. Ana umrla je na spomendan sv. Bonifacija biskupa i mučenika. Uvjeren sam da je u danima molitvene sabranosti i tihe bolesničke patnje i u ovim njegovim riječima crpila snagu i utjehu: *Imajmo povjerenje u Njega, jer nam je On nametnuo teret. Što ne možemo nositi po sebi, nosimo po onome koji je svemoguć.* Po sebi je s. Ana malo mogla, uostalom kao i svaki drugi čovjek. No, po Onomu i s Onim kojemu je predala sav svoj život mogla je puno više, kako s ove tako, vjerujemo, i s druge strane života.

Dok u molitvi predajemo dušu naše pokojne s. Ane svemogućemu i milosrdnomu Ocu, ispovijedamo nadu vjere da je s. Ana uspjela sjediniti svoje patnje i trpljenje s patnjama i mukom Gospodina našega Isusa Krista te da u zajedništvu s njim slavi slavlje vječnoga života.

Tako neka bude.

s. Leonka Bošnjak Čovo

ZAHVALE

Drage sestre!

Dirnuta pažnjom mnogih od vas, ovim putem zahvaljujem svima vama koje ste u velikom broju ispratili na vječni počinak moga dragoga brata. Zahvaljujem i svima vama koje ste na bilo koji način izrazile sućut meni i mojoj obitelji. Gospodin, u kojega je čvrsto vjerovao, neka mu bude vječna nagrada. Dušu svoga pokojnoga brata toplo preporučam u vaše molitve.

Vaša s. Zorislava Radić

Drage sestre, zahvaljujem od srca u ime svoje i u ime svoje rodbine što ste došle ispratiti na posljednji zemaljski počinak posmrtno ostatke moje drage sestre.

Također zahvaljujem sestrama koje su mi iskazale sućut preko telefona i osobno.

Vaša zahvalna s. Tihomira Zorica

Dana 30. travnja 2012. godine nakon teške bolesti preminuo je, u 80. godini života, moj brat Stipe okružen svojim najmilijima.

Drage sestre, u svoje ime i u ime obitelji mog pokojnoga brata zahvaljujem vam se za izraze sućuti, brojnu prisutnost i vaše molitve na posljednjem ispraćaju na mjesnom groblju u Glavicama.

U vaše molitve i nadalje preporučujem dušu svoga brata. Gospodin neka ga nagradi za svako dobro i udijeli mu svoj vječni mir.

Zahvalna s. Bernardica Jenjić

Drage sestre!

Prigodom smrti moga dragog brata Ivana od vas sam primila brojne izraze sućuti. Iskreno se zahvaljujem svima vama koje ste ga došle ispratiti na posljednje zemaljsko počivalište u rodnim nam Lučanima. Svojom brojnom prisutnošću i svojim pjevanjem pridonijele ste dostojanstvenom, jednostavnom a opet svečanom sprovodnom obredu i misnom slavlju.

Osobito zahvaljujem sestrama moje jordanovačke zajednice za svaki izraz sestrinske pažnje, blizine i kršćanske sućuti tom prigodom. Hvala i svima vama koje ste mi na bilo koji način izrazile svoje suosjećanje.

Svoga dragog brata Ivana preporučam u vaše molitve. Gospodin mu bio vječna nagrada!

Vaša s. Stjepanka Vučemilo

KONGREGACIJSKI LIST

Godina XVI.

Lipanj 2012.

Br. 2 (42)

IZ GENERALNE KUĆE

Početak mjeseca ožujka vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović i vrhovna savjetnica s. Eva Arevalo Coronel otputovale su u Južnu Ameriku u kanonsku vizitaciju sestrama Argentinsko-urugvajske i Paragvajske provincije. Vrhovna savjetnica s. Ana Antolović provela je oko mjesec dana u Hrvatskoj i Bosni. Između ostalog sudjelovala je na susretu provincijalnih predstojnica i odgojiteljica triju hrvatskih provincija u Tučepima, posjetila neke zajednice te bila na duhovnim vježbama.

Potkraj ožujka našu zajednicu posjetila je, u pratnji s. Aleše Stritar i s. Angele Dekanić iz Trsta, s. Rafaela Glasečnik, provincijalna predstojnica Mariborske provincije. Uz obveze koje su imale, provele su s nama tjedan dana.

Od ove godine 12. svibnja, na godišnjicu dolaska naših sestara iz Maribora u Rim (1941.), sestre u Rimskoj regiji obilježavaju *Danom zahvalnosti*. Mi iz generalne kuće sudjelovale smo na euharistijskom slavlju na Farnesini, a dan kasnije, 13. svibnja, pridružile smo se sestrama na hodočašću u Asiz.

Na adresu naše vrhovne uprave redovito pristižu pozivnice za sudjelovanje u raznim događajima, slavljenjima, predavanjima vezanima za crkveni, redovnički i kulturni život. U granicama svojih mogućnosti nastojimo u njima sudjelovati.

Dana 29. travnja sudjelovale smo zajedno s drugim redovnicama, redovnicima, svećenicima i pukom u slavlju Svjetskog dana molitve za zvanja te 40. godišnjice svećeništva biskupa iz Frascatija mons. Raffaella Martinellija. Nakon procesije gradom, na trgu ispred katedrale u Frascatiju, slavljena je sveta misa.

Na studijskom danu Instituta za duhovnost Papinskog sveučilišta Antonianum održanom 8. svibnja sudjelovale su s. Maryann i s. Angela. Okupilo se toga dana oko 400 sudionika iz cijele franjevačke obitelji. Tema je bila *Nova evangelizacija i franjevačka karizma* u pripremi za XIII. redovitu generalnu skupštinu Biskupske sinode na temu *Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere*.

Drugo obogaćujuće iskustvo za neke od nas bio je posjet Papinskoj kapeli *Redemptoris Mater* u Vatikanu. Pridružile smo se studentima, kolegama s. Metke Vrabič iz Mariborske provincije koja je u akademskoj godini 2011./2012. slijedila program studija u Atelier di Teologia pri centru Aletti koji vodi slovenski isusovac o. Marko Rupnik. On je na poziv Pape Ivana Pavla II. sa svojim suradnicima 1999. godine izradio mozaik za dekoraciju ove kapele. Riječima se ne može opisati ljepota i duboka teološka poruka ovog umjetničkog rada o. Rupnika.

S. Klara i s. Eva su se 2. lipnja vratile u generalnu kuću u Grottaferrati. Kako je već običaj, sestre iz naših rimskih zajednica došle su ih sutradan pozdraviti. Istog dana imale smo radost i čast primiti u posjet splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića u pratnji mons. Jure Bogdana, rektora Hrvatskog Papinskog zavoda sv. Jeronima u Rimu. Posjeti biskupa uvijek su dobra prilika za bolje upoznavanje i razumijevanje načina života u mjesnoj Crkvi gdje žive i rade naše sestre.

S. Maryann Dosen

IZ MARIBORSKE PROVINCIJE

Konferencija redovničkih ustanova u Sloveniji organizirala je 14. ožujka u cistercitskoj opatiji u Stični studijski dan naslovljen *Trgovina ljudima i naš odgovor na to*, na kojemu su sudjelovale neke naše sestre.

Dana 14. svibnja viši poglavari i poglavarice redovničkih zajednica susreli su se s članovima Slovenske biskupske konferencije u duhovnom centru sestara uršulinki u Škofjoj Loki. Glavna tema o kojoj se raspravljalo bila je *Zvanja za posvećeni život*. Viši poglavari i poglavarice razgovarali su i međusobno o njihovom doprinosu za pastoralni plan Crkve u Sloveniji koji je u nastanku te o novoj evangelizaciji.

Za vrijeme zimskih praznika u veljači, s. Mirjam Černigaj i s. Kristina Čerin održale su kamp za djecu. Misao vodilja bila je *Ljubi ti prvi, nemoj čekati da budeš ljubljen*. Na sličnu temu razmišljali su i u duhovnom centru franjevac kapucina u Kančevcima *Djeca svetog Franje iz Kamnice* u pratnji s. Urše Marinčič. Na početku korizme naša s. Urša Marinčič i fra Tomaž Hočevar OFM organizirali su duhovnu obnovu za studentice koje stanuju u našoj Kući svete Elizabete i studente koji borave kod franjevaca u Mariboru. U kući za susrete Kanji Dol pod planinom Javornik, život je uvijek dinamičan. S. Rebeka Kenda za vrijeme školske godine organizira duhovne obnove za krizmanike, djecu i druge skupine mladih.

Na proljetnom seminaru za novakinje i novake, koji organizira Slovenska redovnička konferencija (KORUS), sudjelovale su i naše novakinje s. Ena Alič i s. Marija Šeme. Seminar je održan od 15. do 20. travnja kod Marijinih sestara u Dobrovi. Raspravljalo se o raznim temama kao što su socijalni život u odnosu na Crkvu, redovnički i duhovni život.

Na blagdan Marije Pomoćnice 24. svibnja primljene su u novicijat u Mariboru dvije postulantkinje, Martina Štemberger i Jožica Gerl. Molimo za ustrajnost ovih naših sestara.

U subotu 3. ožujka bio je kod nas *Dan otvorenih vrata* za zvanja posvećenog života. Program je održan u Mariboru i Ljubljani. Sudjelovalo je dosta djece i mladih. U Ljubljani su naše s. Tina Dajčer, juniorka i kandidatice Sara Križnik osmislile dijalog između jednog mladića i jedne djevojke u koji su uključile mnoga pitanja koja danas postavljaju mladi u odnosu na redovnički život. S. Ivanka Tadina predstavila je povijest i apostolat ŠSFKK, a s. Maja Ahčin redovničke zavjete i život u redovničkoj zajednici.

Na susretu kućnih predstojnica i Provincijalne uprave 17. ožujka u Repnju s. Ivanka Tadina govorila je o *Teologiji tijela* u nauci Ivana Pavla II. Nakon toga raspravljalo se i o drugim aktualnim pitanjima u Provinciji.

Na Pedagoškom fakultetu u Ljubljani diplomirale su s. Kristina Čerin (Odsjek za socijalnu pedagogiju) i postulantkinja Klara Jarc (Odsjek za predškolski odgoj). S. Kristina je 16. travnja branila diplomski rad na temu *Potpora u situaciji prije odluke za abortus*. Obrana Klarina diplomskog rada bila je 26. travnja na temu *Napravimo vlastitu bajku kao kazališnu predstavu: projekt uz sudjelovanje djece*.

Iz zajednice u Zemunu Gospodin je 13. svibnja pozvao k sebi s. M. Honoriju Šterbak. Bila je medicinska sestra i radila je na dječjem odjelu gradske bolnice u Pančevu u Srbiji. Kada je ušla u mirovinu, premještena je u Zemun gdje je obilazila bolesnike u kućama i pomagala na razne načine. Neka je Gospodin nagradi za sve dobro koje je učinila.

Na Zabreškoj planini, gdje imamo kuću, okupile smo se 19. svibnja kako bismo slavile jubileje života nekoliko sestara. Za vrijeme euharistijskog slavlja, koje je slavljeno tom prilikom, zahvalile smo Gospodinu za život i za redovničko zvanje ovih naših sestara.

S. Mira Rožanc

IZ SPLITSKE PROVINCIJE

U subotu 24. ožujka, uoči svetkovine Navještenja Gospodinova, u kapeli provincijalne kuće u Splitu, za vrijeme euharistijskoga slavlja koje je predvodio o. Jozo Milanović, benediktinac, prve redovničke zavjete položila je s. Dragica Karlić u ruke provincijalne predstojnice s. Leonke Bošnjak Čovo. Slavlje je proteklo u obiteljskom ozračju sestara i rodbine s. Dragice. Sutradan, u nedjelju 25. ožujka za vrijeme euharistijskog slavlja s. Nada Dolić i s. Mirjana Puljiz obnovile su zavjete na godinu dana.

U organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat u Međugorju je održana duhovna obnova i susret medicinskih sestara, njegovateljica i sestara koje djeluju u socijalnim službama. Na susret su bile pozvane također sestre Mostarske i Sarajevske provincije. Odazvalo se tridesetak sestara iz sve tri provincije. Predavanje na temu *Patnja – otajstveni Božji govor* održao je fra Miljenko Šteko, župnik u Međugorju, a potom je slijedila zajednička molitva Križnoga puta i sv. misa te sestrinsko druženje i razmjena iskustava.

Dana 27. ožujka u Zadru je održana Regionalna smotra projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo republike Hrvatske za područje predškolskog odgoja. Smotru je organizirala Agencija za odgoj i obrazovanje, a sudjelovale su četiri dalmatinske županije. I naš dječji vrtić Jordanovac iz Zadra sudjelovao je na smotri prezentacijom projekta *Sijači dobrote*.

Na Vijećanju redovničkih odgojitelja i odgojiteljica 24. i 25. travnja obrađena je tema *Odgoj za emocionalnu i duhovnu zrelost*. Izlaganje pod psihološkim vidom *Odgoj za emocionalnu zrelost* održala je s. Klaudija Todorčić.

U organizaciji Sekcije za katehizaciju provincijskog Vijeća za apostolat 1. svibnja upriličen je susret katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka. Susret je održan u Jurlinovim dvorima kod Primoštena. Predavanje na temu *Riječ Božja stvarateljica* održala je s. Rebeka Anić.

Uz jubileje redovničkoga života – 60. i 50. – četrnaest je sestara od 25. do 29. svibnja hodočastilo u Asiz i druga franjevačka mjesta. U jubilarnoj Godini sv. Klare i obilježavanja 800. obljetnice dolaska sv. Franje u Hrvatsku neizreciv je doživljaj hoditi mjestima posvećenima evanđeoskim načinom života sv. Franje i sv. Klare i osjetiti snagu milosti Božje koju je po njima razlio po čitavome svijetu. Poseban doživljaj jedinstva franjevačke obitelji bilo je slavlje svete mise na grobu sv. Franje u zajedništvu sa skupinom sestara klarisa koje su kao predstavnice zajednica klarisa iz cijele Italije u Godini sv. Klare dobile povlasticu hodočašća u Asiz.

S. Marija Petra Vučemilo

IZ TRŠĆANSKE PROVINCIJE

Polovinom mjeseca lipnja završena je nastava učenika produženog boravka u Gorici i u Trstu. Svi su učenici uspješno završili školsku godinu. U Gorici su ove godine učionice bile prepune. Sada se sestre izmjenjuju u odlasku na duhovne vježbe i odmor.

Istaknut događaj koji se zbio u Gradu i Akvileji od 13. do 15. travnja 2012. jest crkveni kongres *Akvileja 2* na temu *Kristovi svjedoci u slušanju*. Na njemu je sudjelovalo oko 600 sudionika iz 15 biskupija sjeveroistočne Italije. Nakon Papina posjeta, od prije godinu dana,

stanovnici tih krajeva polaze od njegova trostrukog pitanja: *Kako naviještati Krista Isusa, kako naviještati Evanđelje i kako naviještati vjeru danas?* Na Kongresu je sudjelovala s. Gabrijela koja je, vrativši se oduševljena, podijelila sa sestrama svoje iskustvo zajedništva u Crkvi pod vodstvom jednog pastira. Način rada sastojao se u poniznom slušanju, u uočavanju patnje i siromaštva čovjeka današnjice.

Od 2. do 10. lipnja u pripravi Biskupske sinode održan je u Trstu euharistijski tjedan na kojem su s radošću sudjelovale i naše sestre. Tjedan je započeo euharistijskim slavljem u crkvi sv. Jakova apostola kojem je predsjedao nadbiskup Gianpaolo Crepaldi. Za vrijeme slavlja za đakona je, na veliku radost slovenskih vjernika, zaređen Klemen Zalar. Na ređenje su mu iz Slovenije došli otac, rođaci i župljani Dovja ispod Triglava. Slavlje euharistijskog tjedna završeno je dvama bitnim događajima. U subotu 9. lipnja za svećenika je zaređen don Danijel Del Gaudio, a u nedjelju 10. lipnja bila je Tijelovska procesija ulicama grada.

Biskupijska sinoda za koju se pripremamo već drugu godinu, poklapa se s Godinom vjere koju je proglasio Sveti Otac. Tema Sinode bit će *Obnova kvalitete naše vjere*. Naš Biskup naglašava da Sinoda vjere mora dati prvenstvo Bogu. Pitamo se pritom kako se naša Crkva ponaša u odnosu na navještenu vjeru, slavljenju vjeru i življenu vjeru.

Na dan 15. lipnja u samostanu Svete Obitelji u Gorici slavljen je 100. rođendan gospođe Ottavie Moretti koja je kod nas smještena. U zahvalnom misnom slavlju sudjelovali su aktivno i s oduševljenjem mnogi rođaci i poznanici pristigli izbliza i izdaleka, jedan nećak čak s Tajlanda. Poslije mise bio je domjenak, a slavljenica je doslovno bila prekrivena cvijećem. Zadržali smo se do večeri u prijateljskom druženju.

Možda se poneke od nas za vrijeme godišnjih odmora i susretnemo. Bit će to prilika za razmjenu iskustva koje smo doživjele proteklih mjeseci. U međuvremenu, iskreno želimo svima lijep odmor od svih napora radne godine i da se obnovite novom snagom na izvoru Žive vode.

S. Gabrijela Koncilja

IZ LEMONTSKE PROVINCIJE

Stiglo je ljeto u svoj svojoj ljepoti i toplini. Naš brežuljak je sav u zelenilu. Ubrzani tempo postao je sada malo sporiji te možemo uzeti vrijeme za obnovu, odmor i boravak na otvorenom.

Dana 9. ožujka pridruženi članovi naše Provincije sudjelovali su s nama u tradicionalnoj molitvi križnog puta koji smo pripremili uključujući na poseban način riječi i spise svete Klare.

Manja skupina sestara sudjelovala je 31. ožujka na predstavljanju knjige *Klara, sveti plamen* s. Ingrid Peterson, OSF poznate franjevačke spisateljice. Taj događaj odvio se kod sestara franjevki Srca Isusova u Frankfortu, IL, a okupio je mnoge članove muških i ženskih redovničkih zajednica i njihove pridružene članove.

S. Barbara Markovich, odgovorna za početni odgoj, organizirala je 17. ožujka u provincijalnom središtu u Lemontu duhovnu obnovu za članove s privremenim zavjetima raznih ženskih i muških redovničkih zajednica. Predavanje koje je održala bilo je na temu *Integracija naše molitve i svakodnevnog života*.

Dana 16. travnja radosno smo dočekale našu s. Gabrijelu Tomas iz Bosansko-hrvatske provincije. Ona pomaže bolesnim sestrama u Domu sv. Josipa. Njezina radost i želja za pripomoć, kao i napori u učenju engleskog jezika su svima očiti.

Naša srednja škola *Mount Assisi Academy* organizirala je 19. travnja *Gala Night* na kojoj se prikupljaju novčana sredstva za stipendije i posebne projekte škole. Te večeri posthumno je s. Edwardine Udovich dodijeljeno priznanje "Nagrada za životno djelo 2012." S. Edwardine je poučavala engleski jezik i bila je niz godina odgovorna za disciplinu učenica u školi. Nagradu u ime s. Edwardine primila je s. Paola Nasenbeny.

Od 21. do 22. travnja u provincijalnom središtu naši pridruženi članovi imali su duhovnu obnovu koja je završila obnovom godišnjih obećanja. Četiri nove članice srdačno su primljene u ovu skupinu koja postaje sve brojnija.

Naš samostan Mount Assisi otvorio je 29. travnja svoja vrata djevojkama koje se zanimaju za redovnički život. Iako je broj posjetitelja bio mali, tri djevojke bile su jako zainteresirane. To je veliki znak nade za nas. Molimo vas, molite za njih da razluče koji je sljedeći korak najbolji za njih.

Naša škola Mount Assisi Academy imala je 8. svibnja inspekciju Nacionalne udruge za akreditaciju viših škola u SAD. Administrativno i nastavničko osoblje mjesecima se pripremalo za ovaj događaj. Još jednom naša škola je dobila priznanje i potvrdila svoj ugled u odgojnim naporima.

Dana 20. svibnja naša škola Mount Assisi Academy se oprostila od 67 maturantica. U svojoj 61-godišnjoj povijesti odgojila je, formirala i pripremila za budućnost oko 6.000 djevojaka.

Dvije sestre karmelićanke iz Indije, s. Christina i s. Christy, medicinske sestre, primljene su 28. svibnja u našu provincijalnu kuću. Zajedno sa s. Gabrijelom i ostalim osobljem brinut će se za naše bolesne sestre u Domu sv. Josipa. Sretne smo da imamo ove sestre koje žive i rade s nama i među nama. Neka Gospodin blagoslovi njih i njihove provincije za njihovu darežljivost.

Naši pridruženi članovi pripremili su 2. lipnja u našoj dvorani Sinsky piknik za sve sestre. Ovaj godišnji susret svi su veoma pozitivno ocijenili. Zahvalne smo pridruženim članovima za njihovo vrijeme, sredstva i napore kako bi taj dan učinili posebnim za nas.

Jubileji redovničkog života naših četiriju sestara slavljani su u nedjelju 24. lipnja. S. Daniel Kaizar 70 godina, s. Georgine Hroma i s. Catherine Jaksa 60, a s. Patricia Kolenda 50 godina redovničkoga života. Euharistijsko slavlje predvodio je Richard Hart, OFMcap. Poslije mise slavlje je nastavljeno u Slovenskom kulturnom centru u Lemontu s prigodnim ručkom.

S. Sandra Zorko

IZ MOSTARSKJE PROVINCIJE

Provincijalna predstojnica s. Franka Bagarić u svibnju je pohodila sestre koje djeluju u Americi, Njemačkoj i Švicarskoj.

Već smo vas elektroničkom poštom izvještavali o tijeku oporavka i izvjesnom poboljšanju zdravstvenoga stanja s. Valerijane Kraljević i s. Kate Čelan, koje su stradale u prometnoj nesreći. I mnoge druge naše sestre strpljivo se nose s bolestima različitog intenziteta. Molimo za snagu svim sestrama koje je Gospodin pridružio svome križu i pratimo ih zanimanjem.

Nekoliko naših sestara svjedočilo je ljepotu svoga poziva predvodeći skupine mladih na *Susretu katoličke mladeži*, 5. i 6. svibnja u Sisku.

Protekli su mjeseci obilježeni i održavanjem duhovnih vježba pod motom *Vi ste svjetlo svijeta*. U vrjednovanju osobnog odnosa s Bogom i jednih s drugima, sudionice duhovnih vježba još su jednom ohrabrene na spremnost da se u svom pozivu i proročkom poslanju odlučuju se za ono što je “teže”. Da ostanu vjerne “mudrosti svjetla” koje svijetli i stvara ugodnu toplinu jer se ne plaši vlastita izgaranja.

Dani otvorenih vrata u našim samostanima u Međugorju i Bijelome Polju okupili su mnoštvo mladih među kojima i nekoliko djevojaka koje se zanimanju za našu zajednicu sa željom da nam se pridruže. To u nama budi nadu koja obećava novi život i budućnost.

I završna duhovna obnova u Bijelome Polju, 19. svibnja, zajednička za cijelu Provinciju, bila je prigoda za jačanje naše nade i zajedništva, prigoda da plamen vlastitoga srca pročistimo i ugrijemo na Božjem nesagorivom plamenu ljubavi i milosrđa. Naše je zajedništvo toga dana bilo u znaku zahvale. Upravo se navršilo 20 godina od ratne 1992., kada je zadnja skupina sestara pod kišom granata morala napustiti samostan. Dvadeseta obljetnica našega *egzodusa*, obilježena spomenom na slobodu koju nam je Bog darovao, produbila je spoznaju o potrebi zahvalnosti za sve događaje milosti u osobnom i zajedničkom svakodnevlju. Sudjelovalo je više od stotinu sestara, što je vrlo dobar odaziv.

Idemo ususret proslavi *Osamdesete obljetnice utemeljenja Provincije* (26. kolovoza 1932. – 26. kolovoza 2012.). Proslavu ovog značajnog jubileja upriličit ćemo, ako Bog da, u povijesnom prostoru samostana u Mostaru, u kući iz koje je prije više od stoljeća počela izrastati naša Provincija. Sukladno odluci Provincijalnog kapitula, slavljenog u siječnju 2011., i *Provincijalat* će se za svoj osamdeseti rođendan “vratiti kući”. Građevinska prilagodba prostorija za sjedište Provincijalata privodi se kraju.

Jedanaest naših sestara sudjelovat će od 7. do 28. srpnja na duhovnoj pripravi za slavlje svojih redovničkih obljetnica. Dijelu programa predviđenom za “zlatne” i “srebne” jubilarke priključit će se i tri sestre koje obilježavaju desetu obljetnicu doživotnih zavjeta. Želimo im otvorenost za govor Duha po kojemu će obnoviti svoju vjernost Gospodinu.

Završavajući ovu školsku godinu, zahvalne smo za mogućnost sudjelovanja u naviještanju Evanđelja po radu, molitvi, nošenju križa i svakodnevnom rastu u odnosu prema Bogu i jednih prema drugima. Svima želimo dane zasluženog odmora. Neka nam posluže za učvršćivanje u vjeri i dadnu novi polet našem poslanju u Crkvi i svijetu.

S. Zdenka Kozina

IZ ARGENTINSKO-URUGVAJSKE PROVINCIJE

Zahvaljujemo svakoj od vas što ste bile s nama u posebnoj događaju koji smo živjele kao Provincija: kanonska vizitacija vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović i s. Eve Arevalo, vrhovne savjetnice, od 2. ožujka do 17. travnja ove godine.

Za vrijeme vizitacije iskusile smo ono što kaže prorok Izaija: *Kako su ljupke po gorama noge glasonoše radosti koji oglašava mir, nosi sreću, i spasenje naviješta, govoreći Sionu: “Bog tvoj kraljuje”* (Iz 52, 7). Ove riječi proroka Izaije ispunile su nas dubokom unutarnjom radošću i otvorile su naša srca za prihvatanje naše “sestre Klare”. Njezin boravak

bio je praćen intenzivnom molitvom svake od nas. Došla nas je ohrabriti kako bismo se mogle sučeliti sa zahtjevima i odgovoriti na izazove naše Provincije i našeg vremena.

Najprije je posjetila novicijatsku zajednicu gdje smo je dočekale ovim riječima: “Nama u Provinciji Svetog Josipa velika je čast i odgovornost primiti Vas u Vašem prvom kanonskom pohodu. Danas kada stupate prvi put na tlo Južne Amerike, na prostrani kontinent ljepote i različitosti, primamo Vas i s. Evu sa zahvalnošću”. Jezik nije bio zapreka u našoj komunikaciji. Možda nam je promaknuo poneki izričaj, međutim, ono bitno, bilo u osobnim susretima bilo na dva plenuma koji su održani, jedan u San Lorenzu a drugi u Formosi, bilo je razumljivo i prihvaćeno zahvalna srca. Mnogo je doživljaja koje smo podijelile tijekom ovog razdoblja. Zahvaljujemo s. Klari i s. Evi za sestrinske geste kojima su nas potakle da s velikom nadom nastavimo graditi Kraljevstvo Božje.

Dana 2. srpnja prisjetiti ćemo se 82. godišnjice od dolaska prvih pet sestara misionarki, nositeljica svjetla evangelizacije na našem kontinentu. Od njih su druge sestre primile plamen vjere koji nastavlja “gorjeti i rasvjetljivati cijelu kuću”.

Uz radosne događaje posjetila nas je i “sestrica smrt”, kako je naziva sv. Franjo Asiški.

S. M. Benamina Cardozo umrla je 18. svibnja ove godine. Slavimo i zahvaljujemo Gospodinu za dar života ove sestre za našu provinciju. Odlikovala ju je dobrota i ljubav prema sestrama. Uvijek je nastojala živjeti u Božjoj blizini i davala mu hvalu. Gospodin joj je dao milost da je u svakom trenutku prepoznavala sestre i oslovljavala ih imenom i prezimenom, usprkos njezinoj bolesti koja joj je posljednjih godina otežavala govor.

S. M. Camila Lovera umrla je 22. lipnja nakon iscrpljujuće borbe s dijabetesom i tlakom. Za života je radila i brinula se o bolesnicima, a kasnije, dok joj je zdravlje dopuštalo, posvećivala se bolesnim i starijim sestrama.

Obje sestre bile su članice zajednice u provincijalnoj kući. Zahvaljujemo za njihovo franjevačko svjedočanstvo i molimo ih da zagovaraju kod Boga za svoju ljubljenu provinciju i za zvanja.

Zahvaljujemo Gospodinu za Njegov spasonosni prolaz u našem životu i u našoj Provinciji. On koji je Svjetlo i Istina neka nas ohrabri da hodimo u nadi.

S. M. Ruth Mendoza

IZ BOSANSKO-HRVATSKE PROVINCIJE

Mnoga provincijska događanja u ovoj godini u znaku su obilježavanja 70. obljetnice osnivanja i života Provincije. Tom prigodom naša provincijska predstojnica uputila je pismo svim sestrama Provincije u kojem je kazala da je *put Zajednice kroz ovih 70 godina zasijan znakovima Božje providnosti. Naša je Provincija izrasla u nesigurnosti, na poniznosti i siromaštvu, u trajnom oslanjanju na Boga koji nam je provideo pomoć po tolikim dobrim ljudima.* Sestre su se za obilježavanje i proslavu pripremale devetnicom, a upriličeni su i razni susreti s mladima. Na sâm Dan Provincije, 29. travnja, euharistijsko slavlje u provincijalnoj kući predslavio je provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran s definatorom fra Mirkom Majdandžićem. Sestre su, kako na Bjelavama tako i u cijeloj Provinciji, zahvaljivale Bogu za prijeđeni put kroz proteklih sedam desetljeća.

Na Uskrsni utorak, 10. travnja, u samostanu Sv. Josipa u Tučepima održan je 34. međuprovincijski susret provincijalnih predstojnica i odgojiteljica triju provincija hrvatskoga govornog područja: Splitske, Mostarske i Bosansko-hrvatske. Susretu su nazočile provincijalne predstojnice s. Leonka Bošnjak Čovo i s. Ivanka Mihaljević, zamjenica provincijske predstojnice Provincije Sv. Obitelji s. Zdenka Kozina te sestre odgojiteljice: s. Ljubica Stjepanović, s. Ivka Lučić, s. Marija Mihaljević, s. Karolina Bašić, s. Milka Čotić i s. Petra Bagarić. U ime Vrhovne uprave na susretu je sudjelovala vrhovna savjetnica s. Ana Antolović.

Uz 800. obljetnicu poziva sv. Klare Asiške i početaka Drugoga franjevačkog reda te o 70. obljetnici osnutka naše Provincije, održan je 14. travnja kviz za učenike osnovne škole na temu *Sv. Klara Asiška - učiteljica života*. Finalno natjecanje bilo je u prostorijama župe sv. Ante Padovanskog u Bugojnu. Sudjelovalo je 19 ekipa, a pripremale su ih naše sestre iz različitih krajeva Bosne. Prve tri ekipe nagrađene su vikend-odmorom u našoj kući u Tučepima.

Sestre su uoči Nedjelje Dobrog Pastira, 28. travnja, organizirale jednodnevni susret mladih u Livnu na temu *Sv. Klara - biljčica sv. Franje*. Tom prigodom s. Kata Karadža održala je predavanje na temu *Franjo i Klara - prijatelji čovjeka, svijeta i Boga*, a najmlađe članice Zajednice sa svojim odgojiteljicama uprizorile su u dvorani Narodnog sveučilišta u Livnu scenski prikaz života sv. Klare Asiške: *Klara - svjetlo od Boga*.

U Sisku je 5. svibnja održan Susret hrvatske katoličke mladeži pod geslom *U svjetlosti hodimo*, a u nedjelju 6. svibnja mladi su sudjelovali u misnim slavljinama u župama Sisačke biskupije. Naša zajednica sestara u Kloštru Ivaniću ugostila je brojne mlade koji su došli ovom prigodom, a sudjelovao je i veći broj naših sestara.

S. Kata Karadža

IZ AUSTRIJSKE PROVINCIJE

U travnju smo sudjelovale na komemoraciji 70. godišnjice progona Slovenaca u Koruškoj. Naime, 1942. godine nacisti su protjerali oko 300 slovenskih obitelji iz njihovih kuća i odveli ih u koncentracione logore. Među njima je bila i obitelj s. Regine Tolmaier koja je tada imala samo jednu godinu. Za sve nas je blagotvorni učinak imala biskupova isprika što je Crkva u tom vremenu premalo učinila za prognanike.

U našoj Višoj gospodarskoj školi u St. Petru, mladi su pokazali svoje aktivnosti i kreativnost u završnoj prezentaciji *Impulz 12*. Za ovu manifestaciju sami su napisali tekst, osmislili scenografiju, pjesme i dijalog stavljajući tako na vidjelo život adolescenata i ono s čim se susreću. Za nas odrasle bio je to izazov za razmišljanje.

Koncert duhovnih pjesama *Šmarnice* u čast Gospi u Svetištu Gospa Sveta iz godine u godinu za nas predstavlja jedno lijepo iskustvo. Prilika je to i za susret sa slovenskim vjernicima među kojima budu mnoge naše bivše učenice.

Radosno smo se također odazvale pozivu mons. Zubringena, apostolskog nuncija u Austriji, za susret svih redovnica i redovnika iz Koruške.

Redovničke zajednice, među kojima i naša provincija školskih sestara franjevačka Krista Kralja, dodjeljuju svake godine *Slomšekovu nagradu* mladima, pojedincima i raznim skupinama koje su se istaknule u aktivnostima u župi, na religioznom i kulturnom planu. Ove godine nagrada je dodijeljena skupini pjevača *Angels* iz mjesta Bilčovs.

S. Ambrozija Potočnik

IZ RIMSKE REGIJE

U subotu 12. i u nedjelju 13. svibnja 2012. sestre Rimske regije proslavile su 71. obljetnicu od dolaska prvih sestara u Rim te su napravile reviziju života u Regiji. Njihov dolazak bio je ustvari bijeg pred ratnim zbivanjima na Balkanu i drugdje. Uskoro su se uključile u aktivno tkivo mjesne Crkve prolazeći kroz velike poteškoće i žrtve. To je naime još jedan od dokaza kako se dobrotom može pobijediti zlo. Poteškoće podnesene u strpljivosti postale su prilika za činjenje dobra na način da se dobro sačuva u srcima te donosi ljubav onima koje je Gospodin stavio na naš put. Tako se dogodilo našim sestrama koje su, pouzdajući se u Boga, djelovale u ime njegove ljubavi na onim mjestima kamo ih je vodio. U mislima i molitvama sjetile smo se sestara, zahvaljujući im za svjedočanstvo darovane vjere i ljubavi s kojima su živjele. Dvodnevna svečanost bila je prožeta zahvalnom molitvom Gospodinu za ono što je po nama učinio te velikom željom da u nama uvijek iznova oživljava radost pripadnosti njemu i čvrstu nadu da će On poduprijeti djelo koje smo započele u njegovo ime.

Cjeloviti pregled našeg osobnog i zajedničkog života učinile smo 12. svibnja. Susret je, uz sudjelovanje gotovo svih sestara iz Regije, animirao don Stjepan Bolkovac na temu *Lice tvoje Gospodine ja tražim* (Ps 27). Poticaj smo, kao u ogledalu, imale u liku svete Klare Asiške. Neki vidovi tema kojima smo se tog dana bavile bile su: ponovno krenuti od Krista, hrabrost suočavanja s novim izazovima, ponovno otkriti ljepotu i vrijednost posvećenog života, trajna formacija i animiranje zvanja.

U nedjelju 13. svibnja hodočastile smo u Asiz. Na hodočašću nas je pratio don Stjepan Bolkovac. Najprije smo se zadržali u Svetom Damjanu gdje je don Stjepan slavio svetu misu te u propovjedi naglasio neke važne točke kao što su: potreba slušanja Božje riječi, ustrajne molitve i kontemplacije, upornog traženja Božjeg lica, nadasve u kušnji. Hodočašće smo nastavile posjetom crkve svete Klare i bazilike svetog Franje u kojima se svaka sestra zadržala u osobnoj molitvi. Nakon toga smo se uputili u Rivortorto, naselje u podnožju Asiza, gdje se okupljala prva Franjina zajednica. Franjo to svjedoči u svojim spisima govoreći kako su u jednoj nadstrešnici dijelili prostor s magarcima. Poslije okrepljujućeg ručka u skladu s duhovnim radostima koje smo doživjele, otišle smo u Svetu Mariju Anđeosku. U toj crkvi završilo je naše hodočašće franjevačkim mjestima koje ćemo zasigurno dugo pamtiti i čiji će plodovi živjeti u duši svake od nas zauvijek.

S. Stella Okadar

PRILOZI

PORTA FIDEI

Apostolsko pismo u obliku motu proprija pape Benedikta XVI.
kojim se proglašava Godina vjere

1. "Vrata vjere" (usp. Dj 14, 27) koja vode u život zajedništva s Bogom u njegovoj Crkvi uvijek su nam otvorena. Preko njihova se praga može prijeći kada je Božja riječ naviještena a srce dopusti da ga oblikuje milost koja preobražava. Proći kroz ta vrata znači krenuti na put koji traje cio život. Taj put započinje krštenjem (usp. Rim 6, 4), po kojem možemo Boga nazivati Ocem, a završava prijelazom iz smrti u vječni život, plod uskrsnuća Gospodina Isusa koji je, darom Duha Svetoga, htio učiniti dionicima svoje slave sve koji vjeruju u njega (usp. Iv 17, 22). Ispovijedati vjeru u Trojstvo – Oca, Sina i Duha Svetoga – znači vjerovati u jednoga Boga koji je Ljubav (usp. 1 Iv 4, 8): Otac, koji je u punini vremena poslao svoga Sina radi našeg spasenja; Isus Krist, koji je u otajstvu svoje smrti i uskrsnuća otkupio svijet; Duh Sveti, koji vodi Crkvu kroz stoljeća u iščekivanju Gospodinova povratka u slavi.

2. Od samog početka svoje službe kao Petrova nasljednika podsjećao sam na potrebu da se ponovno otkrije put vjere da bi se sve jasnije iznosilo na vidjelo radost i obnovljeni zanos susreta s Kristom. U Homiliji na misi prigodom početka pontifikata napisao sam: "Crkva u cjelini, i pastiri u njoj, moraju poput Krista krenuti na put, da izvedu ljude iz pustinje i povedu ih prema mjestu života, prema prijateljstvu sa Sinom Božjim, prema Onome koji nam daje život u punini" [1]. Nerijetko se događa da se vjernici više brinu za društvene, kulturne i političke posljedice svoga zauzimanja, dok na vjeru i dalje gledaju kao na nešto što se samo po sebi podrazumijeva u zajedničkom životu. No zapravo ta pretpostavka ne samo da se više ne može uzimati zdravo za gotovo, već je štoviše često zanijekana [2].

Dok je u prošlosti bilo moguće prepoznati jedinstveno kulturnu matricu, koja je naširoko prihvaćana u svojem podsjećanju na sadržaje vjere i na vrijednosti koje ona nadahnjuje, danas se čini kako, uslijed duboke krize vjere kojom su pogođene mnoge osobe, to nije slučaj u velikim područjima društva.

3. Ne možemo prihvatiti da sol postane bljutava i da svjetlo bude skriveno (usp. Mt 5, 13-16). I današnji čovjek može iznova osjetiti potrebu poput Samarijanke poči na zdenac da sluša Isusa, koji poziva vjerovati u Nj i crpiti s njegova izvora, iz kojeg teče voda živa (usp. Iv 4, 14). Moramo s novom radošću u srcu uživati Božju riječ, koju je na vjerni način prenijela Crkva, i Kruh života, koji se daju kao potpora onima koji su njegovi učenici (usp. Iv 6, 51). Isusovo se učenje, naime, i danas razliježe s jednakom snagom: "Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni" (Iv 6, 27).

Pitanje koje su postavili njegovi slušatelji: "Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?" (Iv 6, 28), postavljamo i mi danas. Znamo Isusov odgovor: "Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao" (Iv 6, 29). Vjera u Isusa Krista je, dakle, put kojim se može definitivno prispjeti k spasenju.

4. U svjetlu svega ovoga odlučio sam proglasiti Godinu vjere. Ona će započeti 11. listopada 2012., na pedesetu obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog koncila a završit će na svetkovinu Gospodina Našega Isusa Krista Kralja svega stvorenja, 24. studenog 2013. Na dan 11. listopada 2012. obilježit će se također dvadeseta obljetnica objavljivanja Katekizma Katoličke Crkve, kojeg je proglasio moj prethodnik, blaženi papa Ivan Pavao II. [3], s ciljem da svim vjernicima predstavi snagu i ljepotu vjere.

Taj je dokument, istinski plod Drugog vatikanskog koncila, zatražen od Izvanredne biskupske sinode iz 1985. kao sredstvo koje će biti stavljeno u službu kateheze [4], a ostvaren je zahvaljujući

suradnji čitavog episkopata Katoličke Crkve. Nadalje, tema Opće skupštine Biskupske sinode koju sam sazvao za mjesec listopad 2012. glasi *Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere*. Bit će to dobra prilika da se čitavu crkvenu zajednicu uvede u vrijeme posebnog razmišljanja i ponovnog otkrivanja vjere. Nije to prvi put da se Crkvu poziva slaviti Godinu vjere.

Moj časni prethodnik sluga Božji Pavao VI. proglasio je jednu 1967., u spomen na mučeništvo apostolâ Petra i Pavla na 1900. obljetnicu njihova najvišeg svjedočanstva. Zamislio ju je kao svečani trenutak za čitavu Crkvu da "istinski i iskreno ispovijedi istu vjeru"; on je, osim toga, htio da to bude potvrđeno "na individualan i zajednički način, slobodno i svjesno, na izvanjski i duhovan način, ponizno i iskreno" [5]. Smatrao je da će na taj način čitava Crkva moći obnoviti "jasnu svijest o svojoj vjeri, da je oživi, pročisti, potvrdi, ispovijedi" [6]. Veliki nemiri koji su se dogodili u toj godini još su bjelodanije pokazali koliko je takva jedna proslava bila nužna. Ona je zaključena Ispoviješću vjere naroda Božjeg [7], kojom se potvrdilo kako bitni sadržaji koji već vjekovima čine baštinu svih vjernikâ trebaju biti potvrđeni, shvaćeni i produbljavani na uvijek nov način kako bi se pružalo svjedočanstvo u skladu s povijesnim prilikama koje su različite od negdašnjih.

5. U određenom pogledu, moj časni prethodnik promatrao je tu godinu kao "posljedicu i zahtjev pokoncilskog razdoblja" [8], duboko svjestan ozbiljnih teškoća vremena, osobito u pogledu ispovijedanja prave vjere i njezina ispravnog tumačenja. Smatrao sam da vezati početak Godine vjere uz pedesetu obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog koncila može biti prava prigoda da se shvati da tekstovi koje su nam u naslijeđe ostavili koncilski oci, prema riječima blaženog Ivana Pavla II., "ne gube ni svoju vrijednost niti svoj sjaj.

Potrebno je da budu čitani na primjeren način, da ih se upozna i usvoji kao stručne i mjerodavne tekstove Učiteljstva unutar crkvene zajednice... osjećam, više no ikad, dužnost ukazati na Koncil kao na veliku milost koju je zadobila Crkva u 20. stoljeću. U njemu nam je bio ponuđen siguran kompas da bi nas usmjerio tijekom hoda u stoljeću u koje ulazimo" [9]. Želim također snažno potvrditi ono što sam rekao u svezi Koncila nekoliko mjeseci nakon svog izbora za Petrova nasljednika: "ako se u njegovu čitanju i prihvaćanju vodimo ispravnom hermeneutikom, [Koncil] može biti i sve više postajati velika snaga za uvijek potrebnu obnovu Crkve" [10].

6. Obnova Crkva postiže se također svjedočanstvom koje svojim životom daju vjernici: vjernici su samim svojim životom pozvani oko sebe širiti svjetlo Riječi istine koju nam je Gospodin Isus ostavio. Upravo je Koncil, u dogmatskoj konstituciji *Lumen gentium*, ustvrdio: "dok Krist, 'svet, nevin, neokaljan' (Heb 7, 26), nije poznao grijeha (usp. 2 Kor 5, 21), nego je došao okajati prijestupe naroda (usp. Heb 2, 17), Crkva – koja u vlastitom krilu obuhvaća grješnike te je u isti mah i sveta i potrebna čišćenja – neprestano kroči putem pokore i obnove. Crkva 'žurno ide naprijed hodajući između progonâ svijeta i utjehâ Božjih', navješćujući križ i muku Gospodnju, sve dok on ne dođe (usp. 1 Kor 11, 26). Ona je okrijepljena snagom uskrsnuloga Gospodina kako bi strpljivošću i ljubavlju svladala svoje unutrašnje i vanjske žalosti i teškoće te u svijetu vjerno, iako zasjenjeno, otkrivala njegovo otajstvo, sve dok se ono na kraju ne bude očitivalo u punom svjetlu" [11].

Godina vjere, s toga gledišta, je poziv na autentično i obnovljeno obraćenje Gospodinu, jedinom Spasitelju svijeta. U otajstvu svoje smrti i uskrsnuća, Bog je u punini objavio Ljubav koja spašava i poziva ljude na obraćenje života po oproštenju grijeha (usp. Dj 5, 31). Za apostola Pavla, ta Ljubav uvodi čovjeka u novi život: "Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života" (Rim 6, 4). Zahvaljujući vjeri, taj novi život oblikuje čitav ljudski život prema radikalno novoj stvarnosti uskrsnuća. U mjeri u kojoj slobodno surađuje, čovjekove misli i osjećaji, način razmišljanja i vladanje postupno se pročišćavaju i preobražavaju, u jednom hodu koji nije nikada u potpunosti dovršen na ovome svijetu. "Vjera ljubavlju djelotvorna" (Gal 5,6) postaje novo mjerilo shvaćanja i djelovanja koje mijenja čitav čovjekov život (usp. Rim 12, 2; Kol 3, 9-10; Ef 4, 20-29; 2 Kor 5, 17).

7. "Caritas Christi urget nos" (2 Kor 5, 14): Kristova je ljubav ta koja ispunjava naša srca i potiče nas na evangelizaciju. On – danas kao i nekoć – šalje nas po putovima svijeta da naviještamo njegovo evanđelje svim narodima na zemlji (usp. Mt 28, 19). Svojom ljubavlju, Isus Krist privlači sebi ljude svih pokoljenja: u svakom dobu on sabire svoju Crkvu povjeravajući joj naviještaj evanđelja, s nalogom koji ne zastarijeva. Zbog toga i danas postoji potreba za snažnijim zauzimanjem Crkve za novu evangelizaciju kako bi se ponovno otkrilo radost vjere i iznova pronašlo oduševljenje za prenošenje vjere.

U svakodnevnom otkrivanju njegove ljubavi misijsko zauzimanje vjernika crpi trajnu ljubav i snagu. Vjera, naime, raste kada se živi kao iskustvo primljene ljubavi i kada se prenosi kao iskustvo milosti i radosti. Ona daje da naš rad urodi plodom, jer širi naše srce u nadi i omogućuje nam pružati živo svjedočanstvo: otvara, naime, srce i um onih koji slušaju i prihvaćaju Gospodinov poziv da prionu uz njegovu Riječ kako bi postali njegovi učenici. Vjernici se, kaže sveti Augustin, "vjerom jačaju" [12]. Sveti hiponski biskup imao je itekako dobre razloge da se izrazi na taj način. Kao što nam je poznato, njegov je život bio stalno traženje ljepote vjere sve dok njegovo srce nije našlo spokoj u Bogu [13]. Njegovi brojni spisi, u kojima objašnjava važnost vjerovanja i istinu vjere, ostaju sve do naših dana poput neke baštine neprocjenjive vrijednosti i omogućuju mnogim osobama koje traže Boga da pronađu pravi put koji ih vodi do "vrata vjere".

Samo vjerujući, dakle, vjera raste i jača se; ako želi posjedovati sigurnost u pogledu vlastitog života čovjeku nema druge već se prepuštati, svakog dana sve više, u ruke ljubavi koja se doima kao da sve više raste jer ima svoj izvor u Bogu.

8. U ovoj sretnoj prigodi, želim pozvati subraću biskupe iz čitavog svijeta da se pridruže Petrovu nasljedniku, u vrijeme duhovne milosti koje nam Gospodin daje, da bismo se spomenuli dragocjenog dara vjere. Želimo slaviti ovu Godinu na dostojan i plodonosan način. U njoj će se morati intenzivnije razmišljati o vjeri kako bi se pomoglo onima koji vjeruju u Krista da svjesnije i snažnije prionu evanđelju, napose u času duboke promjene kao što je ova kroz koju prolazi čovječanstvo.

Imat ćemo priliku ispovijedati vjeru u Uskrslog Gospodina u našim katedralama i u crkvama u cijelom svijetu; u našim kućama i u našim obiteljima, tako da svatko uzmogne osjetiti snažnu potrebu bolje upoznati i budućim naraštajima prenositi neprolaznu vjeru. Redovničke i župne zajednice, kao i sve stare i nove crkvene stvarnosti, zacijelo će, u ovoj Godini, znati iznaći način da javno ispovjede Vjerovanje.

9. Želimo da ova Godina pobudi u svim vjernicima nadahnuće da ispovijedaju vjeru u punini i s obnovljenim uvjerenjem, s pouzdanjem i nadom. Bit će to također dobra prigoda za intenzivnije slavljenje vjere u liturgiji, i na osobit način u euharistiji, koja je "vrhunac kojemu teži djelovanje Crkve i ujedno... vrelo iz kojega struji sva njezina snaga" [14]. Istodobno, želimo da svjedočanstvo života vjernika bude sve vjerodostojnije. Ponovno otkriti sadržaje vjere koju se ispovijeda, slavi, živi i moli [15], te razmišljati o samom činu vjere, je zadaća koju svaki vjernik mora osobno ispuniti, osobito u ovoj Godini.

Nije slučajno da su u prvim stoljećima kršćani morali napamet učiti Vjerovanje. To im je služilo kao svakodnevna molitva da ne zaborave obavezu preuzetu na krštenju. Podsjeća to, riječima bremenitim značenjem, sveti Augustin kada, u Homiliji o reddito symboli, predaji Vjerovanja, kaže: "Simbol svetog otajstva kojeg ste svi zajedno primili i kojeg ste danas jedan po jedan izmolili, riječi su na kojima je vjera majke Crkve čvrsto sazdana na postojanom temelju – Kristu Gospodinu... Vi ste dakle to primili i izmolili, ali u umu i u srcu to morate uvijek imati pred očima, to morate ponavljati na svojim posteljama, o tome razmišljati na javnim mjestima i toga ne zaboraviti dok blagujete: pa čak i kada vaše tijelo usne, morate svojim srcem u tome budni biti" [16].

10. Želim sada ukratko opisati način koji pomaže dublje shvatiti ne samo sadržaje vjere, već zajedno s tim i čin kojim odlučujemo potpuno se pouzdati u Boga, u punoj slobodi. Postoji, naime, duboka povezanost između čina kojim se vjeruje i sadržajâ uz koje dajemo svoj pristanak. Apostol Pavao nam pomaže ući u tu stvarnost kada piše: srcem se vjeruje, a ustima ispovijeda vjera (usp. Rim 10, 10). To srcem vjerovati upućuje na to da je prvi čin kojim se prispijeva k vjeri dar Božji i djelovanje milosti koja djeluje i preobražava osobu do dubine njezina bića. Lidijin primjer je u vezi s tim veoma rječit. Sveti Luka pripovijeda da je Pavao, dok se nalazio u Filipi, pošao subotom naviještati evanđelje nekim ženama; među njima je bila i Lidija i "Gospodin joj otvori srce, te ona prihvati što je Pavao govorio" (Dj 16, 14).

Postoji važno značenje sadržano u tom izrazu. Sveti Luka uči da poznavanja sadržaja u koje treba vjerovati nije dovoljno ako potom srce, to istinsko čovjekovo svetište, ne bude otvoreno milošću koja omogućuje očima dublje vidjeti i shvatiti da je ono što je naviješteno Božja Riječ. Ispovijedati ustima, pak, znači da vjera podrazumijeva javno svjedočenje i djelovanje. Kršćanin nikada ne smije smatrati vjeru privatnim činom. Vjerovati znači odlučiti biti s Gospodinom da bi se živjelo s njim. A to čovjekovo "biti s njim" uvodi ga u shvaćanje razloga zbog kojih se vjeruje.

Vjera, upravo zato jer je slobodni čin, zahtijeva također društvenu odgovornost za ono što se vjeruje. Crkva na dan Pedesetnice krajnje jasno pokazuje tu javnu dimenziju vjerovanja i neustrašivog svjedočenja svoje vjere svakom čovjeku. To je dar Duha Svetoga koji nas osposobljava za poslanje i jača naše svjedočenje, čineći ga iskrenim i odvažnim. Ispovijedanje vjere je osobni i u isti mah zajednički čin. Crkva je, naime, prvi predmet vjere. U vjeri kršćanske zajednice svatko prima krštenje, djelotvorni znak ulaska u vjernički narod poradi postizanja spasenja.

Kao što potvrđuje Katekizam Katoličke Crkve: "Vjerujem": to je vjera Crkve kako je svaki vjernik, osobito u času Krštenja, ispovijeda osobno. 'Vjerujemo': to je vjera Crkve, kako je ispovijedaju biskupi sabrani na Saboru ili općenitije, vjernici okupljeni na liturgijskom slavlju. 'Vjerujem': tako govori također Crkva, naša Majka, koja odgovara Bogu svojom vjerom te i nas uči govoriti: 'Vjerujem', 'Vjerujemo'" [17].

Očito je dakle da je poznavanje sadržajâ vjere nešto bitno da bi pojedinac dao vlastiti pristanak, to jest umom i voljom potpuno prionuo uz ono što Crkva predlaže vjerovati. Poznavanje vjere uvodi u puninu otajstva spasenja kojeg je objavio Boga. Pristanak koji se daje podrazumijeva zato da, kada vjerujemo, slobodno prihvaćamo cjelokupno otajstvo vjere, jer za njegovu istinitost jamči sâm Bog koji se objavljuje i omogućuje nam upoznati svoje otajstvo ljubavi [18].

S druge strane, ne smijemo zaboraviti da u našem društvenom ozračju mnoge osobe, premda tvrde da nemaju dara vjere, ipak iskreno traže posljednji smisao i konačnu istinu o svom životu i o svijetu. To traženje je istinski "uvod" u vjeru, jer vodi ljude na put koji vodi Božjem otajstvu. Sâm čovjekov razum, naime, nosi u sebi utisnutu potrebu za "onim što vrijedi i ostaje zauvijek" [19]. Ta potreba predstavlja stalni poziv, neizbrisivo upisan u ljudsko srce, da se krene na put kako bi se pronašlo Onoga koga ne bismo tražili da nam već nije krenuo ususret [20]. Upravo na taj susret vjera nas poziva i potpuno nas za njega otvara.

11. Da bi se sustavno upoznali sa sadržajima vjere, svi mogu u Katekizmu Katoličke Crkve pronaći dragocjeno i nezaobilazno pomagalo. Katekizam predstavlja jedan od najvažnijih plodova Drugoga vatikanskog koncila. U apostolskoj konstituciji Fidei depositum, koja nije slučajno potpisana na tridesetu obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog koncila, blaženi Ivan Pavao II. pisao je: "Ovaj će Katekizam dati veoma važan doprinos onom djelu obnove čitavog crkvenog života... Smatram ga vrijednim i legitimnim oruđem stavljenim u službu crkvenog zajedništva i kao sigurnu normu za poučavanje ljudi vjeri" [21]

Upravo na tome smislu će Godina vjere morati izraziti složnu zauzetost za ponovno otkrivanje i proučavanje temeljnih sadržaja vjere koji su temeljito i sveobuhvatno prikazani u Katekizmu

Katoličke Crkve. Tu, naime, izbija na vidjelo bogatstvo nauka kojeg je Crkva prihvatila, čuvala i pružala u svojoj dvijetisućljetnoj povijesti. Od Svetog Pisma do crkvenih otaca, od učitelja teologije do svetaca koji su živjeli u raznim razdobljima povijesti, Katekizam pruža stalni spomen na mnoge načine na koje je Crkva razmišljala o svojoj vjeri i sve više napredovala u nauku tako da može pružiti sigurnost vjernicima u njihovu vjerničkom životu.

U samoj svojoj strukturi, Katekizam Katoličke Crkve prati razvoj vjere sve dotle da se dotiče velikih tema iz svakodnevnog života. Listajući Katekizam stranicu po stranicu, otkrivamo kako ono što je u njemu predstavljeno nije neka teorija, već susret sa Osobom koja živi u Crkvi. Nakon ispovijedanja vjere, naime, slijedi tumačenje sakramentskog života, u kojem je Krist prisutan, djeluje i nastavlja izgrađivati svoju Crkvu. Bez liturgije i sakramenata, ispovijedanje vjere ne bi bilo djelotvorno, jer bi nedostajalo milosti koja podupire svjedočenje kršćanskih vjernika. Jednako tako, nauk Katekizma o moralnom životu zadobiva svoje puno značenje kada ga se dovede u vezu s vjerom, liturgijom i molitvom.

12. U ovoj će Godini, zato, Katekizam Katoličke Crkve poslužiti kao sredstvo koje pruža stvarnu potporu vjeri, poglavito onih koji rade na formaciji vjernika, tako presudnoj u našem kulturnom ozračju. U tu sam svrhu pozvao Kongregaciju za nauk vjere da, u dogovoru s mjerodavnim osobama iz dikasterijâ Svete Stolice, sastavi Notu, kojom će se Crkvi i vjernicima pružiti neke smjernice da bi se ovu Godinu vjere proživjelo na što djelotvorniji i primjereniji način, u službi vjerovanja i evangelizacije.

Vjera je, naime, više no u prošlosti izložena nizu pitanja koja dolaze iz promijenjenog mentaliteta a koji, osobito danas, svodi razumu sigurne činjenice isključivo na sigurnosti koje pružaju znanstvena i tehnološka otkrića. Crkva se ipak nije nikada bojala pokazati kako između vjere i autentične znanosti ne može biti bilo kakvog sukoba jer oboje, premda različitim putovima, teže istini [22].

13. Tijekom ove Godine bit će od presudne važnosti vratiti se povijesnim tragovima naše vjere, koja je označena nedokučivim misterijem isprepletenosti svetosti i grijeha. Dok ova prva jasno pokazuje veliki doprinos koji su muškarci i žene davali rastu i razvoju zajednice vlastitim životnim svjedočenjem, ovo potonje mora u svakom od nas potaknuti iskreni i trajni rad na obraćenju da bismo iskusili milosrđe Oca koji svima ide ususret.

Tijekom tog razdoblja morat ćemo neprestano svoj pogled upirati u Isusa Krista "Početnika i Dopravitelja vjere" (Heb 12, 2): u njemu sve boli i čežnje ljudskog srca nalaze ispunjenje. Radost ljubavi, odgovor na dramu trpljenja i boli, snaga opraštanja za primljene uvrede i pobjeda života nad prazninom smrti – sve to pronalazi svoje ispunjenje u otajstvu njegova utjelovljenja, u njegovu čovječstvu, u njegovu dijeljenju naše ljudske slabosti da je preobrazi snagom svoga uskrsnuća. U njemu, umrlom i uskrsnom za naše spasenje, primjeri vjere koji su označili ovih dvije tisuće godina naše povijesti spasenja zasjali su u svom punom sjaju.

Po vjeri Marija je prihvatila Anđelovu riječ i povjerovala naviještaju da će postati Majkom Božjom u poslušnosti svoga posvećenja (usp. Lk 1, 38). Prilikom posjeta Elizabeti uzdigla je svoj hvalospjev Svevišnjem za čudesa koja izvodi u onima koji se u nj uzdaju (usp. Lk 1, 46-55). S radošću i strepnjom donijela je na svijet svoga jedinog Sina, sačuvavši svoje djevičanstvo netaknutim (usp. Lk 2, 6-7). Povjerovavši svom zaručniku Josipu, povela je Isusa u Egipat da ga spasi od Herodova progona (usp. Mt 2, 13-15). Istom vjerom je slijedila Gospodina u njegovu propovijedanju i ostala je s njim sve do Golgote (usp. Iv 19, 25-27). S vjerom je Marija iskusila plodove Isusova uskrsnuća i, pohranjujući sva sjećanja u svome srcu (usp. Lk 2, 19.51), prenijela ih Dvanaestorici okupljenih s njom u dvorani Posljednje večere da bi primili Duha Svetoga (usp. Dj 1,14; 2,1-4).

Po vjeri apostoli ostaviše sve i pođoše za Učiteljem (usp. Mk 10, 28). Povjerovali su riječima kojima je naviještao Božje kraljevstvo koje je prisutno i ostvareno u njegovoj osobi (usp. Lk 11,

20). Živjeli su sa Isusom koji ih je poučavao svome nauku i ostavio im novo pravilo života po kojem će ih se prepoznavati kao njegove učenike nakon njegove smrti (usp. Iv 13, 34-35). Po vjeri su prošli čitavim svijetom, slijedeći zapovijed da donesu evanđelje svakom stvorenju (usp. Mk 16, 15) i, bez imalo straha, navijestali su svima radost uskrsnuća čiji su bili vjerni svjedoci.

Po vjeri su učenici formirali prvu zajednicu sabranu oko nauka apostolskog, u molitvi, u slavljenju euharistije, dijeleći sve što su posjedovali kako bi sva braća imala što im je potrebno (usp. Dj 2, 42-47). Po vjeri su mučenici dali svoj život, dajući svjedočanstvo za istinu evanđelja koja ih je preobrazila i osposobila ih za najveći dar ljubavi: oprostiti svojim progoniteljima. Vjerom su muškarci i žene posvetili svoj život Kristu, ostavivši sve da u evanđeoskoj jednostavnosti žive poslušnost, siromaštvo i čistošću, konkretne znakove iščekivanja Gospodina koji neće kasniti. Vjerom su mnogi kršćani činili djela pravde da provedu u djelo Gospodinovu riječ, koji je došao navijestiti oslobođenje potlačenima i godinu milosti za sve (usp. Lk 4, 18-19).

Vjerom su, tijekom stoljećâ, muškarci i žene svih životnih dobi, čija su imena upisana u Knjigu života (usp. Otk 7, 9; 13, 8), ispovijedali ljepotu nasljedovanja Isusa Krista gdje god su bili pozvani dati svjedočanstvo svojeg kršćanstva: u obitelji, u svom zvanju, u javnom životu, u vršenju karizmi i službi na koje su bili pozvani. Po vjeri živimo i mi: svakodnevnim priznavanjem Gospodina Isusa, prisutna u našem životu i povijesti.

14. Godina vjere bit će također dobra prilika da osnažimo svjedočanstvo ljubavi. Sveti Pavao podsjeća: "A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav - to troje - ali najveća je među njima ljubav" (1 Kor 13, 13). Još snažnijim riječima – koje kršćanima trajno dozivaju u svijest njihove obaveze – apostol Jakov kaže: "Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: 'Hajdete u miru, grijte se i sitite', a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi. Inače, mogao bi tko reći: 'Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru'" (Jak 2, 14-18).

Vjera bez ljubavi ne donosi ploda a ljubav bez vjere bio bi osjećaj prepušten na milost i nemilost sumnji. Vjera i ljubav se uzajamno zahtijevaju, tako da prva omogućuje drugoj da ostvari svoj put. Mnogo je kršćana koji, naime, posvećuju svoj život s ljubavlju onima koji su sami, potisnuti na rub društva ili isključeni kao onima kojima prvima trebamo posvetiti svoju pozornost i kojima najprije trebamo priteći u pomoć, jer se upravo u njima odražava lice samog Krista. Zahvaljujući vjeri možemo u onima koji traže našu ljubav prepoznati lice Gospodina uskrsloga: "Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!" (Mt 25, 40). Te su njegove riječi opomena koju ne smijemo zaboraviti i trajni poziv da mu uzvratimo onu ljubav kojom se on brine za nas. Vjera je ta koja omogućuje prepoznati Krista i njegova je ljubav to što nas potiče da mu pomognemo svaki put kada ga susretnemo u svojem bližnjem na svom životnom putu. Potpomognuti vjerom, gledamo s nadom u naše zauzimanje u svijetu, iščekujući "nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva" (2 Pt 3, 13; usp. Otk 21, 1).

15. Pred kraj svoga života, apostol Pavao traži od učenika Timoteja da "teži vjeri" (usp. 2 Tim 2, 22) istom onom postojanošću kojom je to činio kada je bio mlad (usp. 2 Tim 3, 15). Doživimo taj poziv kao da je upućen svakom od nas, kako se nitko ne bi ulijenio u vjeri. Ona nam je vjerna suputnica na životnom putu koja omogućuje, uvijek iznova, zamjećivati čudesa koja Bog čini za nas. Kao ona koja ima za cilj pomoći nam uočavati znakove vremena u današnjoj povijesti, vjera obvezuje svakog od nas da postane živi znak prisutnosti Uskrsloga u svijetu. Ono što svijet danas osobito treba jest uvjerljivo svjedočenje onih koji su, prosvijetljeni u umu i srcu Gospodinovom Riječju, kadri otvoriti srce i um mnogih ljudi želji za Bogom i pravim životom, životom koji nema kraja.

Neka "riječ Gospodnja trči i proslavlja se" (2 Sol 3, 1): neka ova Godina vjere učini sve čvršćim odnos s Kristom Gospodinom, jer je samo u njemu naša budućnost izvjesna i samo u

njemu imamo jamstvo istinske i trajne ljubavi. Riječi apostola Petra bacaju posljednju zraku svjetla na vjeru: "Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog različitih kušnja: da prokušanoost vaše vjere - dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša - stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista. Njega vi ljubite iako ga ne vidjeste; u njega, iako ga još ne gledate, vjerujete te klikćete od radosti neizrecive i proslavljene što postigoste svrhu svoje vjere: spasenje duša" (1 Pt 1, 6-9).

Vjernici u svojem životu doživljavaju iskustva radosti ali i trpljenja. Koliki su samo sveci živjeli u samoći! Koliki su vjernici, i u našim danima, kušani Božjom šutnjom a tako bi htjeli čuti njegov utješni glas! Životne kušnje, dok omogućavaju shvatiti otajstvo Križa i sudjelovati u Kristovim patnjama (usp. Kol 1, 24), uvod su u radost i nadu kojima vodi vjera: "Zato uživam u slabostima, uvredama, poteškoćama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak" (2 Kor 12, 10). Mi sa čvrstim pouzdanjem vjerujemo da je Gospodin Isus pobijedio zlo i smrt. Istim se tim pouzdanjem povjeravamo njemu: On, prisutan među nama, pobjeđuje moć zla (usp. Lk 11, 20) a Crkva, vidljiva zajednica njegova milosrđa, ostaje u njemu kao znak konačnog pomirenja s Ocem.

Povjerimo Majci Božjoj, koja je proglašena "blaženom" zato što "povjerova" (Lk 1, 45), ovo vrijeme milosti.

Dano u Rimu, pri Svetom Petru, 11. listopada 2011., sedme pontifikata.

Papa Benedikt XVI.

-
- [1] Omelia per l'inizio del ministero petrino del Vescovo di Roma (24. travnja 2005.): AAS 97(2005), 710.
- [2] Usp. BENEDIKT XVI., Omelia S. Messa al Terreiro do Paço, Lisabon (11. svibnja 2010.): Insegnamenti VI,1(2010), 673.
- [3] Usp. IVAN PAVAO II., Apost. konst. Fidei depositum (11. listopada 1992.): AAS 86(1994), 113-118.
- [4] Usp. Rapporto finale del Secondo Sinodo Straordinario dei Vescovi (7. prosinca 1985.), II, B, a, 4: u Enchiridion Vaticanum, knj. 9, br. 1797.
- [5] PAVAO VI., Apost. pobud. Petrum et Paulum Apostolos, o 1900. obljetnici mučeništva svetih apostolâ Petra i Pavla XIX (22. veljače 1967.): AAS 59(1967), 196.
- [6] Isto, 198.
- [7] PAVAO VI., Solenne Professione di fede, Omelia per la Concelebrazione nel XIX centenario del martirio dei Santi Apostoli Pietro e Paolo, a conclusione dell' "Anno della fede" (30. lipnja 1968.): AAS 60(1968), 433-445.
- [8] ISTI, Opća audijencija (14., lipnja 1967.): Insegnamenti V(1967), 801.
- [9] IVAN PAVAO II., Apost. pismo Novo millennio ineunte (6. siječnja 2001.), 57: AAS 93(2001), 308.
- [10] Discorso alla Curia Romana (22. prosinca 2005.): AAS 98(2006), 52.
- [11] DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. o Crkvi Lumen gentium, 8.
- [12] De utilitate credendi, 1,2.
- [13] Usp. AUGUSTIN IZ HIPONA, Ispovijesti, I,1.
- [14] DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Konst. o svetoj liturgiji Sacrosanctum Concilium, 10.
- [15] Usp. IVAN PAVAO II., Apost. konst. Fidei depositum (11. listopada 1992.): AAS 86(1994), 116.
- [16] Sermo 215,1.
- [17] Katekizam Katoličke Crkve, 167.
- [18] Usp. PRVI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. o katoličkoj vjeri Dei Filius, pog. III: DS 3008-3009; DRUGI VATIKANSKI KONCIL Dogm. konst. o božanskoj objavi Dei Verbum, 5.
- [19] BENEDIKT XVI., Discorso al College des Bernardins, Pariz (12. rujna 2008.): AAS 100(2008), 722.
- [20] Usp. AUGUSTIN IZ HIPONA, Ispovijesti, XIII, 1.
- [21] IVAN PAVAO II., Apost. konst. Fidei depositum (11. listopada 1992.): AAS 86(1994), 115 e 117.
- [22] Usp. ISTI, Enc. Fides et ratio (14. rujna 1998.), br. 34 i 106: AAS 91(1999), 31-32, 86-87.

NOTA S PASTORALNIM SMJERNICAMA ZA GODINU VJERE

Kongregacija za nauk vjere

Uvod

Apostolskim pismom *Porta fidei* od 11. listopada 2011., Sveti Otac Benedikt XVI. proglasio je Godinu vjere. Ona će započeti 11. listopada 2012., na pedesetu obljetnicu otvorenja Drugoga vatikanskog koncila a završit će 24. studenoga 2013., na svetkovinu Gospodina našega Isusa Krista Kralja svega stvorenja. Ta će godina biti prava prilika vjernicima da dublje shvate kako je temelj kršćanske vjere “susret s događajem, s Osobom, koja životu daje novi obzor i zajedno s time konačni pravac” [1]. Vjeru, utemeljenu na susretu s Isusom Kristom uskrsnim, će se moći ponovno otkriti u cjelini i svem njezinu sjaju. “I u našim danima vjera je dar koji treba iznova otkriti, njegovati i svjedočiti”, da Gospodin “udijeli svakom od nas da živimo ljepotu i radost svoje pripadnosti Kristu” [2]. Početak Godine vjere podudara se sa zahvalnim sjećanjem na dva velika događaja koja su označila lice Crkve u našim danima: pedesetu obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog koncila, kojeg je sazvao Ivan XXIII. (11. listopada 1962.), i dvadesetu obljetnicu proglašenja Katekizma Katoličke Crkve, kojeg je Crkvi dao Ivan Pavao II. (11. listopada 1992.).

Koncil je, prema papi Ivanu XXIII., želio “prenijeti nauk u čistom i netaknutom obliku, bez ublažavanja ili netočnog predstavljanja”, tako da se “to sigurno i nepromjenjivo učenje, koje se mora vjerno poštivati, produbljuje i predstavlja na onaj način koji odgovara zahtjevima našeg vremena” [3]. U vezi s tim, od presudne je važnosti početak dogmatske konstitucije *Lumen gentium*: “Svjetlo naroda je Krist pa stoga ovaj Sveti sabor, sabran u Duhu Svetom, žarko želi njegovom svjetlošću, koja odsijeva na licu Crkve, prosvijetliti sve ljude navješćujući evanđelje svemu stvorenju (usp. Mk 16, 15)” [4]. Polazeći od Kristova svjetla koje čisti, prosvjetljuje i posvećuje u slavljinama svete liturgije (usp. Konstitucija *Sacrosanctum Concilium*) i svojom božanskom riječju (usp. Dogmatska konstitucija *Dei Verbum*), Koncil temeljito obrađuje duboku narav Crkve (usp. Dogmatska konstitucija *Lumen gentium*) i njezin odnos sa suvremenim svijetom (usp. Pastoralna konstitucija *Gaudium et spes*). Oko te četiri konstitucije, koje su pravi stožeri Koncila, raspoređene su deklaracije i dekreti, koje obrađuju neke od najvećih izazova našeg doba.

Nakon Koncila, Crkva je – u kontinuitetu s čitavom predajom, pod sigurnim vodstvom Učiteljstva – poradila na prihvaćanju i usvajanju svoga bogatog nauka. Da bi potpomogli ispravno prihvaćanje Koncila, pape su više put sazvale Biskupsku sinodu [5], koju je 1965. ustanovio sluga Božji Pavao VI., ponudivši Crkvi jasne smjernice kroz razne posinodske apostolske pobudnice. Iduće opće zasjedanje Biskupske sinode, što će se održati u listopadu 2012., imat će za temu: Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere.

Već od početka svog pontifikata, papa Benedikt XVI. se odlučno zauzimao za ispravno shvaćanje Koncila, odbacivši takozvanu “hermeneutiku diskontinuiteta i raskida” kao pogrešnu te promičući onu koju je on sam nazvao “hermeneutikom reforme, obnove u kontinuitetu jedinog subjekta – Crkve, koju nam je Gospodin darovao; to je subjekt koji raste u vremenu i razvija se, no ipak ostaje uvijek isti, jedan jedini subjekt putujućeg Božjeg naroda” [6].

Katekizam Katoličke Crkve, u tom istom duhu, s jedne strane je “istinski plod Drugog vatikanskog koncila” [7], a s druge želi potpomoći njegovo prihvaćanje. Izvanredna Biskupska sinoda sazvana prigodom dvadesete obljetnice zatvaranja Drugog vatikanskog koncila i sa ciljem da ocijeni kako je prihvaćen kod vjernikâ, predložila je da se pripremi taj Katekizam kako bi se Božjem narodu pružio sažetak čitavog katoličkog nauka i tekst koji će biti siguran putokaz pri izradi mjesnih katekizama. Papa Ivan Pavao II. je prihvatio taj prijedlog kao želju “koja potpuno odgovara stvarnoj potrebi opće Crkve i krajevnih Crkava” [8]. Sastavljen u suradnji sa svim biskupima Katoličke Crkve, taj Katekizam “doista izražava ono što se može nazvati ‘simfonijom’ vjere” [9].

Katekizam sadrži “novo i staro (usp. Mt 13, 52), jer vjera je uvijek ista i ujedno izvor uvijek novog svjetla. Da bi odgovorio na ta dva zahtjeva, Katekizam Katoličke Crkve s jedne strane ponavlja ‘stari’ red, tradicionalni, kojeg je slijedio već katekizam svetog Pija V., dijeleći sadržaj na četiri dijela: Vjerovanje, sveta liturgija, sa sakramentima u prvom planu; život u Kristu, izložen počevši od zapovijedi; i na kraju kršćanska molitva. No, istodobno, taj je sadržaj često izražen na ‘novi’ način, da bi se odgovorilo na pitanja našeg doba” [10]. Taj je Katekizam “vrijedno i legitimno sredstvo u službi crkvenog zajedništva” i “sigurna norma za poučavanje vjeri” [11]. U njemu sadržaji vjere nalaze “svoju sustavnu i sveobuhvatnu sintezu. Tu, naime, izlazi na vidjelo bogatstvo nauka kojeg je Crkva prihvatila, čuvala i pružala u svojoj dvijetisućljetnoj povijesti. Od Svetog Pisma do crkvenih otaca, od učitelja teologije do svetaca koji su živjeli u raznim razdobljima povijesti, Katekizam pruža stalni spomen na mnoge načine na koje je Crkva razmišljala o svojoj vjeri i sve više napredovala u nauku tako da može pružiti sigurnost vjernicima u njihovu vjerničkom životu” [12].

Godina vjere želi pridonijeti novom obraćenju Gospodinu Isusu i ponovnom otkrivanju vjere, kako bi svi članovi Crkve bili vjerodostojni i radosni svjedoci uskrsloga Gospodina u današnjem svijetu, koji su kadri mnogim ljudima koji traže Boga pokazati “vrata vjere”. Ta “vrata” širom otvaraju čovjekov pogled na Isusa Krista, prisutnog među nama “u sve dane – do svršetka svijeta” (Mt 28, 20). On nam pokazuje kako se “umijeće življenja” uči “u snažnom odnosu s njim” [13]. “Svojom ljubavlju, Isus Krist privlači sebi ljude svih pokoljenja: u svakom dobu on sabire svoju Crkvu povjeravajući joj naviještaj evanđelja, s nalogom koji ne zastarijeva. Zbog toga i danas postoji potreba za snažnijim zauzimanjem Crkve za novu evangelizaciju kako bi se ponovno otkrilo radost vjere i iznova pronašlo oduševljenje za prenošenje vjere” [14].

Po nalogu pape Benedikta XVI. [15] Kongregacija za nauk vjere, u dogovoru s nadležnim dikasterijima Svete Stolice i uz pomoć Odbora za pripremu Godine vjere [16], sastavila je ovu Notu s nekim prijedlozima za življenje ovog milosnog vremena, ne isključujući ostale inicijative koje Duh Sveti bude htio pobuditi među pastirima i vjernicima u raznim dijelovima svijeta.

Smjernice

“Znam komu sam povjerovao” (2 Tim 1, 12): te riječi svetog Pavla pomažu nam shvatiti da je vjera “prije svega čovjekovo osobno prianjanje Bogu, istodobno, neodvojivo od toga, jest i slobodan pristanak uza svu istinu što ju je Bog objavio” [17]. Vjera kao osobno pouzdanje u Boga i vjera koju ispovijedamo u vjerovanju su neraskidivo pozvani, jedna na drugu upućuju i jedna drugu zahtijevaju. Postoji duboka veza između življene vjere i njezinih sadržaja: vjera svjedokâ i ispovjedalaca je također vjera apostolâ i naučitelja Crkve.

U tome smislu, slijedeće smjernice za Godinu vjere žele pomoći bilo susret s Kristom preko istinskih svjedokâ vjere bilo sve veće poznavanje njezinih sadržaja. Riječ je o prijedlozima koji žele, u obliku primjerâ, potaknuti spreman odgovor Crkve na poziv Svetog Oca da se ovu Godinu u punini živi kao posebno “vrijeme milosti” [18]. Radosno otkrivanje vjere moći će također pridonijeti učvršćivanju jedinstva i zajedništva među različitim stvarnostima koje čine veliku obitelj Crkve.

I. Na razini opće Crkve

1. Glavni crkveni događaj na početku Godine vjere bit će 13. Opće zasjedanje Biskupske sinode, koju je papa Benedikt XVI. sazvaio za mjesec listopad 2012. a posvećena je Novoj evangelizaciji za prenošenje kršćanske vjere. Tijekom Sinode, dana 11. listopada 2012., održat će se svečana proslava početka Godine vjere, u spomen na pedesetu obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog koncila.

2. U Godini vjere treba potaknuti vjernike da hodočaste Petrovoj Stolici, da ondje ispovjedu vjeru u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga, u jedinstvu s onim koji je danas pozvan učvrstiti svoju braću u vjeri (usp. Lk 22, 32). Važno je poticati također hodočaća u Svetu zemlju, mjesto koje je prvo vidjelo prisutnost Isusa, Spasitelja, i Marije, njegove majke.

3. Tijekom te Godine bit će korisno pozvati vjernike da se s posebnom pobožnošću obraćaju Mariji, slici Crkve, koja “u sebi ujedinjuje i odražava najveća načela vjere” [19]. Trebat će zato ohrabriti svaku inicijativu koja pomaže vjernicima prepoznati posebnu ulogu Marije u otajstvu spasenja, sinovski je ljubiti i nasljedovati njezinu vjeru i kreposti. U tu će svrhu biti itekako korisno organizirati hodočaća, proslave i susrete u najvećim marijanskim svetištima.

4. Slijedeći Svjetski dan mladih u Rio de Janeiru u srpnju 2013. pružit će povlaštenu prigodu mladima da iskuse radost koju daju vjera u Gospodina Isusa i zajedništvo sa Svetim Ocem, u velikoj obitelji Crkve.

5. Nadamo se da će se organizirati simpoziji, skupovi i veća okupljanja, također na međunarodnoj razini, koji će pomoći susret s istinskim svjedočenjima vjere i upoznavanje sadržaja katoličkog nauka. Opažajući kako i danas Božja riječ nastavlja rasti i širiti se, bit će važno svjedočiti da u Isusu Kristu “sve boli i čežnje ljudskog srca nalaze ispunjenje” [20] i da vjera “postaje novo mjerilo shvaćanja i djelovanja koje mijenja čitav čovjekov život” [21]. Neki će skupovi biti osobito posvećeni ponovnom otkrivanju učenjâ Drugog vatikanskog koncila.

6. Za sve vjernike, Godina vjere će pružiti zgodnu priliku da prodube poznavanje glavnih dokumenata Drugog vatikanskog koncila i proučavaju Katekizam Katoličke Crkve. To vrijedi napose za kandidate za svećeništvo, prije svega tijekom propedeutičke godine ili prvih godina teoloških studija, za novakinje i novake ustanova posvećenog života i družbi apostolskog života, kao i za one koji prolaze razdoblje razlučivanja sa ciljem pridruživanja nekoj udruzi ili crkvenom pokretu.

7. Ova Godina bit će povoljna prilika svim vjernicima da pokažu veću osjetljivost za homilije, kateheze, govore i ostale istupe Svetog Oca. Pastiri, posvećene osobe i vjernici laici bit će pozvani da s novim poletom stvarno i srcem prijanjaju uz nauk Petrova nasljednika.

8. Poželjno je da se tijekom Godine vjere, u suradnji s Papinskim vijećem za promicanje jedinstva kršćana, priređuju razne ekumenske inicijative koje će imati za cilj pridonositi “ponovnoj uspostavi jedinstva” koja je “jedan od poglavitih ciljeva Svetoga ekumenskog Drugog vatikanskog koncila” [22]. Na poseban način, održat će se jedno svečano ekumensko slavlje na kojem će svi kršćani ponovno potvrditi vjeru u Krista.

9. Pri Papinskom vijeću za promicanje nove evangelizacije osnovat će se odgovarajuće Tajništvo koje će imati zadatak koordinirati sve inicijative vezane uz Godinu vjere što ih budu organizirali razni dikasteriji Svete Stolice ali i sve druge događaje od važnosti za opću Crkvu. Bit će uputno obavijestiti na vrijeme spomenuto Tajništvo o glavnim događajima koji će se organizirati tijekom te Godine; ono će moći također sugerirati prikladne inicijative u tom pogledu. Tajništvo će otvoriti posebnu web stranicu sa ciljem da pruži sve korisne informacije kako bi se Godinu vjere proslavilo na što plodonosniji način.

10. Na završetku te Godine, na svetkovinu Našega Gospodina Isusa Krista Kralja svega stvorenja, održat će se euharistija koju će slaviti Sveti Otac, tijekom koje će se obnoviti ispovijest vjere.

II. Na razini biskupskih konferencijâ [23]

1. Biskupske konferencije moći će posvetiti jedan studijski dan temi vjere, njezinu osobnom svjedočenju i njezinu prenošenju novim naraštajima, sa sviješću o posebnoj poslanju biskupâ kao učitelja i “glasnika vjere” [24].

2. Bit će korisno potaknuti ponovno objavljivanje dokumenata Drugog vatikanskog koncila, Katekizma Katoličke Crkve i njegova Kompendija, također u džepnom i skromnijem izdanju, te poraditi na njihovu većem distribuiranju putem elektronskih sredstava i suvremenih tehnologija.
3. Poželjno je uložiti nove napore oko prevođenja dokumenata Drugog vatikanskog koncila i Katekizma Katoličke Crkve na jezike na kojima ti tekstovi još uvijek nisu prevedeni. Potiču se inicijative bratske potpore za te prijevode na lokalne jezike u misijskim krajevima, gdje krajevne Crkve ne mogu pokriti te troškove. Neka se to provodi pod vodstvom Kongregacije za evangelizaciju narodâ.
4. Pastiri će se truditi promicati televizijske i radijske emisije, filmove i publikacije posvećene temi vjere, njezinim načelima i sadržajima, kao i značenju Drugog vatikanskog koncila za Crkvu, dostupne široj publici. U tome će se služiti novim komunikacijskim jezicima, koje mogu razumjeti širi društveni slojevi.
5. Sveci i blaženici su istinski svjedoci vjere [25]. Bit će zato uputno da biskupske konferencije porade na što boljem upoznavanja svetaca sa svoga teritorija, koristeći u tu svrhu također suvremena sredstva društvene komunikacije.
6. Suvremeni je svijet osjetljiv na odnos između vjere i umjetnosti. U tome smislu se biskupskim konferencijama preporučuje da – po mogućnosti u suradnji s ostalim vjerskim zajednicama – što bolje iskoriste mogućnost korištenja umjetničke baštine s područja povjerenog njihovoj pastoralnoj brizi u katehetske svrhe.
7. Predavači u Centrima za teološke studije, sjemeništima i na katoličkim sveučilištima pozvani su pokazati u svom učenju koliku važnost sadržaji Katekizma Katoličke Crkve i njihove implikacija imaju za discipline koje predaju.
8. Bit će korisno pripremiti, uz pomoć teologa i stručnih autorâ, brošure i listiće apologetskog karaktera (usp. 1 Pt 3, 15) dostupne što većem broju ljudi. Svaki će vjernik moći tako odgovoriti na teška pitanja i izazove koji se nameću u raznim kulturnim područjima, bilo da se tiču sljedbi, problema vezanih uz sekularizaciju i relativizam ili pak “pitanja koja dolaze iz promijenjenog mentaliteta a koji, osobito danas, svodi razumu sigurne činjenice isključivo na sigurnosti koje pružaju znanstvena i tehnološka otkrića” [26], ili se tiču ostalih posebnih pitanja.
9. Poželjno je preispitati mjesne katekizme i razne katehetske priručnike i druga pomagala koja se koriste u krajevnim Crkvama, da bi se zajamčilo da budu potpuno u skladu s Katekizmom Katoličke Crkve [27]. U slučaju da neki katekizmi ili priručnici za katehezu nisu potpuno u skladu s Katekizmom, ili se u njima zapaze neki nedostaci, moći će se započeti s izradom novih, eventualno po uzoru i uz pomoć ostalih biskupskih konferencija koje su se već pobrinuli da isprave takve nedostatke.
10. Godina vjere bit će također prikladno vrijeme da se, u suradnji s mjerodavnom Kongregacijom za katolički odgoj, preispita prisutnost sadržaja Katekizma Katoličke Crkve u Temeljnim uredbama (Ratio) za formaciju budućih svećenika kao i u kurikulumu njihovih teoloških studija.

III. Na biskupijskoj razini

1. Poželjno je da se u svakoj krajevnoj Crkvi organizira proslava otvorenja Godine vjere i njezino svečano zaključenje, u kojima ćemo “ispovjediti vjeru u Uskrslog Gospodina u našim katedralama i u crkvama u cijelom svijetu” [28].
2. Bit će poželjno da se u svim biskupijama svijeta organizira studijski dan posvećen Katekizmu Katoličke Crkve, pozivajući da u njemu na osobit način sudjeluju svećenici, posvećene osobe i katehisti. U toj će prigodi, na primjer, moći biti upriličen susret predstavnika istočnih katoličkih biskupija sa svećenicima na kojem će ovi svjedočiti o svojoj posebnoj

osjetljivosti i liturgijskoj tradiciji unutar jedne vjere u Krista. Tako će mlade krajevne Crkve u misijskim krajevima imati priliku pružiti novo svjedočanstvo one radosti vjere kojom se tako snažno odlikuju.

3. Svaki biskup može posvetiti jedno svoje pastoralno pismo temi vjere, u kojem će dozvati vjernicima u svijest važnost Drugog vatikanskog koncila i Katekizma Katoličke Crkve, vodeći računa o posebnim pastoralnim okolnostima dijela Božjeg naroda koji mu je povjeren.

4. Poželjno je da se u svakoj biskupiji, pod vodstvom biskupa, organiziraju katehetski susreti, namijenjeni mladima i onima koji traže smisao života, koji će im pomoći otkriti ljepotu crkvene vjere, promičući susrete sa značajnim svjedocima vjere.

5. Bit će uputno da svaka krajevna Crkva ocijeni kako su Drugi vatikanski koncil i Katekizam Katoličke Crkve prihvaćeni u njezinu životu i poslanju, osobito na katehetskom polju. U tome smislu se nadamo da će se poduzeti novi naponi od strane katehetskih ureda pojedinih biskupija, koje – uz pomoć komisija za katehezu biskupskih konferencija – imaju dužnost brinuti za teološku izobrazbu katehista.

6. Trajna formacija klera moći će, osobito u ovoj Godini vjere, biti usredotočena na dokumente Drugog vatikanskog koncila i Katekizam Katoličke Crkve, obrađujući, primjerice, teme kao što su “navještaj Krista uskrskog”, “Crkva – sakrament spasenja”, “evangelizacijsko poslanje u današnjem svijetu”, “vjera i nevjera”, “vjera, ekumenizam i međureligijski dijalog”, “vjera i vječni život”, “hermeneutika reforme u kontinuitetu”, “Katekizam u redovnoj pastoralnoj skrbi”.

7. Biskupe se poziva da organiziraju, osobito u korizmenom vremenu, pokornička slavlja u kojima će svi moći moliti od Boga oprostjenje, na poseban način za grijeh protiv vjere. Ova će Godina biti također prava prigoda svim vjernicima da s većom vjerom i češće pristupaju sakramentu pokore.

8. Nadamo se da će akademski svijet i svijet kulture prepoznati ovu Godinu kao novu prigodu za kreativni dijalog između vjere i razuma putem simpozija, skupova i studijskih dana, osobito na katoličkim sveučilištima, da se time pokaže “kako između vjere i autentične znanosti ne može biti bilo kakvog sukoba jer oboje, premda različitim putovima, teže istini” [29].

9. Bit će važno promicati susrete s osobama koje, “premda tvrde da nemaju dara vjere, ipak iskreno traže posljednji smisao i konačnu istinu o svom životu i o svijetu” [30], nadahnjujući se također na dijalogima Predvorja pogana, koji su pokrenuti pod vodstvom Papinskog vijeća za kulturu.

10. Godina vjere predstavljat će prigodu da se veća pozornost posveti katoličkim školama, koje predstavljaju prikladna mjesta da se učenicima pruži živo svjedočanstvo Gospodina i njeguje njihova vjera. U tu se svrhu preporučuje korištenje dobrih katehetskih pomagala, kao što su, na primjer, Komentarij Katekizma Katoličke Crkve ili Youcat.

IV. Na razini župâ / zajednicâ / udrugâ / pokretâ

1. U pripravi za Godinu vjere, svi su vjernici pozvani čitati i pažljivo razmišljati o apostolskom pismu Porta fidei Svetog Oca Benedikta XVI.

2. Godina vjere “bit će također dobra prigoda za intenzivnije slavljenje vjere u liturgiji, i na osobit način u euharistiji” [31]. U euharistiji, tom otajstvu vjere i vrelu nove evangelizacije, vjera Crkve se razglašava, slavi i jača. Svi su vjernici pozvani u njoj sudjelovati svjesno, aktivno i plodonosno, da bi bili istinski Gospodinovi svjedoci.

3. Svećenici će moći posvetiti veću pažnju proučavanju dokumenata Drugog vatikanskog koncila i Katekizma Katoličke Crkve, služeći se njihovim sadržajem za župni pastoral u svojoj župi – katehezu, propovijedanje, pripravu na sakramente. Mogu također pripremiti nizove homilija o vjeri ili nekim njezinim posebnim vidicima, kao što su primjerice “susret s Kristom”, “temeljni sadržaji Vjerovanja”, “vjera i Crkva” [32].

4. Katehisti će moći snažnije prionuti doktrinarnom bogatstvu što ga pruža Katekizam Katoličke Crkve i, pod vodstvom svojih župnika, predvoditi skupine vjernika u čitanju i zajedničkom produbljivanju toga dragocjenog oruđa, sa ciljem da se stvore male zajednice vjere i svjedočenja Gospodina Isusa.

5. Poželjno je da u župama dođe do nove zauzetosti u širenju i razdjeljivanju Katekizma Katoličke Crkve ili drugih pomagala koji odgovaraju zahtjevima i potrebama obitelji, tih autentičnih domaćih Crkava i prvih mjesta prenošenja vjere. To se, primjerice, može učiniti tijekom blagoslova kuća, krštenja odraslih, podjeljivanja sakramenata potvrde i ženidbe. To zasigurno može pridonijeti ispovijedanju i produbljivanju katoličke vjere “u našim kućama i u našim obiteljima, tako da svatko uzmogne osjetiti snažnu potrebu bolje upoznati i budućim naraštajima prenositi neprolaznu vjeru” [33].

6. Promicanje pučkih misija i ostalih inicijativa u župama i na radnim mjestima može pomoći vjernicima da ponovno otkriju dar krsne vjere i zadaću svoga svjedočenja, svjesni da je kršćanski poziv “po svojoj naravi također poziv na apostolat” [34].

7. U tome vremenu, članovi ustanova posvećenog života i družbi apostolskog života toplo su pozvani da se založe u novoj evangelizaciji s novim prijanjanjem uz Isusa, u skladu s vlastitim karizmama i u vjernosti Svetom Ocu i zdravom nauku.

8. Kontemplativne će zajednice u Godini vjere posebno moliti za obnovu vjere u Božjem narodu i za novi polet u njezinu prenošenju mladim naraštajima.

9. Crkvene udruge i pokreti su pozvani promicati posebne inicijative koje će, kroz doprinos njihove karizme i u suradnji s mjesnim pastirima, pridonijeti tome da veliki događaj Godine vjere naiđe na što širi odjek. Nove zajednice i crkveni pokreti će, na kreativan i velikodušan način, znati iznaći najprikladnije načine da pruže svoje svjedočanstvo vjere u služenju Crkvi.

10. Svi vjernici, koji su pozvani oživjeti dar vjere, nastojat će prenositi vlastito iskustvo vjere i ljubavi [35] u dijalogu sa svojom braćom i sestrama, također iz ostalih kršćanskih konfesijâ, sa sljedbenicima ostalih religija, kao i sa onima koji ne vjeruju ili su prema vjeri ravnodušni. Nadamo se da će na taj način kršćanski vjernici započeti svojevrsnu misiju među onima s kojima žive i rade, sa sviješću da su “primili poruku spasenja koju valja iznijeti pred svakoga” [36].

Zaključak

Vjera je “vjerna suputnica na životnom putu koja omogućuje, uvijek iznova, zamjećivati čudesa koja Bog čini za nas. Kao ona koja ima za cilj pomoći nam uočavati znakove vremena u današnjoj povijesti, vjera obvezuje svakog od nas da postane živi znak prisutnosti Uskrsloga u svijetu” [37]. Vjera je osobni i ujedno zajednički čin: ona je Božji dar, koji se živi u krilu velike zajednice Crkve i kojeg se mora prenositi svijetu. Sve inicijative u prigodi Godine vjere trebaju biti osmišljene tako da potpomognu radosno otkrivanje i obnovljeno svjedočenje vjere. Ovdje iznesene smjernice i preporuke imaju za cilj pozvati sve članove Crkve da se zauzmu da ova Godina bude povlaštena prigoda za dijeljenje onoga što je kršćanskim vjernicima najdraže: Isusa Krista, Otkupitelja čovjeka, Kralja svega stvorenja, “Početnika i Dovođenja vjere” (Heb 12, 2).

Dano u Rimu, u sjedištu Kongregacije za nauk vjere, 6. siječnja 2012., na svetkovinu Bogojavljenja.

William kard. Levada, Pročelnik

Luis F. Ladari, DI, Naslovni nadbiskup Thibice, Tajnik

[1] Benedikt XVI, Enc. Deus caritas est, 25. prosinca 2005., br. 1.

- [2] Isti, Homilija na blagdan Krštenja Gospodinova, 10. siječnja 2010.
- [3] Ivan XXIII., Govor na svečanom otvorenju Drugog ekumenskog vatikanskog koncila, 11. listopada 1962.
- [4] Drugi vatikanski koncil, Dogm. konst. Lumen gentium, br. 1.
- [5] Na redovitim zasjedanjima Biskupske sinode obrađivane su slijedeće teme: Očuvanje i jačanje katoličke vjere, njezine cjelovitosti, njezine snage, njezina razvoja, njezine doktrinarne i povijesne dosljednosti (1967.), Ministerijalno svećeništvo i pravda u svijetu (1971.), Evangelizacija u suvremenom svijetu (1974.), Kateheza u našem dobu (1977.), Kršćanska obitelj (1980.), Pokora i pomirenje u poslanju Crkve (1983.), Poziv i poslanje laikâ u Crkvi i svijetu (1987.), Odgoj i izobrazba svećenikâ u sadašnjim okolnostima (1991.), Posvećeni život i njegovo poslanje u Crkvi i svijetu (1994.), Biskup: poslužitelj evanđelja Isusa Krista za nadu svijeta (2001.), Euharistija – izvor i vrhunac života i poslanja Crkve (2005.), Božja riječ u životu i poslanju Crkve (2008.).
- [6] Benedikt XVI., Govor Rimskoj kuriji, 22. prosinca 2005.
- [7] Isti, Apost. pismo Porta fidei, br. 4.
- [8] Ivan Pavao II., Govor na završetku Drugog izvanrednog zasjedanja Biskupske sinode, 7. prosinca 1985. Isti je papa, u početnoj fazi te Sinode, tijekom Angelusa od 24. studenog 1985., rekao: “Vjera je temeljno počelo, kamen temeljac, osnovno mjerilo obnove koju je Koncil želio provesti. Iz vjere proizlaze norme, načini života, praktične smjernice u svakoj prigodi”.
- [9] Isti, Apost. konst. Fidei depositum, 11. listopada 1992., br. 2.
- [10] Isto, br. 3.
- [11] Isto, br. 4.
- [12] Benedikt XVI., Apost. pismo Porta fidei, br. 11.
- [13] Isti, Discorso ai partecipanti all’Incontro promosso dal Pontificio Consiglio per la Promozione della Nuova Evangelizzazione (Govor sudionicima Susreta održanog u organizaciji Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije), 15. listopada 2011.
- [14] Isti, Apost. pismo Porta fidei, br. 7.
- [15] Usp. isto, br. 12.
- [16] Taj Odbor, osnovan pri Kongregaciji za nauk vjere po nalogu Svetog Oca Benedikta XVI., čine: kardinali William Levada, Francis Arinze, Angelo Bagnasco, Ivan Dias, Francis E. George, Zenon Grocholewski, Marc Ouellet, Mauro Piacenza, Jean-Pierre Ricard, Stanisław Ryłko i Christoph Schönborn; zatim nadbiskupi Luis F. Ladaria i Salvatore Fisichella; te biskupi Mario del Valle Moronta Rodríguez, Gerhard Ludwig Müller i Raffaello Martinelli.
- [17] Katekizam Katoličke Crkve, br. 150.
- [18] Benedikt XVI., Apost. pismo Porta fidei, br. 15.
- [19] Drugi vatikanski koncil, Dogm. konst. Lumen gentium, br. 65.
- [20] Benedikt XVI., Apost. pismo Porta fidei, br. 13.
- [21] Isto, br. 6.
- [22] Drugi vatikanski koncil, Dekr. Unitatis redintegratio, br. 1.
- [23] Slijedeće smjernice koje su dane za biskupske konferencije vrijede, na sličan način, za Sinode biskupâ većih patrijarhatskih i nadbiskupskih Crkava i za zasjedanja hijerarhâ ostalih Crkava Istoka sui iuris.
- [24] Drugi vatikanski koncil, Dogm. konst. Lumen gentium, br. 25.
- [25] Usp. Benedikt XVI., Apost. pismo Porta fidei, br. 13.
- [26] Isto, br. 12.
- [27] Usp. Ivan Pavao II., Apost. konst. Fidei depositum, br. 4.
- [28] Benedikt XVI., Apost. pismo Porta fidei, br. 8.
- [29] Isto, br. 12.
- [30] Isto, br. 10.
- [31] Isto, br. 9.
- [32] Usp. Benedikt XVI., Posinod. apost. pob. Verbum Domini, 30. rujna 2010., brr. 59-60 i 74.
- [33] Isti, Apost. pismo Porta fidei, n. 8.
- [34] Drugi vatikanski koncil, Dekr. Apostolicam actuositatem, br. 2.
- [35] Usp. Benedikt XVI., Apost. pismo Porta fidei, br. 14.
- [36] Drugi vatikanski koncil, Past. konst. Gaudium et spes, br. 1.
- [37] Benedikt XVI., Apost. pismo. Porta fidei, br. 15

ŠUTNJA I RIJEČ: PUT EVANGELIZACIJE

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija 2012.

Draga braćo i sestre,

uoči Svjetskog dana sredstava društvenih komunikacija 2012., želim podijeliti s vama neka razmišljanja o jednom aspektu ljudskog procesa komunikacije koji se, premda veoma važan, katkad zaboravlja, a na kojeg je danas osobito potrebno podsjetiti. Riječ je o odnosu između šutnje i riječi: to su dvije odrednice komunikacije među kojima mora postojati ravnoteža, koje se moraju jedna s drugom izmjenjivati i uzajamno nadopunjavati da bi se postigao istinski dijalog i duboka bliskost među ljudima. Kada se riječ i šutnja međusobno isključuju, komunikacija se pogoršava, bilo zato što to dovodi do stanovite zaglušnosti bilo pak zato što se, naprotiv, time stvara ozračje hladnoće; kada se, međutim, uzajamno upotpunjuju, tada komunikacija dobiva na vrijednosti i značenju.

Šutnja je sastavni dio komunikacije i bez nje ne postoje riječi bogate sadržajem. U šutnji osluškujemo i bolje upoznajemo sami sebe, u njoj se rađa i produbljuje misao, jasnije shvaćamo ono što želimo reći i ono što očekujemo od drugoga, biramo riječi kojima ćemo se izraziti. Kada šutimo tada drugoj osobi omogućujemo da govori, da izrazi svoje stavove, a sebi samima da ne ostanemo vezani isključivo uz naše riječi i naše ideje i tako budemo prikraćeni za njihovo odgovarajuće propitkivanje. Otvara se tako prostor za uzajamno slušanje i postaje moguće uspostaviti dublji međuljudski odnos.

Često, na primjer, možemo primijetiti kako se među onima koji se vole najautentičnija komunikacija odvija upravo u šutnji: neka kretnja, izraz lica, govor tijela znakovi su kojima oni jedno drugom otkrivaju ono što nose u sebi. U tišini progovaraju radost, zabrinutosti, patnje, koji upravo u njoj nalaze neki posebno snažan izražajni oblik. Iz šutnje, dakle, proizlazi još zahtjevnija komunikacija, koja zahtijeva tankočutnost i onu sposobnost slušanja koji često otkrivaju dubinu i narav međusobnih odnosa.

Tamo gdje vlada obilje porukâ i informacijâ, šutnja postaje bitna da bi se moglo razlučiti između onoga što je važno i onoga što je beskorisno odnosno sporedno. Duboko razmišljanje pomaže nam otkriti postojeći odnos između događaja koji su na prvi pogled međusobno nepovezani, iznositi sudove, analizirati poruke; sve to omogućuje dijeliti promišljene i relevantne stavove i mišljenja, čime se stvara autentični kompleks općeg znanja. Zato je nužno stvoriti prikladno okruženje, gotovo svojevrsni "eko-sustav" u kojem će se očuvati ispravna ravnoteža između šutnje i riječi, slika i zvukova.

Današnji se komunikacijski proces u velikoj mjeri sastoji od traženja odgovora na razna pitanja. Tražilice i društvene mreže su polazišne točke komunikacije za mnoge osobe koje traže savjete, prijedloge, informacije, odgovore. U našim danima Internet postaje sve više prostor za pitanja i odgovore; štoviše, suvremeni je čovjek često obasut odgovorima i pitanjima koja si nikada prije nije postavljao i potrebama koje nije zamjećivao. Ako želimo prepoznati i usredotočiti se na pitanja koja su uistinu važna, šutnja je dragocjeno pomagalo koje nam pruža mogućnost ispravno razlučiti među mnogobrojnim poticajima i podacima koje primamo.

U složenom i raznolikom svijetu komunikacije na vidjelo, ipak, izbija činjenica da je mnogo onih koji si postavljaju posljednja pitanja ljudskog života: tko sam? dokle seže moje znanje? što mi je činiti? čemu se mogu nadati? Važno je pružiti potporu osobama koje postavljaju ta pitanja i otvoriti mogućnost dubokog dijaloga, kojeg čine riječi, uzajamno razumijevanje, ali također poziv na razmišljanje i šutnju, koja, katkad, može biti rječitija od prenatrpanog odgovora i omogućuje onome koji traži odgovore na pitanja koja ga muče da dublje uroni u vlastito biće i otvori se onom putu spoznaje kojeg je Bog upisao u čovjekovo srce.

Ta neprekidna bujica pitanja očituje, u konačnici, nemir ljudskog bića koje uvijek traga za, malim ili velikim, istinama koje daju smisao i nadu životu. Čovjek se ne može zadovoljiti pukom i pomirljivom razmjennom mišljenja i životnih iskustava: svi tražimo istinu i svima nam je zajednička ta duboka

čežnja, i to danas više no ikada prije: "Kada ljudi razmjenjuju informacije, već dijele same sebe, svoj pogled na svijet, svoje nade, svoje ideale" (Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija 2012.). Nužno je posvetiti dužnu pozornost raznim web stranicama, aplikacijama i društvenim mrežama koje mogu pomoći današnjim ljudima da pronađu vremena za razmišljanje i istinska propitkivanja, ali također da pronađu prostora za šutnju, priliku za molitvu, razmatranje ili zajedničko slušanje Božje riječi.

U jezgrovitosti kratkih poruka, koje često nisu duže od retka iz Biblije, mogu se izraziti duboke misli, pod uvjetom da sugovornici nisu zanemarili i prestali njegovati vlastitu nutrinu. Ne treba se čuditi što su, u raznim biblijskim tradicijama, samoća i šutnja povlašteni prostori koji pomažu osobama da ponovno pronađu same sebe i onu Istinu koja daje smisao svemu. Bog biblijske objave govori i bez riječi: "Kao što pokazuje križ Kristov, Bog govori i po svojoj šutnji.

Božja šutnja, iskustvo udaljenosti Svemogućega i Oca, predstavlja ključnu postaju u zemaljskom hodu Sina Božjega, utjelovljene Riječi... Božja šutnja produžava njegove prethodne riječi. U ovim mračnim trenucima On govori po otajstvu svoje šutnje" (Posin. ap. pob. Verbum Domini, 30. rujna 2010., 21). Rječitost Božje ljubavi, življene sve do najvišeg dara, govori u šutnji križa. Nakon Kristove smrti, na zemlji je zavladao silna tišina i na Veliku subotu, kada "Kralj spava... [i] Bog u tijelu usnuo [je] i probudio pomrle od početka svijeta" (usp. Služba čitanja na Veliku subotu), odjekuje glas Boga punog ljubavi prema ljudskom rodu.

Ako Bog govori čovjeku u šutnji, čovjek također u šutnji otkriva mogućnost da govori s Bogom i o Bogu. "Trebamo onu šutnju koja postaje kontemplacija, koja nam omogućuje ući u Božju šutnju i tako doći do točke gdje se rađa Riječ, otkupiteljska Riječ" (Homilija, Misa sa članovima Međunarodne teološke komisije, 6. listopada 2006.). Naš se govor uvijek pokazuje neprimjerenim kada treba govoriti o Božjoj veličini te se tako otvara prostora za tihu kontemplaciju. Iz te se kontemplacije u svoj svojoj snazi rađa urgentnost misije, odlučnu nužnost "prenošenja drugima onoga što smo vidjeli i čuli", da svi budu u zajedništvu s Bogom (usp. 1 Iv 1, 3). Tiha kontemplacija omogućuje nam uroniti u izvor Ljubavi, koja nas vodi prema našem bližnjem tako da možemo osjetiti njegovu bol i pružiti mu Kristovo svjetlo, njegovu poruku života, njegov potpuni dar koji spašava.

U tihoj kontemplaciji, nadalje, još snažnije na vidjelo izbija ona Vječna riječ po kojoj je stvoren svijet, i dokučuje se onaj naum spasenja kojeg Bog ostvaruje po riječi i gestama u čitavoj povijesti čovječanstva. Kao što podsjeća Drugi vatikanski koncil, Božja se objava ostvaruje "djelima i riječima iznutra međusobno povezanimi tako da djela što ih je Bog izveo u povijesti spasenja očituju i potkrepljuju nauk i riječima označene stvari, a riječi razglašuju djela i osvjetljuju u njima sadržano otajstvo" (Dei Verbum, 2).

A taj naum spasenja ima vrhunac u osobi Isusa iz Nazareta, posrednika i punine čitave objave. Po njemu smo upoznali pravo lice Boga Oca i on nas je svojim križem i uskrsnućem izveo iz ropstva grijeha i smrti i priveo k slobodi djece Božje. Temeljno pitanje o čovjekovu smislu nalazi u Kristovu otajstvu odgovor koji može unijeti mir u nemirno ljudsko srce. Iz toga se otajstva rađa poslanje Crkve, to otajstvo potiče kršćane da postanu navjestitelji nade i spasenja, svjedoci one ljubavi koja promiče čovjekovo dostojanstvo i koja gradi pravdu i mir.

Riječ i šutnja. Učiti se komunikaciji znači naučiti slušati, kontemplirati, a ne samo govoriti, a to je posebno važno za vjerovjesnike: šutnja i riječ su bitni sastavni dijelovi komunikacijskog djelovanja Crkve, u cilju novog naviještanja Krista u suvremenom svijetu. Mariji, koja u tišini "sluša Riječ i daje joj rasti" (Molitva za Agoru mladih u Loretu, 1.-2. rujna 2007.), povjeravam čitavo djelo evangelizacije koje Crkva provodi pomoću sredstava društvene komunikacije.

Iz Vatikana, 24. siječnja 2012., blagdan sv. Franje Saleškoga

Papa Benedikt XVI.